

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BROJCE na lata 2026-2036

Sierpień 2025 r.

I.	Wstęp	4
I.1.	Wprowadzenie	4
I.2.	Podstawy do sporządzania strategii rozwoju gminy	6
I.3.	Struktura dokumentu.....	6
I.4.	Etapy opracowania strategii	7
II.	DIAGNOZA stanu rozwoju gminy Brojce	8
II.1.	Diagnoza - obszar przestrzenny	8
II.1.1.	Położenie geograficzne	9
II.1.2.	Powiązania przestrzenne	10
II.1.3.	Układ osadniczy gminy.....	11
II.1.4.	System transportowy.....	12
II.1.5.	Komunikacja zbiorowa	14
II.1.6.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy	15
II.1.7.	Planowanie zagospodarowania przestrzennego gminy.....	17
II.2.	Analiza SWOT - wnioski z analizy z obszaru przestrzennego	18
II.3.	Diagnoza gminy - obszar społeczny	21
II.3.1.	Ludność i demografia	21
II.3.2.	Zasoby mieszkaniowe	25
II.3.3.	Ochrona zdrowia	26
II.3.4.	Opieka społeczna	26
II.3.5.	Edukacja.....	27
II.3.6.	Kultura, sport, rekreacja i aktywność społeczna.....	28
II.3.7.	Bezpieczeństwo publiczne	29
II.3.8.	Zagrożenie powodzią	30
II.3.9.	Zagrożenia suszą.....	34
II.3.10.	Zagrożenie osuwiskami	37
II.3.11.	Zagrożenia poważnymi awariami	37
II.3.12.	Uwarunkowania historyczno-kulturowe oraz ochrona dóbr kultury	38
II.3.13.	Gospodarka komunalna	39
II.4.	Analiza SWOT - wnioski z analizy z obszaru społecznego	45
II.5.	Diagnoza gminy - obszar gospodarczy	47
II.5.1.	Gospodarka	47
II.5.2.	Sytuacja na rynku pracy	51
II.5.3.	Rolnictwo.....	54
II.5.4.	Turystyka i rekreacja.....	55
II.5.5.	Finanse gminy Brojce	57
II.5.6.	Zasoby geologiczne,	65
II.5.7.	Sieć elektroenergetyczna.....	67
II.5.8.	Odnawialne źródła energii	67
II.6.	Analiza SWOT - wnioski z analizy obszaru gospodarczego	69
II.7.	Diagnoza gminy - obszar klimatyczno-środowiskowy.....	72
II.7.1.	Walory krajobrazowe gminy Brojce	73
II.7.2.	Klimat	75
II.7.3.	Jakość powietrza atmosferycznego na obszarze gminy	77
II.7.4.	Gospodarka wodna.....	80
II.7.5.	Wody podziemne – ocena stanu	92
II.7.6.	Obszary chronione	94
II.7.7.	Lasy i tereny zielone	98
II.8.	Analiza SWOT - obszar klimatyczno - środowiskowy.....	98
III.	Konsultacje społeczne i ocena oddziaływania	100

III.1.	Raport z konsultacji	100
III.1.1.	Streszczenie.....	100
III.1.2.	Profil respondentów	100
III.1.3.	3. Kluczowe wyniki ankiety	100
III.1.4.	Wnioski końcowe.....	101
III.2.	Rozwinięcie.....	102
III.2.1.	Profil respondentów	102
III.2.2.	Ocena warunków życia w gminie	102
III.2.3.	Główne problemy społeczno-gospodarcze	103
III.2.4.	Postulaty mieszkańców – priorytety inwestycyjne i strategie rozwoju	103
III.2.5.	Analiza trendów i nastrojów	104
III.2.6.	Syntetyczny obraz gminy oczami mieszkańców	104
III.3.	Uwagi składane do Strategii przez mieszkańców:.....	105
III.4.	Odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	107
III.4.1.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Szczecinie	107
III.4.2.	Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (ZPWIS)....	108
III.4.3.	Minister Obrony Narodowej – Rejonowy Zarząd Infrastruktury	108
III.4.4.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	108
III.4.5.	Wnioski	108
IV.	STRATEGIA rozwoju gminy Brojce	108
IV.1.	Strategiczne kierunki rozwoju gminy	109
IV.2.	Cele i kierunki działań	110
IV.3.	Wyznaczone cele strategiczne i operacyjne	111
IV.4.	Obszar - EDUKACJA	112
IV.5.	Obszar - TURYSTYKA, KULTURA, SPORT I REKREACJA.....	116
IV.6.	Obszar - GOSPODARKA, ROLNICTWO I RYNEK PRACY	119
IV.7.	Obszar - INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	121
IV.8.	Obszar - AKTYWNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW	123
V.	Spójność strategii z dokumentami strategicznymi i programowymi	125
V.1.	Zgodność z założeniami programowymi Unii Europejskiej.....	125
V.2.	Zgodność z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym.....	127
V.2.1.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	127
V.2.2.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	128
V.2.3.	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności.....	129
V.2.4.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	132
V.3.	Zgodność z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym.....	134
V.3.1.	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego	134
V.3.2.	Strategia Rozwoju Powiatu Gryfickiego na lata 2020 - 2030.....	135
V.4.	Dokumenty lokalne	136
VI.	System wdrażania strategii	136
VII.	Ramy finansowe i źródła finansowania	138
VIII.	Monitoring i ewaluacja strategii	139
IX.	Spisy rysunków, tabel, wykresów	140
IX.1.	Spis rysunków	140
IX.2.	Spis tabel	140
IX.3.	Spis wykresów	140
IX.4.	Materiały źródłowe i pomocnicze.....	141

I. Wstęp

I.1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy to długofalowy plan działania, określający wizję, cele oraz kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego wspólnoty samorządowej. Stanowi efekt procesu zarządzania strategicznego, obejmującego diagnozę stanu obecnego, planowanie, wdrażanie, monitorowanie i aktualizację działań. Strategia jest zarówno narzędziem wspierającym podejmowanie decyzji przez władze lokalne, jak i dokumentem wyznaczającym ramy współpracy z mieszkańcami, partnerami społecznymi i inwestorami, zapewniając przejrzystość działań gminy oraz podstawę do pozyskiwania środków zewnętrznych. Strategia rozwoju gminy przyjmuje w praktyce dwie postacie: niematerialną i materialną.

Postać niematerialna jest efektem procesu zarządzania strategicznego, obejmującego planowanie, koordynację oraz wdrażanie działań rozwojowych. W tym ujęciu strategia jest nie tylko dokumentem, ale przede wszystkim koncepcją kierunkową, wskazującą wizję rozwoju gminy, cele długoterminowe oraz sposoby ich osiągnięcia. Obejmuje diagnozę stanu obecnego, identyfikację kluczowych potencjałów i barier rozwoju, a także określenie priorytetów, które pozwolą wzmocnić konkurencyjność gminy, poprawić jakość życia mieszkańców oraz zapewnić zrównoważone gospodarowanie zasobami.

Postać materialna strategii to dokument, w którym ujęte zostają wszystkie powyższe elementy w sposób spójny i przejrzysty. Jego opracowanie zapewnia jednolitość przekazu oraz minimalizuje ryzyko dowolnych interpretacji. Dokument ten stanowi podstawę transparentnej komunikacji z mieszkańcami, partnerami społecznymi i gospodarczymi, a także zewnętrznymi instytucjami finansującymi rozwój. Dla inwestorów jest źródłem informacji o kierunkach rozwoju lokalnego, co pozwala ocenić zbieżność ich planów z polityką gminy i podejmować decyzje inwestycyjne w oparciu o przewidywalne i stabilne założenia.

Posiadanie strategii w formie dokumentu sprzyja promocji potencjału gminy, prezentowaniu jej priorytetów i projektów rozwojowych, pozyskiwaniu partnerów do wspólnych przedsięwzięć oraz skutecznemu ubieganiu się o środki zewnętrzne, w tym fundusze krajowe i unijne. Dzięki temu strategia pełni funkcję katalizatora działań prorozwojowych, integrując lokalną społeczność wokół wspólnych celów i mobilizując różne podmioty do ich realizacji.

W takim ujęciu strategia rozwoju gminy jest zarówno fundamentem, jak i narzędziem wzmocniania społecznego, gospodarczego i przestrzennego potencjału wspólnoty samorządowej. Nadaje władzom lokalnym rolę aktywnego kreatora zmian, wychodzącego poza ramy tradycyjnego administrowania i reagowania na bieżące potrzeby. Pozwala kształtować długofalową wizję rozwoju, w której gmina nie tylko wypełnia obowiązki ustawowe, ale także świadomie i planowo tworzy warunki do podnoszenia jakości życia mieszkańców, zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej oraz ochrony zasobów dla przyszłych pokoleń.

Niniejsza strategia jest rezultatem kompleksowej analizy gminy, której celem było zidentyfikowanie kluczowych obszarów rozwoju, wyznaczenie celów strategicznych oraz określenie działań niezbędnych do zapewnienia harmonijnego i zrównoważonego rozwoju gminy Brojce. Przyjęcie podejścia partycypacyjnego, opartego na współpracy z mieszkańcami, przedsiębiorcami i instytucjami, nadaje strategii charakter wspólnego

planu działania, stanowiącego fundament długofalowej, zrównoważonej przyszłości lokalnej społeczności.

Po przyjęciu strategii przez radę gminy w drodze uchwały, dokument będzie miał status dokumentu nadrzędnego w stosunku do innych planistyczno - strategicznych dokumentów obowiązujących w Gminie.

I.2. Podstawy do sporządzania strategii rozwoju gminy

Opracowanie i wdrażanie strategii rozwoju gminy opiera się na aktach prawnych określających zakres i kompetencje samorządu oraz zasady prowadzenia polityki rozwoju:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465 ze zm.) wskazuje, że gmina realizuje zadania własne, obejmujące rozwój lokalny, a jej rada ma prawo przyjmować programy rozwoju, w tym strategię.
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198) określa zasady przygotowywania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju gminy.
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227 ze zm.)

I.3. Struktura dokumentu

Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych oraz określa w szczególności:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym
- i klimatyczno-środowiskowym;
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- spójność z dokumentami unijnymi i krajowymi i lokalnymi
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:
 - strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
 - system powiązań przyrodniczych,
 - główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
 - główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;

- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące:
 - zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,
 - zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,
 - zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego
 - zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,
 - kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,
 - zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,
 - zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
 - zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
 - zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa,
- obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy
- system realizacji strategii,
- ramy finansowe i źródła finansowania.

I.4. Etapy opracowania strategii

Etapy opracowania strategii (Przepisy wskazują czynności, jakie należy wykonać w trakcie procesu sporządzania strategii, ale nie regulują kolejności ich wykonania)

- Przygotowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Wyciągnięcie wniosków dla strategii.
- Uchwała rady gminy, określająca szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji.
- Przeprowadzenie wstępnych konsultacji społecznych (diagnoza partycypacyjna), zanim powstanie projekt strategii - opcjonalnie
- Opracowanie projektu strategii rozwoju gminy.

- Konsultacje projektu strategii rozwoju gminy w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. (Istnieje obowiązek przedstawienia wyników konsultacji i opinii w BIP - Biuletyn Informacji Publicznej)
- Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju.
- Przedłożenie projektu strategii rozwoju gminy zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.
- Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu strategii.
- Przyjęcie strategii przez radę gminy w drodze uchwały.

II. DIAGNOZA stanu rozwoju gminy Brojce

Na potrzeby strategii powstała Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Brojce, zwana dalej Diagnozą. Przy sporządzaniu zarówno Diagnozy, jak i Strategii rozwoju gminy Brojce na lata 2026-2036 korzystano z najbardziej aktualnych danych udostępnianych przez statystykę publiczną, Urząd Gminy Brojce, Powiat Gryficki, oraz inne źródła. Strategia rozwoju gminy Brojce na lata 2026-2036 obejmuje okres programowy dziesięciu lat, jednak nie jest wykluczone kontynuowanie zawartych w niej założeń w dalszej perspektywie czasowej.

II.1. Diagnoza - obszar przestrzenny

II.1.1. Położenie geograficzne

A map of Poland with its voivodeships (provinces) labeled in Polish. The map also shows neighboring countries and major cities. The voivodeships shown are: województwo zachodniopomorskie, województwo pomorskie, województwo wielkopolskie, województwo łódzkie, województwo świętokrzyskie, województwo małopolskie, województwo podkarpackie, województwo lubelskie, województwo lubuskie, województwo dolnośląskie, województwo opolskie, województwo kujawsko-pomorskie, województwo warmińsko-mazurskie, and województwo pomorskie. Major cities like Berlin, Warszawa, Kraków, and Wrocław are marked. Neighboring countries like Germany, Czech Republic, Slovakia, and Ukraine are also visible.

źródło: www.openstreetmap.org; opracowanie własne

- od zachodu z gminą Gryfice,
- od północy z gminą Trzebiatów,
- od południa z gminą Płoty,
- od wschodu graniczy z gminą Rymań w powiecie kołobrzeskim,
- od północnego wschodu z gminą Siemysł w powiecie kołobrzeskim.

Rysunek 2: Mapa poglądowa - gmina Brojce na tle powiatu gryfickiego

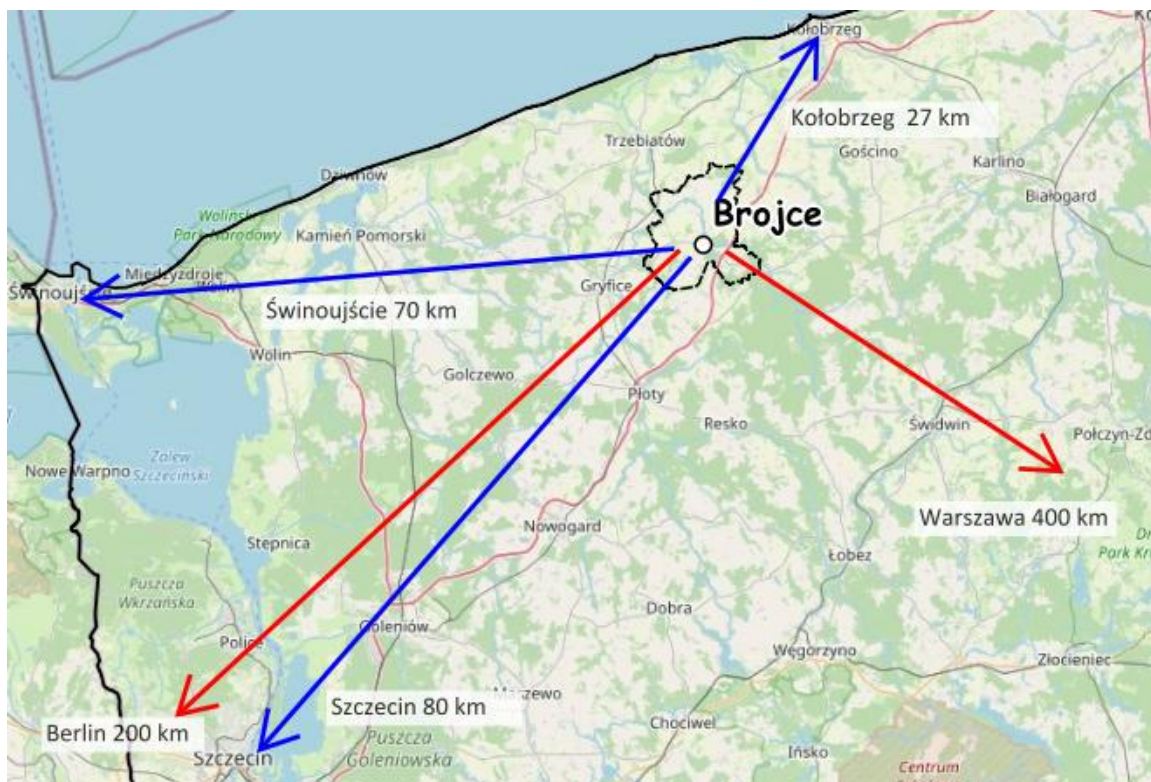
źródło: www.openstreetmap.org; opracowanie własne

II.1.2. Powiązania przestrzenne

Gmina Brojce położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie gryfickim. Leży w dogodnej odległości od znaczących ośrodków miejskich regionu i kraju:

- około 15 km od Gryfic – siedziby powiatu,
- około 30 km od Kołobrzegu – ważnego ośrodka turystycznego i uzdrowskiego,
- około 70 km od Świnoujścia - portu morskiego i węzła komunikacyjnego,
- około 80 km od Szczecina – stolicy województwa,
- około 400 km od Warszawy
- około 200 km od Berlina.

Dogodne połączenia drogowe, w tym bliskość drogi wojewódzkiej nr 105 oraz węzła drogi ekspresowej S6 w Rzesznikowie, zapewniają sprawny dostęp do głównych szlaków komunikacyjnych Pomorza Zachodniego, Polski i Europy.

Rysunek 3: Mapa poglądowa - gmina Brojce i odległości od znaczących ośrodków

źródło: www.openstreetmap.org; opracowanie własne

II.1.3. Układ osadniczy gminy

Gmina Brojce jest gminą wiejską położoną w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie gryfickim. Charakteryzuje się rozproszoną siecią osadniczą, obejmującą 19 miejscowości skupionych w 13 sołectwach oraz kilka mniejszych kolonii i przysiółków.

Funkcję administracyjnego i usługowego centrum pełnią **Brojce**, będące siedzibą władz gminy i największą miejscowością, liczącą ponad 1 000 mieszkańców. Pozostałe wsie to m.in.: Bielikowo, Dargosław, Łatno, Uniestowo, Darzewo, Kiełpino, Raciborów, Smokęcino, Mołstowo, Cieszyce, Mołstówko, Pruszcz, Przybiernowo, Strzykocin, Grąd, Tąpadły, Stołąż, Żukowo z których każda zachowuje charakter rolniczy i osadniczy typowy dla Pomorza Zachodniego. W strukturze osadniczej występują również kolonie, oraz niewielkie przysiółki, które pełnią funkcje uzupełniające dla większych wsi.

Układ osadniczy gminy jest zróżnicowany – w centralnej części dominuje większe skupisko zabudowy wokół Brojc i doliny rzeki Mołstowa, natomiast w częściach peryferyjnych przeważają niewielkie, rozproszone wsie o luźnej zabudowie zagrodowej. Tradycyjny, rolniczy charakter osadnictwa jest uzupełniany przez elementy infrastruktury technicznej, obiekty po dawnych PGR-ów oraz współczesne inwestycje.

Na obszarze gminy znajduje się 19 miejscowości podzielonych na 13 sołectw.

Tabela 1: Sołectwa i miejscowości gminy Brojce

Lp.	Sołectwo	Miejscowości
1	Bielikowo	Bielikowo
2	Brojce	Brojce, Karwin, Cieszyce
3	Dargosław	Dargosław, Łatno, Uniestowo
4	Darzewo	Darzewo
5	Kiełpino	Kiełpino, Raciborów
6	Mołstowo	Mołstowo, Mołstówko
7	Pruszcz	Pruszcz
8	Przybiernowo	Przybiernowo
9	Strzykocin	Strzykocin, Grąd
10	Tąpadły	Tąpadły
11	Żukowo	Żukowo
12	Smokęcino	Smokęcino
13	Stołąż	Stołąż

II.1.4. System transportowy

II.1.4.1 Transport drogowy

Sieć transportu drogowego w na terenie gminy Brojce opiera się na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych, zapewniających powiązania wewnętrzne oraz dostęp do głównych szlaków komunikacyjnych regionu. Podstawową oś komunikacyjną stanowi droga wojewódzka nr 105, przebiegająca przez m. Brojce i łącząca gminę z węzłem SR Kiełpino oraz Gryficami. Uzupełnieniem są drogi powiatowe, zapewniające dojazd do mniejszych miejscowości i sąsiednich gmin, oraz rozbudowana sieć dróg gminnych o znaczeniu lokalnym, obsługująca rozproszoną sieć osadniczą. Położenie w pobliżu drogi ekspresowej S6 umożliwia szybki dostęp do Szczecina, Koszalina i Trójmiasta, zwiększając dostępność komunikacyjną gminy.

Na strukturę sieci dróg kołowych na terenie składają się:

- **droga ekspresowa S6 łącząca Szczecin z Trójmiastem** - jest jedną z kluczowych arterii komunikacyjnych Polski północnej, łączącą aglomerację szczecińską z Trójmiastem (Gdańsk–Gdynia–Sopot). Stanowi fragment europejskiego korytarza transportowego wzdłuż południowego wybrzeża Bałtyku, będącego częścią sieci TEN-T (Transeuropejskiej Sieci Transportowej). Na obszarze gminy Brojce znajdują się węzły o nazwie „Kiełpino” pozwalające na wjazd na drogę ekspresową w obu kierunkach z drogi DW 105
- **DW 105 - droga wojewódzka nr 105** - przebiegająca przez Gminę Brojce w kierunku zachodnio-wschodnim o długości na obszarze gminy wynoszącym około 17 km. Całkowita długość drogi to około 44,3 km. Początek w drogi m. Świerżno (gdzie łączy się z drogą wojewódzką DW 103) - Gryfice - Brojce - Rzesznikowo (gdzie łączy się z drogą wojewódzką DW 112), klasa drogi G.
- drogi powiatowe
- drogi gminne.

Tabela 2: Zestawienie dróg powiatowych - na terenie gminy Brojce

Lp.	nr drogi	przebieg drogi
1	3125Z	Trzebiatów - Dargosław -gr.pow (Jarkowo)
2	3126Z	Mirosławice - Mołstowo - Brojce - Przybiernowo (dr. woj.105)
3	3129Z	Dargosław - Uniestowo
4	3127Z	Mołstowo - Dargosław
5	3131Z	Brojce - Strzykocin
6	3127Z	Kiełpino - Grąd - gr. pow.(Starnin)
7	3134Z	Pruszcz - Przybiernowo

Tabela 3: Zestawienie najważniejszych dróg gminnych na terenie gminy Brojce

Lp.	nr drogi	przebieg drogi
1	850011Z	od drogi powiatowej nr 3126Z w miejscowości Przybiernowo do końca kolonii Przybiernowo
2	850007Z	od drogi powiatowej nr 3134Z w miejscowości Przybiernowo do drogi wojewódzkiej nr 105 w miejscowości Przybiernowo
3	850006Z	od drogi wojewódzkiej nr 105 w miejscowości Przybiernowo w

		kierunku miejscowości Raduń do końca gminy Brojce
4	850003Z	od drogi powiatowej nr 3134Z w miejscowości Pruszcz do miejscowości Bielikowo
5	850004Z	od drogi wojewódzkiej nr 105 w miejscowości Brojce do miejscowości Bielikowo
6	850009Z	od drogi wojewódzkiej nr 105 w miejscowości Brojce do końca kolonii Trójka
7	850008Z	od kolonii Szóstka do kolonii Dziewiątka przez drogę wojewódzką nr 105
8	850010Z	od drogi wojewódzkiej nr 105 w miejscowości Brojce do miejscowości Cieszyce
9	850012Z	od drogi wojewódzkiej nr 105 do miejscowości Raciborów
10	850005Z	od drogi powiatowej nr 3127Z w miejscowości Grąd do drogi powiatowej nr 3127Z przez miejscowości Strzykocin i Łatno
11	850002Z	od drogi powiatowej nr 3125Z w miejscowości Darzewo do drogi powiatowej nr 3129Z w miejscowości Dargosław
12	850001Z	od drogi powiatowej nr 3125Z w miejscowości Darzewo w kierunku miejscowości Siemidaržno do końca gminy Brojce

II.1.4.2 *Transport kolejowy*

Przez teren Gminy Brojce przebiega czynna częściowo zelektryfikowana linia kolejowa nr 402 o nazwie Koszalin - Goleniów o długości 142 km. Linia łącząca Goleniów, poprzez Nowogard, Płoty, Gryfice, Trzebiatów, Kołobrzeg z Koszalinem. Kategoria linii jest drugorzędna i posiada tor jednotorowy.

II.1.4.3 *Transport wodny i lotniczy*

Na terenie gminy Brojce brak jest infrastruktury transportu wodnego oraz transportu lotniczego. Najbliżej położonym lotniskiem komunikacyjnym jest międzynarodowy port lotniczy Szczecin-Goleniów im. NSZZ Solidarność, oddalony ok. 50 km od m. Brojce. Zapewnia on połączenia lotnicze do ośrodków miejskich w kraju i zagranicą oraz jest w pełni przystosowany do obsługi cywilnego ruchu pasażerskiego i towarowego.

II.1.5. Komunikacja zbiorowa

Komunikacja zbiorowa drogowa na terenie gminy Brojce opiera się głównie na połączeniach autobusowych, zapewniających obsługę lokalną oraz dojazdy do większych ośrodków miejskich w regionie. Sieć komunikacyjna umożliwia mieszkańcom dostęp do miejsc pracy, szkół, urzędów i usług zlokalizowanych w sąsiednich gminach i miastach.

Regularne kursy autobusowe realizowane są przede wszystkim w kierunku Gryfic – siedziby powiatu, stanowiącej główny węzeł przesiadkowy do Szczecina, Kołobrzegu, Świnoujścia i Koszalina. Połączenia te obsługiwane są przez przewoźników regionalnych, m.in. PKS Gryfice i prywatne firmy transportowe. Część kursów zapewnia także dojazd do Trzebiatowa, Płotów oraz Kołobrzegu, zwłaszcza w sezonie letnim, kiedy wzrasta zapotrzebowanie na transport w kierunku nadmorskim.

Na terenie gminy funkcjonują przystanki autobusowe zlokalizowane w największych miejscowościach, takich jak Brojce, Dargosław, Przybiernowo, Bielikowo, Mołstowo, Darzewo, Żukowo, co umożliwia podstawową obsługę komunikacyjną rozproszonych osad. Pomimo istnienia sieci połączeń, komunikacja zbiorowa ma charakter ograniczony, szczególnie poza godzinami szczytu i w weekendy, co stanowi wyzwanie dla zapewnienia mobilności mieszkańców nieposiadających własnych środków transportu.

Dogodny dostęp do komunikacji regionalnej zapewnia bliskość drogi wojewódzkiej nr 105 oraz połączenie z drogą ekspresową S6 (węzeł Kiełpino), co umożliwia rozwój oferty przewozowej i integrację z siecią transportu wojewódzkiego.

II.1.6. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Obszar gminy Brojce ma charakter rolniczy, z dominacją obszarów użytkowanych rolniczo, obejmujących grunty orne, łąki i pastwiska. Użytki rolne zajmują większość powierzchni gminy, co determinuje jej gospodarczy profil oraz krajobraz przestrzenny.

Układ osadniczy ma formę rozproszoną, złożoną z 19 wsi i 4 kolonii. Centralnym ośrodkiem administracyjno-usługowym jest wieś Brojce, w której zlokalizowane są główne instytucje publiczne, placówki edukacyjne, kulturalne, opieki zdrowotnej oraz podstawowe zaplecze handlowo-usługowe. Pozostałe wsie pełnią głównie funkcje mieszkaniowe i rolnicze, z nielicznymi punktami usługowymi.

Układ komunikacyjny gminy opiera się na sieci dróg wojewódzkich i powiatowych. Przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 105 (Świerżno – Gryfice – Brojce – Rzesznikowo), zapewniająca połączenie z Gryficami i Kołobrzegiem oraz stanowiąca główną oś transportową. Układ uzupełniają drogi powiatowe i gminne, umożliwiające dostęp do wszystkich miejscowości.

Struktura przyrodnicza kształtowana jest przez dolinę rzeki Mołstowej wraz z jej dopływami, kompleksy łąk, torfowiska oraz niewielkie obszary leśne. Obszary te pełnią istotne funkcje ekologiczne i krajobrazowe, a dolina Mołstowej stanowi ważny korytarz ekologiczny o wysokich walorach przyrodniczych.

Strefa turystyczno-rekreacyjna związana z Hossoland Park Rozrywki stanowi nowy, strategiczny element funkcjonalno-przestrzenny gminy. Zlokalizowana w jej północno-zachodniej części, w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 105, strefa ta pełni funkcję ponadlokalnego centrum turystyki i rekreacji, o dużym znaczeniu gospodarczym i promocyjnym. Park wpływa na rozwój usług towarzyszących, takich jak gastronomia, noclegi, drobny handel i transport, stając się istotnym czynnikiem wzmacniającym potencjał rozwojowy gminy.

W efekcie w przestrzeni gminy można wyróżnić główne strefy funkcjonalne:

1. **Strefę centralną** – Brojce jako ośrodek administracyjno-usługowy. Strefa centralna koncentruje administrację publiczną, usługi społeczne (oświata, zdrowie, kultura), handel i usługi codzienne, a także punkty obsługi mieszkańców i przedsiębiorców. Pełni funkcję „serca gminy” – miejsca spotkań, wymiany i aktywności obywatelskiej – oraz węzła przesiadkowego lokalnych potoków ruchu
2. **Strefy rolnicze** – tereny upraw polowych i gospodarstw rolnych. Strefa rolnicza obejmuje grunty rolnicze oraz zabudowania gospodarstw. Pełni funkcję produkcyjną (żywność, pasze, surowce), krajobrazową i środowiskową (retencja, bioróżnorodność, korytarze ekologiczne), a także jest ważnym zapleczem gospodarki gminnej
3. **Strefy przyrodnicze** – doliny rzeczne i kompleksy leśne, formy ochrony przyrody pełniące funkcje ekologiczne. Obejmują dna i tarasy zalewowe, mokradła, łąki zalewowe oraz zwarte kompleksy leśne i formy ochrony przyrody. Pełnią funkcje: retencji i oczyszczania wód, ograniczania skutków powodzi i suszy, utrzymania bioróżnorodności oraz klimatu lokalnego. W strefach tych ogranicza się nową zabudowę, wprowadza strefy buforowe przy ciekach i lasach oraz preferuje renaturyzację (starorzecza, mokradła, mała retencja leśna). Udostępnianie ma charakter niskonakładowy (ścieżki, kładki, punkty obserwacyjne), tak aby nie degradować siedlisk. Priorytety: ciągłość korytarzy ekologicznych, zwiększanie retencji, eliminacja barier poprzecznych i gatunków inwazyjnych, edukacja przyrodnicza.
4. **Strefy turystyczno-rekreacyjne** – w tym obszar Parku Rozrywki „Hossoland” oraz towarzysząca mu infrastruktura. Obszar zorientowany na obsługę ruchu turystycznego i czasu wolnego. Obejmuje park tematyczny wraz z zapleczem (gastronomia, usługi, eventy), parkingi buforowe i węzły przesiadkowe, dojazdy drogowe i pieszo-rowerowe, a także błękitno-zieloną infrastrukturę (retencja, zieleń, mała architektura). Preferowane są usługi turystyki, rekreacji i krótkoterminowego pobytu

5. **Strefy gospodarcze** - tereny przemysłowe i produkcyjne, na których znajdują się zakłady produkcyjne, magazyny, infrastruktura logistyczna. Są one ważne dla lokalnej gospodarki i zatrudnienia.

II.1.7. Planowanie zagospodarowania przestrzennego gminy

Na obszarze gminy Brojce w chwili obecnej nie został ustanowiony Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Obowiązującym dokumentem planistycznym (nie stanowiący aktu prawa miejscowego) jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Do roku 2024 obowiązywało studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brojce przyjętego uchwałą Nr II/4/2002 Rady Gminy Brojce z dnia 5 grudnia 2002 r, które zostało uzupełnione Uchwałą Nr LI/384/2024 Rady Gminy Brojce z dnia 2 lutego 2024 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brojce.

Celem zmiany studium jest m.in. sformułowanie ustaleń z zakresu zmiany funkcji przeznaczenia 24 terenów, w zakresie dostosowania ich do wymogów obowiązującego prawodawstwa, w tym dotyczących: obronności państwa, prawa geologicznego, ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, zadań rządowych, a także wyznaczenie na gruntach Skarbu Państwa terenów o funkcji ogrodów działkowych.

Ponadto, w związku z nowelizacją Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024 poz. 1130 ze zm.) Rada Gminy Brojce Uchwałą Nr VIII/46/2024 z dnia 7 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego gminy Brojce, przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego, który będzie obejmował cały obszar gminy Brojce w jej granicach administracyjnych z wyłączeniem terenów zamkniętych.

Plan ogólny gminy to nowe, obowiązkowe narzędzie planistyczne, które będzie odgrywać kluczową rolę w kształtowaniu i zarządzaniu przestrzenią gminną. Wprowadzone ustawą z dnia 7 lipca 2023 r., zastępuje dotychczasowe Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, ustanawiając jednolitą i spójną politykę zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy. Dokument ten będzie miał fundamentalne znaczenie przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy, precyzyjnie określając, gdzie możliwe są inwestycje budowlane, a które tereny powinny pozostać niezabudowane. Dzięki temu Plan ogólny zapewni zrównoważony i harmonijny rozwój gminy, zgodny z polityką przestrzenną państwa i regionu, z poszanowaniem potrzeb mieszkańców, wymogów gospodarczych oraz ochrony środowiska.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wszystkie gminy mają czas do 1 stycznia 2026 r. na przygotowanie własnych planów ogólnych

Jednocześnie pozostają w opracowaniu miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- **Uchwała Nr IV/23/2024 Rady Gminy Brojce z dnia 27 czerwca 2024 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego umożliwiającego lokalizację elektrowni wiatrowych na terenach położonych w obrębach ewidencyjnych Brojce, Przybiernowo, Tąpadły i Stołąż. Sporządzenie MPZP umożliwi budowę elektrowni wiatrowych, infrastruktury towarzyszącej oraz terenów komunikacyjnych.
- **Uchwała Nr IV/24/2024 Rady Gminy Brojce z dnia 27 czerwca 2024 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego umożliwiającego lokalizację elektrowni wiatrowych na terenach położonych w obrębach ewidencyjnych Dargosław, Darzewo i Uniestowo. Sporządzenie MPZP umożliwi budowę elektrowni wiatrowych, infrastruktury towarzyszącej oraz terenów komunikacyjnych.
- **Uchwała Nr VIII/45/2024 z dnia 7 listopada 2024 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obrębów ewidencyjnych Uniestowo, Darzewo, Dargosław, Bielikowo, Mołstowo i Strzykocin. Sporządzenie MPZP umożliwi lokalizację instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

II.2. Analiza SWOT - wnioski z analizy z obszaru przestrzennego

Część dotyczącą analizy z obszaru przestrzennego przedstawia syntetyczną diagnozę uwarunkowań przestrzennych, która stanowi punkt wyjścia do kształtowania polityki zagospodarowania i projektowania interwencji terytorialnych. Obejmuje opis położenia (w tym relacji do S6 i DW105), powiązań z otoczeniem, układu osadniczego, systemu transportowego (drogowego i kolejowego), komunikacji zbiorowej, struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz aktualnej polityki planistycznej.

W części transportowej zaakcentowano rolę DW 105 oraz dostęp do S6 (węzeł Kiełpino), a także przebieg częściowo zelektryfikowanej linii kolejowa nr 402 o nazwie Koszalin - Goleniów, co wyznacza realny poziom dostępności zewnętrznej i wewnętrznej. Diagnoza obejmuje sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, wskazując ich funkcje i relacje do głównych ciągów.

W układzie funkcjonalnym wyróżniono strefy: centralną (ośrodek administracyjno-usługowy), rolnicze, przyrodnicze (węzłowy korytarz doliny Mołstowej i kompleksy łąk/torfowisk) oraz turystyczno-rekreacyjną Park rozrywki „Hossoland” co pozwala wiązać kierunki rozwoju z realnymi potencjałami i ograniczeniami przestrzennymi.

Warstwa planistyczna opiera się na Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zaktualizowanym uchwałą Nr LI/384/2024 oraz na decyzji o przystąpieniu do Planu Ogólnego (Uchwała Nr VIII/46/2024), które stanowią ramę dla dalszych działań planistycznych i inwestycyjnych.

Diagnoza - obszar przestrzenny	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

• Dogodne usytuowanie przy trasie drogi szybkiego ruchu S6 oraz bliskość węzła na trasie • przebieg DW 105 przez oś miejscowości zapewniają sprawne powiązania z regionem i krajem. • Czytelny, układ osadniczy z ośrodkiem centralnym: funkcję administracyjno-usługowego centrum pełnią Brojce. Sieć obejmuje 19 miejscowości w 13 sołectwach. • Komplementarna sieć dróg niższych kategorii: drogi powiatowe i gminne spinają rozproszoną sieć osadniczą i zapewniają dostęp do wszystkich miejscowości. • Nowy biegun funkcjonalny: strefa turystyczno-rekreacyjna Hossoland Park Rozrywki – impuls dla usług towarzyszących (gastronomia, noclegi, handel, transport)	• Rozproszenie osadnictwa: wiele małych wsi i kolonii o luźnej zabudowie podnosi koszty obsługi i utrudnia efektywną komunikację wewnętrzną. • Ograniczenia transportu publicznego: komunikacja autobusowa jest ograniczona poza szczytami i w weekendy, co obniża mobilność osób bez samochodu. • Brak infrastruktury transportu wodnego i lotniczego na miejscu (najbliższe lotnisko poza obszarem). • Brak obsługi kolejowej mieszkańców. Linia kolejowa 402 przecina obszar bez przystanku (brak infrastruktury pasażerskiej/towarowej) • Brak obowiązujących MPZP: polityka przestrzenna opiera się na Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej – w tym przebudowa dróg gminnych oraz poprawa połączeń komunikacyjnych z drogami powiatowymi i wojewódzkimi. Celem jest zwiększenie dostępności komunikacyjnej, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz umożliwienie sprawnego transportu produktów lokalnych. • Inwestycje w budowę/przebudowę gminnych dróg gruntowych i o zdegradowanej	• Ryzyko dalszego rozpraszania zabudowy do czasu pełnego wdrożenia nowych narzędzi planistycznych • Ograniczenia inwestycyjne w strefach cennych przyrodniczo gdzie wymagana jest większa ostrożność i dłuższe procedury.

nawierzchni brukowej i technicznej betonowej - Nowe narzędzia planistyczne: zaktualizowanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (2024) - Przystąpienie do sporządzania Planu Ogólnego, którego przyjęcie stworzy ramy do porządkowania przeznaczeń kształtowania ładu przestrzennego w całej gminie.	- Wykluczenie transportowe peryferyjnych miejscowości gminy przy utrzymaniu ograniczonej oferty przewozów transportu zbiorowego - Brak odpowiednich środków finansowych na realizację zadań i inwestycji
--	---

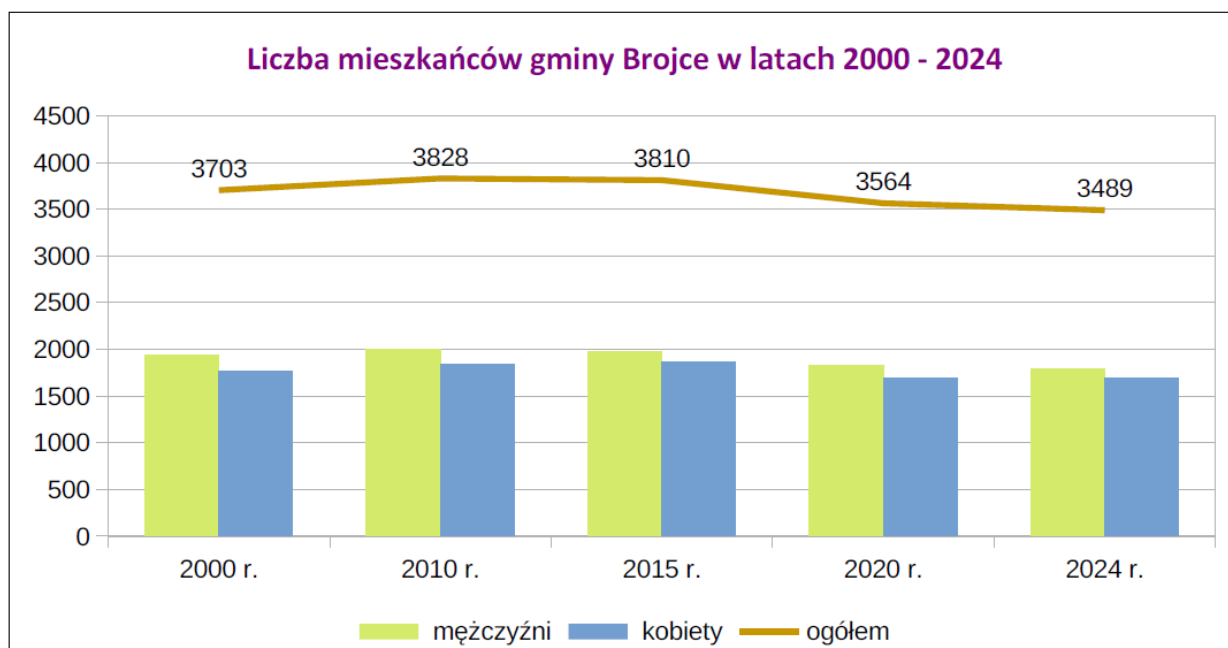
II.3. Diagnoza gminy - obszar społeczny

Obszar społeczny stanowi kluczowy element rozwoju gminy, obejmujący zagadnienia związane z jej mieszkańcami, strukturą demograficzną, jakością życia, dostępem do usług publicznych oraz aktywnością społeczną. Analiza tego obszaru pozwala ocenić potencjał ludzki gminy, zidentyfikować potrzeby i wyzwania w zakresie edukacji, kultury, ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz bezpieczeństwa publicznego. Zrozumienie sytuacji społecznej jest podstawą do formułowania działań, które wspierają integrację mieszkańców, przeciwdziałają negatywnym trendom demograficznym oraz podnoszą atrakcyjność gminy jako miejsca do życia, pracy i wypoczynku.

II.3.1. Ludność i demografia

Gmina Brojce ma 3 489 mieszkańców, z czego 48,6% stanowią kobiety, a 51,4% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 6,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,4 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Brojce zawarli w 2024 roku 12 małżeństw, co odpowiada 3,44 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to od wartości niższa niż dla Polski - 3,60, województwa zachodniopomorskiego - 3,68, oraz wyższa od wartości dla powiatu gryfickiego wynosząca - 3,33.

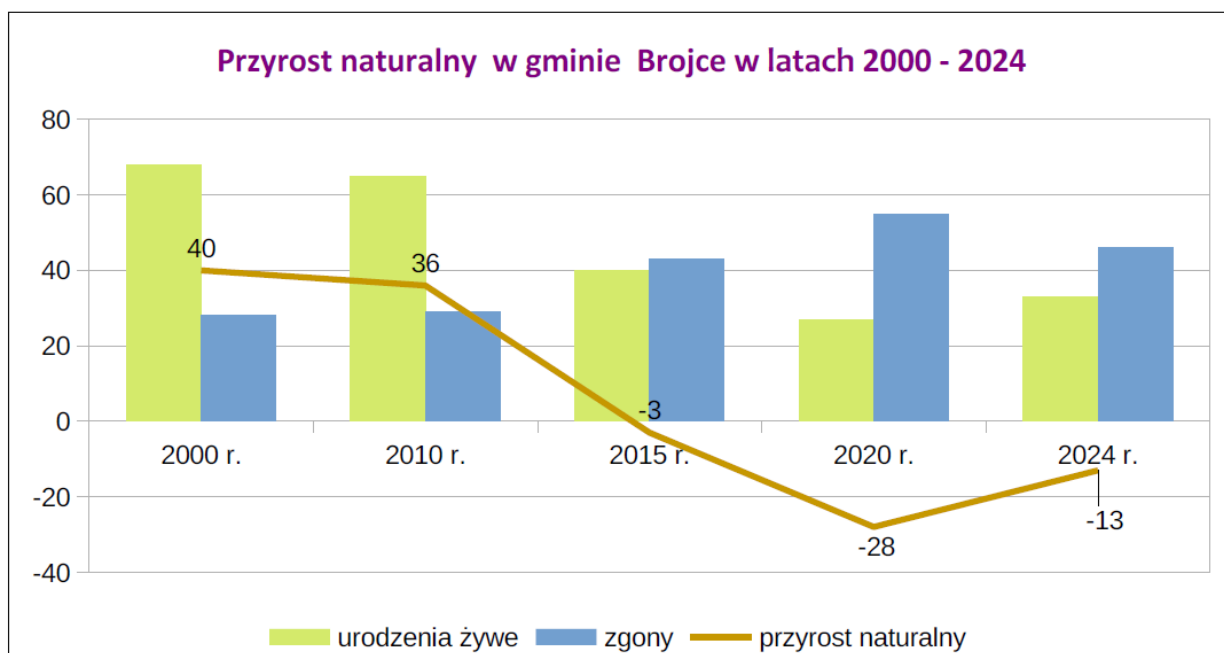

Wykres 1: Liczba mieszkańców gminy Brojce 2000 - 2024 - GUS

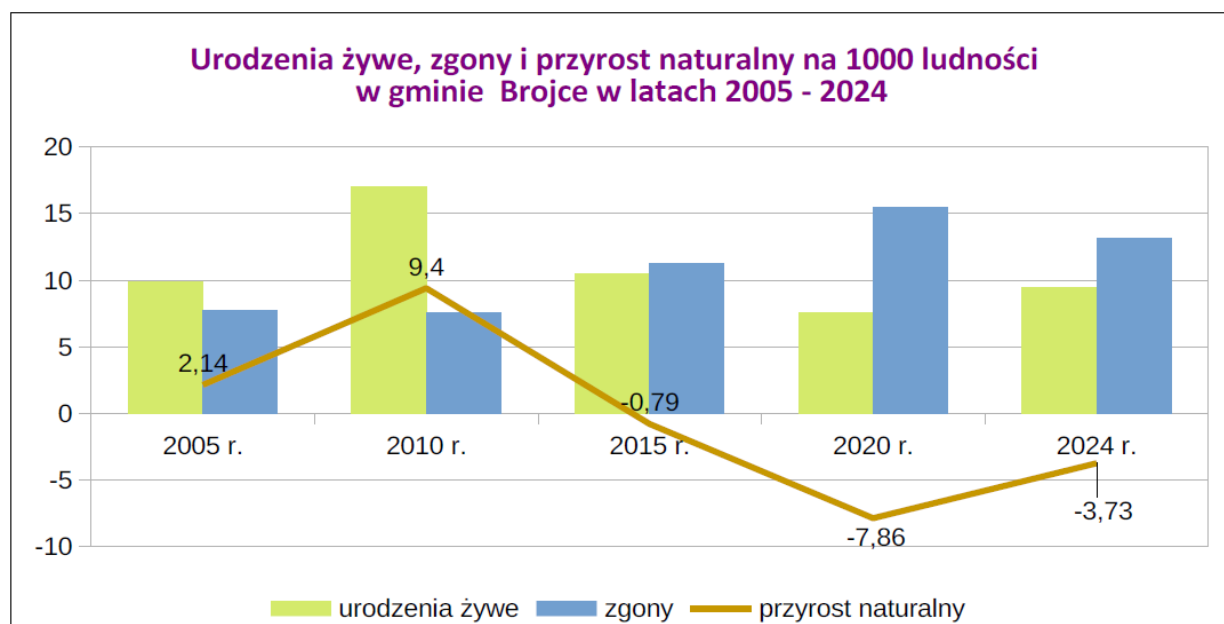
W roku 2023 odnotowano 1,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,4% mieszkańców gminy Brojce było stanu wolnego, 50,8% żyło w małżeństwie, 8,1% mieszkańców było po rozwodzie, a 8,0% to wdowy/wdowcy.

Gmina Brojce w roku 2024 miała przyrost naturalny wynoszący -13. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,73 na 1000 mieszkańców gminy Brojce. W 2024 roku urodziło się 33 dzieci, co na 1000 ludności daje wartość 9,46. W 2024 r. urodziło się 33 dzieci, w tym 14 dziewczynek - 42,4% i 19 chłopców - 57,6 %.

Na 1000 ludności gminy Brojce w roku 2024 przypadało 13,18 zgonów. Jest to wartość większa od wartości średniej dla województwa zachodniopomorskiego oraz większa od wartości średniej dla kraju. Liczba zgonów na 1000 mieszkańców w 2023 roku wynosiła w Polsce 10,9. W 2023 roku 34,6% zgonów na terenie gminy Brojce spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 23,1% zgonów na terenie gminy Brojce były nowotwory, a 5,9% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego.

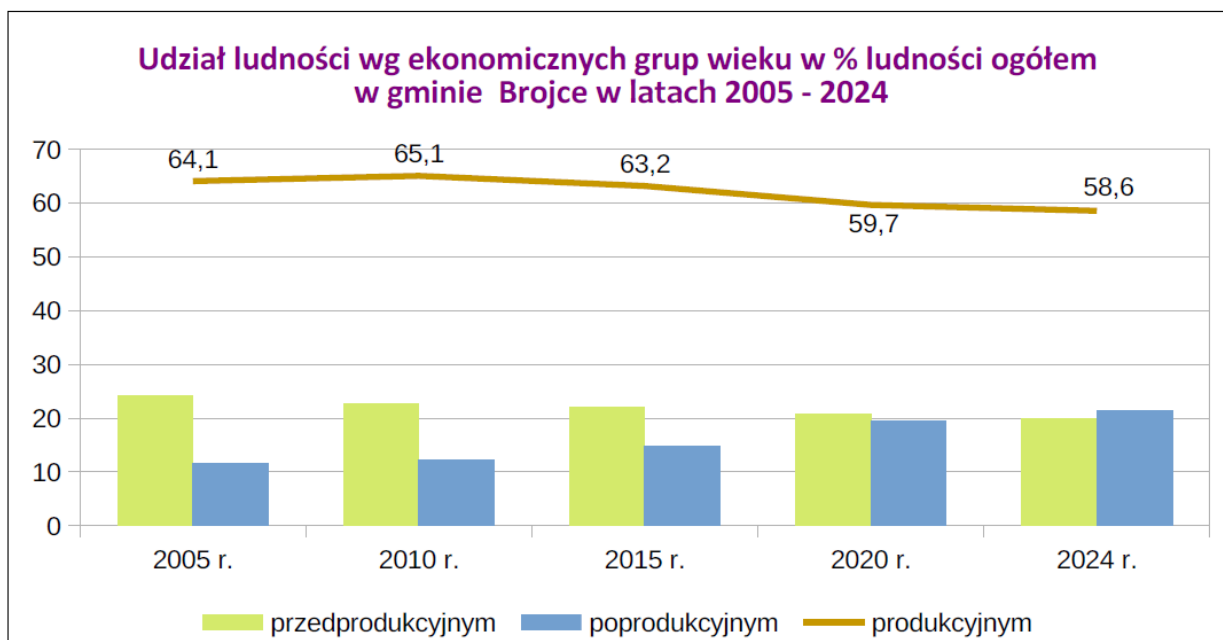

Wykres 2: Przyrost naturalny gminy Brojce 2000 - 2024 - GUS

Wykres 3: Urodzenia żywe, zgony na 1000 ludności - GUS

Na terenie gminy Brojce w roku 2024 było 19,9 % osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,6 % osób w wieku produkcyjnym i 21,4 osób w wieku poprodukcyjnym.

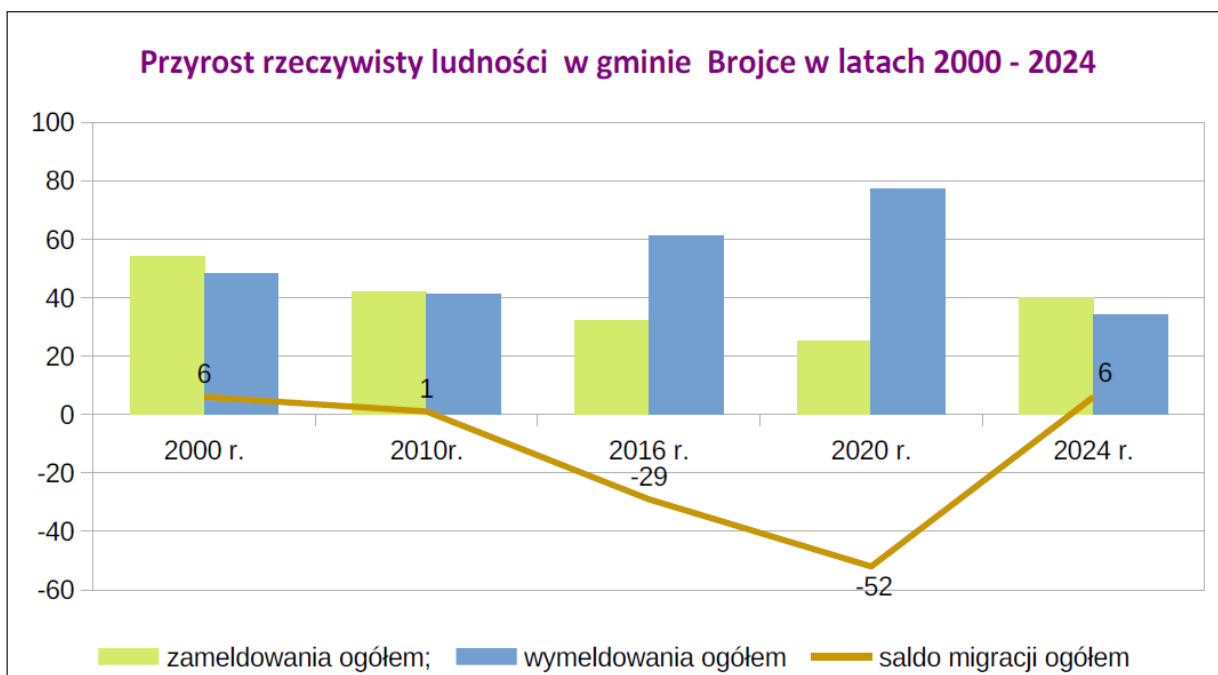
Wykres 4: Ludność według ekonomicznych grup wieku - GUS

W 2024 roku na terenie gminy Brojce zarejestrowano migracje wewnętrzne na pobyt stały - napływ w ilości 40 osób, oraz 34 osób odpływ. Migracji zagranicznych na pobyt stały odnotowano 0 osób. Saldo migracji wewnętrznych wyniosło +6 osób, saldo migracji zagranicznych 0 osób.

Tabela 4: migracje ludności

Migracje	2020	2024
migracje wewnętrzne na pobyt stały - napływ	24	40
migracje zagraniczne na pobyt stały - imigracja	1	0
migracje wewnętrzne na pobyt stały - odpływ	77	34
saldo migracji wewnętrznych	-53	6
saldo migracji zagranicznych	1	0

W 2024 roku na terenie gminy Brojce zameldowało się 40 osób, a wymeldowało 34. Miejscami docelowymi osób decydujących się na wyprowadzkę najczęściej są tereny miejskie. W 2024 roku około 60% osób wymeldowanych z gminy Brojce, jako kierunek migracji wybrało miasto. Przyrost rzeczywisty ludności kształtował się na wyjątkowo na poziomie +6, gdyż w latach wcześniejszych przeważnie był ujemny.

Wykres 5: Przyrost rzeczywisty gminy Brojce

II.3.2. Zasoby mieszkaniowe

W 2023 roku na terenie gminy Brojce oddano do użytku 4 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,13 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Całkowite zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Brojce to 1 111 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 318 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach na terenie gminy Brojce to 5,50 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2023 roku w Gminie Brojce to 146,80 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 96,94% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 89,92% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 86,59% mieszkań posiada łazienkę, 73,36% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,00% z gazu sieciowego

II.3.3. Ochrona zdrowia

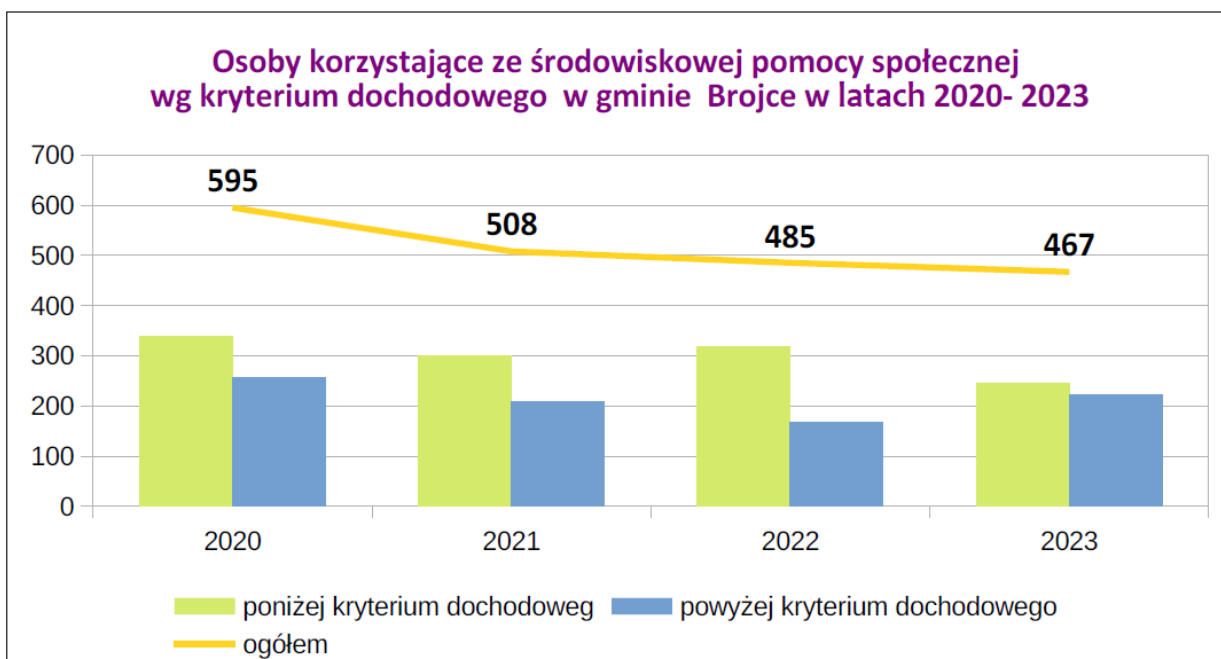
Na obszarze Gminy Brojce podstawowe usługi medyczne, w tym opieka lekarska oraz stomatologiczna, realizowane są przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Medycyny Rodzinnej „Wysoczańscy”. Placówka ta zapewnia świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy. W zakresie świadczeń specjalistycznych i szpitalnych mieszkańcy korzystają przede wszystkim z usług Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gryficach, w którym funkcjonuje szpital powiatowy z oddziałami specjalistycznymi, m.in. chirurgicznym, wewnętrznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym oraz izbą przyjęć. Dodatkowo mieszkańcy mają możliwość korzystania z usług medycznych w innych miastach regionu, takich jak Kołobrzeg czy Szczecin, gdzie dostępna jest szeroka oferta świadczeń specjalistycznych, w tym wysokospecjalistyczne leczenie szpitalne.

Pomimo zapewnienia podstawowych potrzeb zdrowotnych na poziomie gminy, konieczne jest dalsze wzmacnianie dostępności lekarzy rodzinnych, skracanie kolejek do specjalistów oraz inwestowanie w profilaktykę zdrowotną i edukację prozdrowotną mieszkańców.

II.3.4. Opieka społeczna

System opieki społecznej na terenie gminy Brojce realizuje ustawowe zadania gminy na rzecz mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi, osób starszych, z niepełnosprawnościami i doświadczających wykluczenia. Działania prowadzone są zarówno jako zadania własne, jak i zlecone administracji rządowej (m.in. świadczenia rodzinne, zaliczki alimentacyjne), a ich ważnym uzupełnieniem jest coroczny Program współpracy z organizacjami pozarządowymi, który określa cele, zasady i formy partnerstwa samorządu z trzecim sektorem (konsultacje społeczne, zlecanie zadań, inicjatywy lokalne). Program ten stanowi lokalne narzędzie polityki społecznej i w 2025 r. akcentuje m.in. wspieranie aktywności i integracji społecznej oraz działania na rzecz osób w wieku emerytalnym.

W ostatnich latach ciężar realizacyjny obejmował przede wszystkim wypłatę świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, a także obsługę programów rządowych (np. „Karta Dużej Rodziny”, wcześniejsze edycje „Dobry start” i „500+” w zakresie administracyjnym). Równolegle gmina konsekwentnie finansuje narzędzia pracy z rodziną, w tym zadanie własne „Asystent rodziny”, oraz ponosi wydatki na pieczę zastępczą (opłaty za pobyt dzieci w placówkach i rodzinach zastępczych). Te kierunki i typy wydatków – udokumentowane w raportach rocznych – tworzą podstawowy katalog usług i świadczeń w lokalnym systemie pomocy społecznej.

Wykres 6: Pomoc społeczna - ilość osób korzystających

W ujęciu organizacyjnym gmina Brojce prowadzi politykę społeczną w oparciu o współdziałanie jednostek samorządowych i organizacji pozarządowych: Rada Gminy wytycza priorytety i środki, Wójt realizuje politykę oraz współpracę z NGO, a jednostki organizacyjne gminy i partnerzy pozarządowi wykonują konkretne zadania (w tym krótkoterminowe, dofinansowane dotacyjnie). Tak zdefiniowane ramy umożliwiają elastyczne reagowanie na potrzeby mieszkańców i wzmacnianie kapitału społecznego poprzez działania integracyjne, międzypokoleniowe i profilaktyczne.

II.3.5. Edukacja

Edukacja stanowi kluczowy element rozwoju społecznego gminy Brojce, wpływający bezpośrednio na jakość życia mieszkańców, poziom kapitału ludzkiego oraz atrakcyjność gminy dla potencjalnych inwestorów i nowych mieszkańców. Dostęp do nowoczesnej i dobrze zorganizowanej bazy oświatowej umożliwia zapewnienie odpowiedniego poziomu kształcenia oraz wsparcia dla dzieci i młodzieży, co ma fundamentalne znaczenie dla budowania konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju lokalnej społeczności.

Na terenie gminy Brojce działają dwie placówki oświatowe prowadzone przez jednostkę samorządu gminnego:

Szkoła Podstawowa w Brojczach – główna placówka edukacyjna gminy, realizująca nauczanie w klasach I–VIII, z oddziałami przedszkolnymi. Posiada nowoczesną infrastrukturę, w tym halę sportową, dwie sale gimnastyczne, dobrze wyposażone pracownie komputerowe, językowe, bibliotekę oraz zaplecze żywieniowe

Szkoła Podstawowa Im. Eugeniusza Tworka w Dargosławiu – druga szkoła w strukturze oświatowej gminy, również z oddziałami przedszkolnymi. Przeprowadzono tam generalny remont oraz modernizację infrastruktury edukacyjnej

W roku 2023 statystyki GUS wskazywały:

- Liczba szkół podstawowych: 2
- Liczba uczniów w obu szkołach: 245 (117 dziewcząt i 128 chłopców), z czego w 15 oddziałach
- Średnia liczba uczniów na oddział: 17
- liczba absolwentów: 43

II.3.6. Kultura, sport, rekreacja i aktywność społeczna

Na terenie gminy Brojce działa 1 klub sportowy:

Ludowy Zespół Sportowy Wicher Brojce – gminna drużyna piłkarska. Klub założony został w 1968 r., gra w klasie okręgowej.

Na terenie gminy Brojce działa Koło Wędkarskie "Łosoś".

Na terenie gminy Brojce znajdują się 3 duże obiekty sportowe:

- Kompleks boisk Orlik w Brojcach,
- Hala sportowa w Brojcach,
- Boisko sportowe przy szkole w Brojcach.

Najważniejszym obiektem sportowym w Brojcach jest kompleks sportowy ORLIK, gdzie organizowane są liczne zawody i imprezy sportowe.

Ponadto, w centrum miejscowości Brojce usytuowany jest park o powierzchni około 2 ha, spełniający również funkcje rekreacyjne, na którego terenie znajduje się plac zabaw i niepełnowymiarowe boisko trawiaste. Tereny sportowe rozlokowane są też przy osiedlu bloków mieszkalnych i budynku szkolnym. Boisko przy szkole użytkowane jest również przez zawodników „Wichra Brojce”. Przy szkole podstawowej znajduje się hala sportowa. Działa tu także sala wiejska. Ponadto w pozostałych miejscowościach, m.in.

- W Bielikowie znajduje centrum rekreacji znajdujące się przy świetlicy wiejskiej, w skład której wchodzi niepełnowymiarowe boisko sportowe i mały plac zabaw.
- Centrum rekreacji w Dargosławiu to teren przy budynku szkolnym, gdzie znajduje się niepełnowymiarowe boisko trawiaste, boisko do siatkówki z możliwością rozgrywania piłki siatkowej plażowej oraz plac zabaw dla dzieci.
- Na terenie Przybiernowa za centrum rekreacyjne miejscowości służy teren wokół stawu.

- W miejscowości Pruszcz sportowo-rekreacyjne centrum spełnia teren przy świetlicy wiejskiej.
- Centrum w Tąpadłach to teren wokół stawu, gdzie znajduje się plac zabaw. Funkcjonuje tu również świetlica wiejska.
- W Stołążu miejscem spotkań mieszkańców jest plac, przy którym zlokalizowany jest klub wiejski.
- W Darzewie centrum rekreacji spełnia teren przy remizie i niepełnowymiarowe boisko sportowe, gdzie zorganizowano mały plac zabaw. Działa tu też świetlica wiejska

II.3.7. Bezpieczeństwo publiczne

Poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy Brojce kształtuje działalność służb odpowiedzialnych za pilnowanie porządku publicznego, działania ratowniczo-gaśnicze oraz zarządzanie kryzysowe. Są to odpowiednio:

- Komenda Powiatowa Policji w Gryficach,
- Ochotnicze Straże Pożarne,
- Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Policja - w miejscowości Brojce znajduje się Posterunek Policji podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Gryficach.

W 2023 roku na terenie gminy Brojce stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 95 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 26,87 przestępstw. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem na terenie gminy Brojce wynosi 71,30% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Brojce najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 18,32 (wykrywalność 61%) oraz przeciwko mieniu - 13,94 (wykrywalność 48%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 4,58 (90%), drogowe - 2,22 (97%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,48 (96%).

Straż Pożarna - Na terenie gminy nie ma jednostki zawodowej straży pożarnej. Znajduje się tutaj pięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: w Brojcach, Dargosławiu, Darzewie, Kiełpinie, Tąpadłach. Jednostki obsługują całą gminę Brojce.

Zgodnie ze statystykami OSP, głównymi przyczynami powstawania pożarów były: wypalanie traw przez mieszkańców gminy i sadza w kominie. Ochotnicze Straże Pożarne prowadzą wiele działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców gminy Brojce. Organizowane są wykłady o tematyce przeciwpożarowej oraz z zakresu bezpieczeństwa. Na festynach wiejskich OSP organizuje pokazy sprzętu ratowniczego oraz konkursy, takie jak turniej wiedzy pożarniczej, czy turniej sprawnościowy dla dzieci. Dodatkowo jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych organizują również Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze.

Zespół Zarządzania Kryzysowego - na terenie gminy Brojce funkcjonuje również Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, który jest organem pomocniczym wójta gminy Brojce. W skład zespołu wchodzi Wójt Gminy i w zależności od rodzaju sytuacji kryzysowej, dodatkowe inne osoby, które uczestniczą w pracach zespołu. W szczególnych okolicznościach pełnione są dyżury w ramach obsady „Stałego Dyżuru Wójta”.

II.3.8. Zagrożenie powodzią

Powódź to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych. Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

II.3.8.1 *Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego*

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego to dokumenty planistyczne, których obowiązek opracowania dla Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Mapy te stanowią podstawę do oceny ryzyka powodziowego oraz podejmowania działań mających na celu ograniczenie negatywnych skutków powodzi dla zdrowia i życia ludzi, działalności gospodarczej, środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Mapy zagrożenia powodziowego wskazują obszary narażone na ryzyko powodzi, natomiast Mapy Ryzyka Powodziowego określają wartości potencjalnych strat powodziowych, z uwzględnieniem obiektów narażonych na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia.

Najczęściej występującymi powodziąmi w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego są powodzie rzeczne (opadowe) oraz powódź od strony morza (sztormowe). Jako podstawowe mechanizmy prowadzące do powstawania powodzi w regionie uznano: naturalne wezbranie, zatory, przelanie się wód przez urządzenia wodne, awarie urządzeń

wodnych lub infrastruktury technicznej lub zalanie terenu przez wodę na skutek innych mechanizmów (działania silnych wiatrów – cofki).

II.3.8.2 Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

Obowiązek stworzenia, przeglądu i aktualizacji Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym wynika z Dyrektywy Powodziowej i ustawy — Prawo wodne.

Celem nadrzędnym zarządzania ryzykiem powodziowym, jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Jest on realizowany w zarządzaniu ryzykiem powodziowym na zasadzie doboru zestawu różnego typu działań najbardziej odpowiednich dla redukcji zidentyfikowanego ryzyka powodziowego

Cele główne i szczegółowe:

- zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
- utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,
- wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami,
- unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (Q0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.

obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:

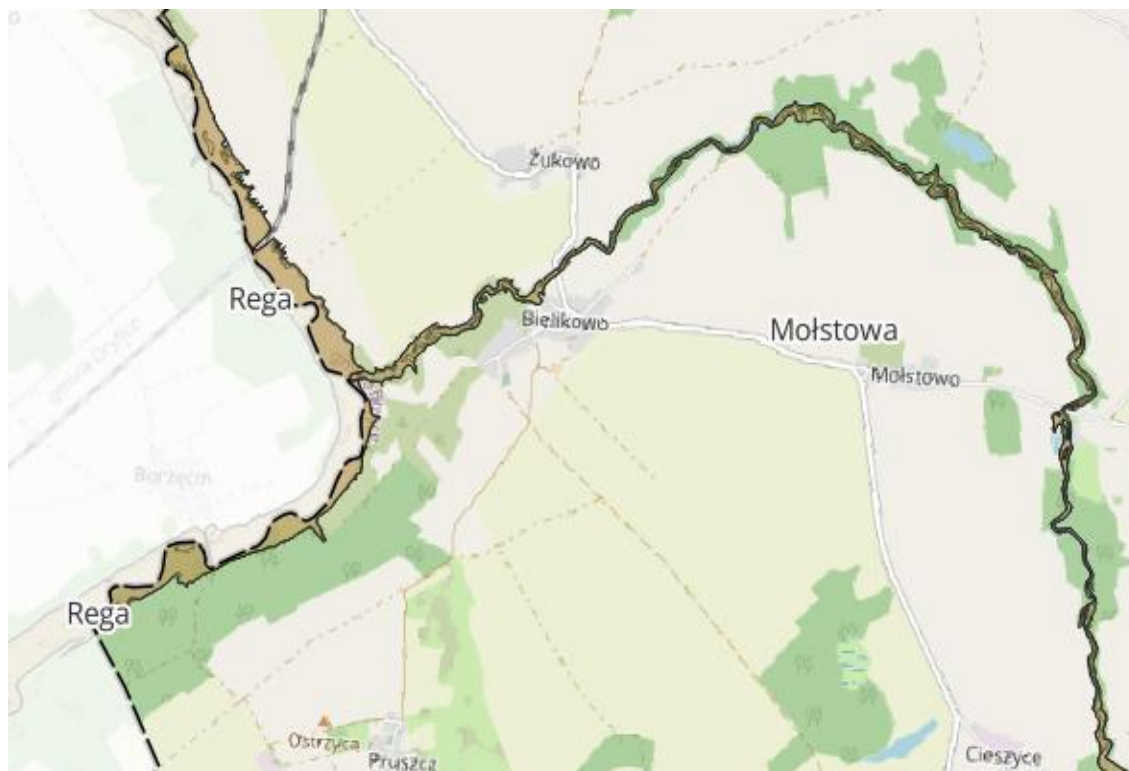
- ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego,
- ograniczenie istniejącego zagospodarowania,
- ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe.

poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

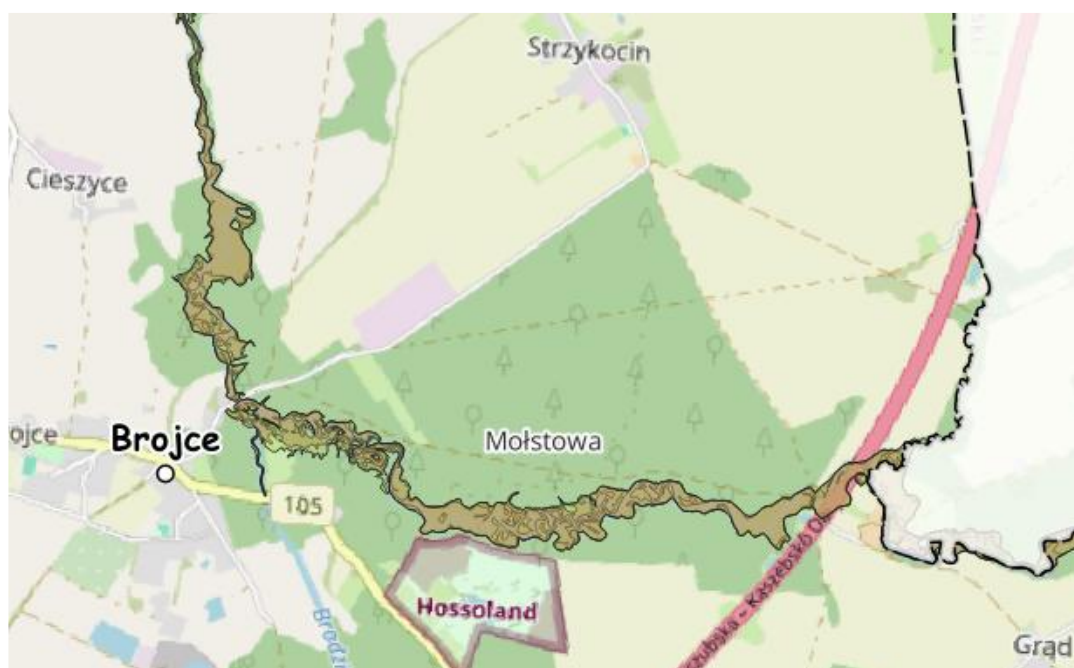
- doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
- doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
- doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,
- wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,
- budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
- budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

II.3.8.3 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią terenie gminy Brojce

Na terenie gminy Brojce zostały wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które występują wzdłuż, rzek Mołstowa i Rega (wraz z przyległymi do rzek obniżeniami terenu) które obejmują swoim zasięgiem głównie niezurbanizowane obszary zalewowe i częściowo użytki rolne.

Rysunek 4: Mapy zagrożenia powodziowego - cz. północno-zachodnia gminy Brojce

Rysunek 5: Mapy zagrożenia powodziowego - cz. południowo-wschodnia gminy Brojce

- Legenda:
- — obszar zagrożenia 0,2% - raz na 500 lat
 - — obszar zagrożenia 1 % - raz na 100 lat
 - — obszar zagrożenia 10% - raz na 10 lat
 - — obszar zagrożenia po uszkodzeniu wału pp.

Wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią (dolinami Mołstowej i Regi) nie zmieniają kierunków strategicznych gminy – przy jednoczesnym uwzględnieniu ich w realizacji projektów gdyż:

- Lokalizacja zagrożeń znajduje się poza strefami rozwoju osadnictwa. Strefy ryzyka leżą wzdłuż koryt rzek i w przyległych obniżeniach terenu; obejmują głównie nieurbanizowane tereny zalewowe i częściowo użytki rolne. Oznacza to, że nie pokrywają się z podstawowymi kierunkami rozwoju funkcji osadniczo - usługowych wskazanych w dokumentach planistycznych, a ich wpływ na układ osadniczy jest ograniczony przestrzennie.
- Polityka przestrzenna już zawiera odpowiednie zabezpieczenia. Studium (zmiana 2024) identyfikuje te obszary i wskazuje ograniczenia wynikające z Prawa wodnego oraz wymóg pozwoleń uzyskania wodnoprawnych – czyli instrumenty, które z definicji blokują inwestycje w strefach największego ryzyka. Kierunki strategii są więc z nimi spójne i nie wymagają korekty.
- Zasada: unikanie nowej zabudowy w strefach 1%/10% prawdopodobieństwa. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym” dla regionu Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego (przywołany w POŚ) rekomenduje zakaz budowy obiektów infrastrukturalnych oraz ograniczenia dla innej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia – to standard, który strategia przyjmuje i który ukierunkowuje decyzje na etapie planów miejscowych Warunkach Zabudowy, bez potrzeby zmiany celów strategicznych.
- Kompatybilność z kierunkami „zielonej” adaptacji. Dokument środowiskowy wskazuje na zwiększanie retencji (leśnej, krajobrazowej, rolniczej), renaturalizację cieków i racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi. To działania, które wzmacniają realizację strategii (odporność, jakość środowiska, rolnictwo) zamiast ją ograniczać – a strefy zalewowe są naturalnymi miejscami takich interwencji.
- Operacyjny, nie strategiczny charakter wpływu. Skutki wyznaczonych stref dotyczą parametrów i lokalizacji konkretnych inwestycji (np. przebieg dróg do pól, przepusty, mała retencja, zieleń izolacyjna), a nie samych celów i priorytetów

rozwojowych gminy. Innymi słowy – wpływ materializuje się na poziomie projektu i decyzji administracyjnych, nie zmieniając kierunków strategii.

II.3.8.4 *Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego*

Zgodnie z „Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego” w celu obniżenia istniejącego ryzyka powodziowego przyjęto m.in. następujące kierunki działań o wysokim priorytecie realizacyjnym:

- Ochrona lub zwiększanie retencji leśnej w zlewni.
- Ochrona lub zwiększanie retencji na obszarach rolniczych.
- Zakaz budowy obiektów infrastrukturalnych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
- Ograniczenie budowy pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
- Budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych oraz poprawa stanu technicznego pozostałej istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej.
- Regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków.
- Doskonalenie planów zarządzania kryzysowego (wszystkie poziomy zarządzania), z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego.
- Opracowanie programów edukacyjnych, których celem będzie zmiana mentalności społeczności lokalnych w kierunku ograniczenia ekspansji na tereny zagrożone oraz zmiany sposobu zagospodarowywania zamieszkałych terenów zagrożonych.

II.3.9. Zagrożenia suszą

Susza to jedno z najbardziej dotkliwych, a zarazem ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko oraz gospodarkę. Suszę charakteryzuje długotrwały deficyt opadów wynikający z cech klimatu, ale o złożonym wymiarze fizycznym. Najczęściej występuje w okresie letnim. Zjawisko suszy może w konsekwencji powodować przesuszenie gleby, zmniejszenie lub całkowite zniszczenie upraw roślinnych, a także zwiększone prawdopodobieństwo pożarów. Suszą określa się nie tylko występowanie zjawisk ekstremalnych, ale wszystkie sytuacje, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego obszaru. Susza jest zjawiskiem wolno rozwijającym się, w związku z czym trudny do uchwycenia jest jej początek oraz koniec (w odróżnieniu od powodzi, która zwykle ma dynamiczny przebieg i jest skutkiem nasilonych opadów), jak i też jednoznaczny obszar oddziaływania przestrzennego.

Dostępne zasoby wody służą zaspokajaniu potrzeb ludności i gospodarki oraz ochronie wód i środowiska związanego z wodami. Realizacja tych potrzeb wymaga

jednoczesnego zapewnienia wód w odpowiedniej ilości i jakości wody dla wszystkich użytkowników, w tym środowiska naturalnego. Zatem zarządzanie zasobami wodnymi zgodnie z zapisami ustawy Prawo wodne obejmuje:

- zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności;
- ochronę przed powodzią oraz suszą;
- ochronę zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją;
- utrzymywanie lub poprawę stanu ekosystemów wodnych i zależnych od wód;
- zapewnienie wody na potrzeby rolnictwa oraz przemysłu;
- tworzenie warunków dla energetycznego, transportowego oraz rybackiego wykorzystania wód;
- zaspokojenie potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją.

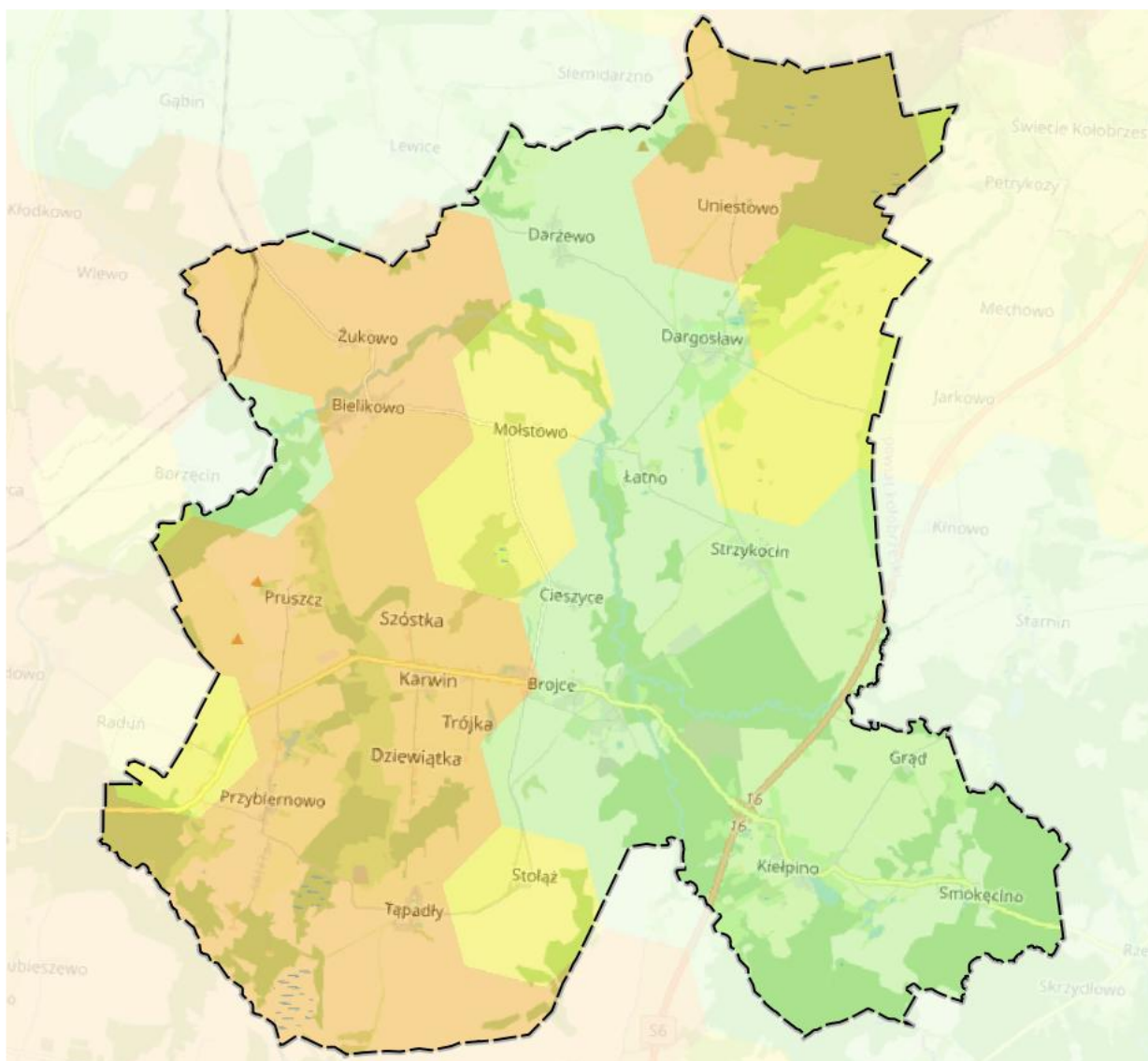
Susza w polskim prawodawstwie określona jest w art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. 2017 poz. 1897). Definiowana jest jako katastrofa naturalna rozumiana jako zdarzenie związane z działaniem sił natury.

Zasadniczo rozróżniamy 4 rodzaje suszy, które określane są w zależności od fazy rozwoju. Jest to susza atmosferyczna, rolnicza, hydrologiczna oraz hydrogeologiczna.

II.3.9.1 Zagrożenie suszą na obszarze gminy Brojce

Obszar gminy Brojce narażony jest na występowanie zjawiska:

- suszy atmosferycznej: klasa III - silnie zagrożenie
- suszy rolniczej: klasa IV – ekstremalne zagrożenie, klasa II - umiarkowane zagrożenie, klasa I - słabe zagrożenie
- suszy hydrologicznej: klasa III - silnie zagrożenie, klasa II - umiarkowane zagrożenie
- suszy hydrogeologiczną: klasa I - słabe zagrożenie

Rysunek 6: Łączna ocena zagrożenia suszą gminy Brojce

źródło: <https://www.openstreetmap.org>, II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. LEGENDA: klasa I - obszary słabo zagrożone (kolor zielony), klasa II - obszary umiarkowanie zagrożone (kolor żółty), klasa III - obszary silnie zagrożone (kolor pomarańczowy).

II.3.9.2 Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Susza to, obok powodzi, naturalne zjawisko, które oddziałuje na środowisko i społeczeństwo. Aby nie zabrakło wody w odpowiedniej jakości, opracowano Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Jest to pierwszy dokument planistyczny o randze krajowej podejmujący temat minimalizowania skutków suszy. Jego opracowanie wynika z postanowień dyrektyw i wytycznych unijnych (Ramowej Dyrektywy Wodnej), a także przepisów prawa krajowego (art. 184 ustawy – Prawo wodne). PPSS został przyjęty 18 września 2021 r. w drodze rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615). PPSS opracowany został na okres 6 lat (2021-2027). Zgodnie z ustawą – Prawo wodne,

dokument ten podlega aktualizacji nie rzadziej niż raz na 6 lat. PPSS jest komplementarny względem pozostałych dokumentów planistycznych z zakresu gospodarki wodnej.

Główny cel PPSS, tj. przeciwdziałanie skutkom suszy, został doprecyzowany czterema celami szczegółowymi:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą, stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

II.3.10. Zagrożenie osuwiskami

Osuwiska należą do niebezpiecznych i stosunkowo często występujących geozagrożeń na terenie kraju. Powodują zniszczenia w infrastrukturze, uprawach, drzewostanie oraz ogólną degradację terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Osuwiska co roku przynoszą ogromne straty, ale przede wszystkim zagrażają mieniu, i życiu mieszkańców.

W granicach powiatu gryfickiego i tym samym na obszarze gminy Brojce nie występują osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi. W przypadku pojawienia się w przyszłości terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych bądź osuwisk najlepszym sposobem unikania zniszczeń jest omijanie terenów zagrożonych osuwiskami i wykluczenie z ich zasięgu działalności gospodarczej.

II.3.11. Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. mówiąc poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie gminy należy ocenić jako mało prawdopodobne. Niemniej jednak, na terenie gminy zlokalizowane są zakłady produkcyjno-przemysłowe, które stanowią potencjalne źródło wystąpienia awarii przemysłowych. Zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Paliwa płynne i inne przewożone substancje chemiczne są po drogach wszystkich kategorii. Tym samym istnieje potencjalne ryzyko

wycieku niebezpiecznych substancji, w szczególności dojścia do wypadku i w konsekwencji do skażenia środowiska.

II.3.12. Uwarunkowania historyczno-kulturowe oraz ochrona dóbr kultury

II.3.12.1 Uwarunkowania historyczno-kulturowe

Brojce, uważane za dużą wieś o średniowiecznym rodowodzie, znaleźć można na jednej z pierwszych map Pomorza, a mianowicie na Wielkiej Mapie Księstwa Pomorskiego. Funkcjonuje na niej pod nazwą Broitzen (na początku XX w. zmieniona na Broitz, która obowiązywała do maja 1945 r.). Od czerwca 1945 r. do 1946 r. miejscowość nosiła nazwę Broniszewo, który to fakt do dzisiaj upamiętniony jest przez nazwę ulicy Broniszewska w Gryficach. W źródłach pisanych pierwsze wzmianki o wsi znajdujemy w dokumentach datowanych na przełom XII i XIII w. (o Janie z Brojc i o właścicielach wsi). Brojce były lennem rodu von Manteuffel. W drugiej połowie XV w. ród ten ufundował we wsi kościół w stylu późnogotyckim, istniejący do dzisiaj. Wieś od XVI w. jest siedzibą rycerską, co świadczy o jej rosnącym znaczeniu. Status majątku rycerskiego Brojce utraciły w 1914 roku.

Po okresie podziałów majątku i licznych zmianach jego właścicieli, w roku 1833 scalone dobra kupuje B. Korwin – Wierzbicki, który w ciągu paru lat zakłada na swoim terenie folwark zwany od jego nazwiska – „Karwin”. Karwin jest do dzisiaj kolonią we wsi Brojce. Jednakże, już w roku 1862, majątek sprzedany zostaje rodzinie von Blanckenburg z Gadamina, a następnie przechodzi na własność Augusta Zandera. Po II wojnie światowej cały zespół folwarczny przechodzi na własność Państwowych Nieruchomości Ziemskich, a w latach 50 przekształcony jest w Państwowe Gospodarstwo Rolne. Od roku 1970 dawny majątek znajduje się w użytkowaniu Stacji Hodowli Roślin w Dargosławiu, a część pierwotnego zespołu podzielona zostaje pomiędzy różnych właścicieli.

Tereny, na których zlokalizowana jest obecna gmina Brojce, od XII do XVII w. znajdowały się we władaniu dynastii Gryfitów. Po śmierci ostatniego z nich, w roku 1637, ziemie te, na mocy postanowień pokoju westfalskiego, wchodzi w skład Prus. Polska administracja zaczęła się na tym obszarze organizować w maju 1945 r.

Brojce od początków swego istnienia miały charakter posiadłości wiejskiej, podobnie jak poszczególne, wchodzące obecnie w skład gminy miejscowości. Dzisiaj Brojce również pozostają gminą typowo wiejską i taki też jest charakter lokalnej społeczności, utrwalony faktem funkcjonowania na tym obszarze Państwowych Gospodarstw Rolnych. Część dawnych majątków rozparcelowano wśród rolników indywidualnych (np. w Prusczu, Przybiernowie, Darzewie).

II.3.12.2 Ochrona środowiska kulturowego

W okresie udokumentowanej historii osadnictwa na terenie gminy Brojce nawarstwiły się liczne i zróżnicowane ślady stanowiące bogate dziedzictwo kulturowe. Sięgające od prehistorii do średniowiecza osadnictwo znane ze stanowisk archeologicznych, znajdujące się pod ziemią relikty, kościoły, zabytki - mają różną tradycję: słowiańską, pomorską hanzeatycką, szwedzką, francuską i pruską pogańską i chrześcijańską katolicką i protestancką, arystokratyczną i plebejską, rolniczą. Ochrona wartości kulturowych, zarówno rozpoznanych jak i jeszcze nieujawnionych jest ważnym celem społecznym realizowanym przez władze samorządowe i służby konserwatorskie.

II.3.12.3 *Ochrona dóbr kultury - ewidencja zabytków*

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2024 poz. 1292 ze zm.) określa m.in. przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi. W myśl art. 3 pkt 1 ww. ustawy zabytek – nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Gmina Brojce prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków przyjętą Zarządzeniem Nr 76/2021 Wójta Gminy Brojce z dnia 18 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Brojce obejmuje 84 obiekty zwłaszcza takie jak: cmentarze, kościoły, młyny, chałupy, dwory, pałace i pałacyki, stodoły, pomniki, parki, zespoły folwarczne. Większość obiektów nieruchomych jednocześnie jest ujęta w wojewódzkiej ewidencji zabytków

II.3.13. *Gospodarka komunalna*

II.3.13.1 *Zaopatrzenie w wodę - sieć wodociągowa*

Istniejące zasoby wód podziemnych o dobrej jakości umożliwiają wykorzystanie jej do celów zaopatrzenia ludności. Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb gminy i nie stanowi bariery rozwojowej gminy.

Zasięg eksploatowanej sieci wodociągowej utrzymuje się na stałym poziomie wynoszącym około 39,8 km. Liczba przyłączy w analizowanych latach wzrosła z 461 do 471 (+ ok. 2,2%), Przyrost odbiorców następuje bez realnej rozbudowy długości sieci. Niezawodność sieci wzrosła - awarie spadły z 11 do 2–3 rocznie (ok. 28 → 5–8 zdarzeń/100 km), co wskazuje na poprawę stanu technicznego/eksploatacji. Wolumen wody dostarczonej maleje 175,9 → 130,4 dam³ (o ok. –26%). Woda zużyta przez

gospodarstwa domowe spada 173,9 → 90,4 dam³ (ok. –48%), z wahaniami w latach pośrednich.

Tabela 5: sieć wodociągowa - GUS

Sieć wodociągowa wg GUS	jednostka	2020	2021	2022	2023	2024
długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	39,8	39,8	39,8	39,8	39,8
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	461	464	465	470	471
woda dostarczona	dam3	175,9	144,8	145,6	137,4	130,4
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	dam3	48,8	30,6	27,1	31,3	25,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	3400	3 377	3398	3 375	n
dobowa zdolność produkcyjna czynnych urządzeń całego wodociągu	dam3	-	953,0	953	953,0	693
liczba awarii sieci wodociągowej na 1 km sieci wodociągowej	szt.	-	0,18	0,08	0,05	0,08
udział strat wody w łącznej ilości dostarczonej wody	%	-	21,9	14,7	26,2	26,6

n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna

II.3.13.2 Sieć kanalizacyjna – gospodarka ściekowa

Na obszarze gminy miejscowości Brojce i Dargosław są objęte zbiorowym systemem odbioru ścieków komunalnych z komunalną oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w m. Brojce. Bezpośrednim odbiornikiem ścieków oczyszczonych z oczyszczalni jest rów melioracyjny. Pozostali mieszkańcy korzystają z pojedynczych systemów oczyszczania ścieków komunalnych (przedomowych oczyszczalni) lub zbiorników bezodpływowych.

Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej to około 3,7 km i od kilku lat pozostaje bez zmian, a liczba nowych przyłączy wzrosła symbolicznie. Liczba osób korzystających z sieci utrzymuje się w okolicach ~1,25 tys. (niewielkie wahania). W dostępnych analitycznie latach udział mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych to około 91 - 91,2%.

Tabela 6: sieć kanalizacyjna - GUS

Sieć kanalizacyjna wg GUS	jednos tka	2020	2021	2022	2023	2024
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	132	132	132	133	133
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	0	0	2	1	1
ścieki oczyszczane odprowadzone z oczyszczalni	dam3	64	63,0	62	38,0	91
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1257	1 248	1256	1 251	n
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej na wsi	osoba	1257	1 248	1256	1 251	n
liczba awarii sieci kanalizacyjnej na 1 km sieci kanalizacyjnej	szt.	-	-	0,54	0,27	0,27
udział liczby mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych	%	-	-	91,0	91,2	n

n - Dane jeszcze niedostępne, będą dostępne

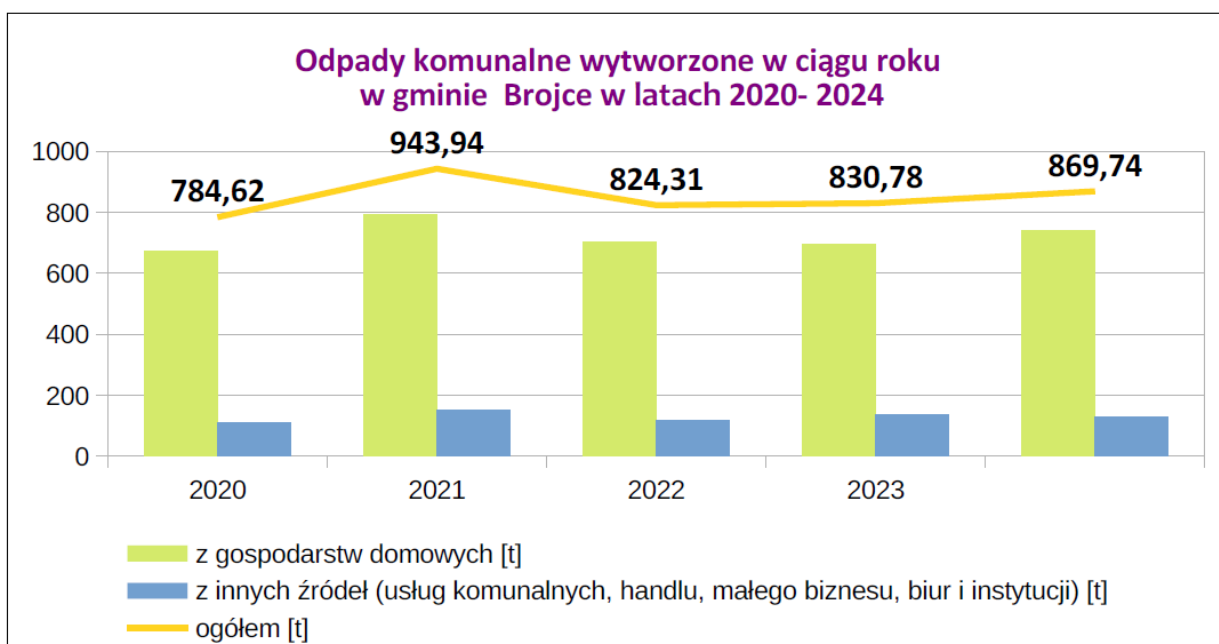
II.3.13.3 Odpady komunalne - gospodarka odpadami stałymi

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2025 poz. 733 ze zm.) gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniiec/właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne. Zgodnie z tą ustawą w zakresie odpadów gminy między innymi obejmują wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi

II.3.13.4 Gospodarowanie odpadami komunalnymi

W roku 2024 na obszarze gminy zostało wytworzonych około 870 t odpadów. Ilość odpadów w latach 2020 - 2024 waha się w przedziale ok. 785–944 t/rok. Struktura źródeł

pozostaje na stabilnym poziomie: gospodarstwa domowe wytwarzają około 84 - 86% strumienia (674–793 t/rok), inne źródła 14 - 16% (110–151 t/rok).

Wykres 7: Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych

Tabela 7: Gospodarka odpadami - odpady zbierane selektywnie - GUS

Gospodarka odpadami - zestawienie informacji	jednostka	2020	2021	2022	2023	2024
Dziki wysypiska - zlikwidowane w ciągu roku	szt.	5	36	0	0	0
Dziki wysypiska - odpady komunalne zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk - w ciągu roku	t	200	1 752,0	0	0,0	0
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku ogółem	t	295,9	346,16	332,07	311,72	347,86
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku ogółem z gospodarstw domowych	t	291,33	339,74	322,44	305,56	341,67
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku ogółem z innych źródeł	t	4,57	6,42	9,63	6,16	6,19
papier i tektura ogółem	t	18,7	22,59	23,55	23,57	24,93
szkło ogółem	t	61,24	71,36	67,18	59,03	61,53

tworzywa sztuczne ogółem	t	0,46	0,59	1,86	92,90	104,48
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne ogółem	t	11,85	11,40	10,28	2,66	0
wielkogabarytowe ogółem	t	44,86	41,34	47,3	34,28	47,78
biodegradowalne ogółem	t	78,22	107,47	99,24	99,28	109,14
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (Wymiary: Ogółem)	t	37,7	36,7	40,3	37,5	40
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (Wymiary: Ogółem)	t	43,2	42,8	45,7	43,9	46,1
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów: Ogółem	%	37,7	36,7	40,3	37,5	40
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów: z gospodarstw domowych	%	43,2	42,8	45,7	43,9	46,1
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów: papier i tektura, metale, szkło i tworzywa sztuczne	%	10,2	10	11,2	21,1	22
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów: biodegradowalne	%	10	11,4	12	12	12,5

Tabela 8: Gospodarka odpadami - odpady zmieszane - GUS

Gospodarka odpadami wg GUS - odpady zmieszane	jednostka	2020	2021	2022	2023	2024
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem	t	488,72	597,78	492,24	519,06	521,88
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca	kg	137,1	170,3	140,2	147,2	149,6
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku z gospodarstw domowych	t	382,92	453,36	382,58	390,14	399,24

Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku - odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg	107,4	129,1	109	110,6	114,4
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	t	105,80	144,42	109,66	128,92	122,64

Na terenie gminy Brojce brak jest czynnych składowisk odpadów, natomiast w Dargosławiu jest zlokalizowane nieczynne miejsce deponowania odpadów komunalnych. Obiekt przeszedł rekultywacji i zamknięcia.

II.3.13.5 *Zaopatrzenie w gaz ziemny*

Stopień gazyfikacji gminy Brojce, rozumiany jako udział liczby mieszkańców korzystających z gazu ziemnego w ogólnej liczbie mieszkańców, wynosi 0,0% i pozostaje na poziomie znacznie niższym od średniej dla powiatu gryfickiego.

Podstawowymi czynnikami wpływającymi na brak gazyfikacji jest niska gęstość zaludnienia gminy oraz brak dużych przemysłowych odbiorców gazu ziemnego, co wpływa na nieopłacalność budowy dystrybucyjnej sieci gazowej.

Dostęp i korzystanie z gazu ziemnego w celach grzewczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego, ponieważ gaz ziemny w porównaniu do najpowszechniej stosowanego opału węglowego jest paliwem nisko emisyjnym (brak emisji pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu).

Jednakże rozwijanie nowej sieci gazowej na poziomie gminy może zostać ujęte w strategii – ale warunkowo i przejściowo. Na poziomie państwa gaz to w chwili obecnej podstawowy element bezpieczeństwa energetycznego, jednakże również na tym poziomie kierunek długoterminowy to spadek zużycia gazu ziemnego i zastępowanie go biometanem, wodorem i elektryfikacją. W dokumentach strategicznych województwa i powiatu nacisk kładziony jest przede wszystkim na odnawialne źródła energii.

II.3.13.6 *Zaopatrzenie w ciepło*

Na terenie gminy Brojce brak scentralizowanych systemów ciepłowniczych. Na terenie gminy przeważa typ zabudowy jednorodzinnej rozproszonej, gdzie dominują indywidualne źródła ciepła o niskich mocach opalane głównie paliwami stałymi (węgiel kamienny, drewno). Źródła te są przyczyną tzw. „niskiej emisji”.

II.4. Analiza SWOT - wnioski z analizy z obszaru społecznego

Punktem wyjścia do analizy mocnych i słabych stron obszaru społecznego gminy Brojce jest zróżnicowany obraz sytuacji demograficznej, jakości usług publicznych oraz aktywności mieszkańców. Gmina liczy 3 489 osób; w latach 2002–2024 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 6,4%. Towarzyszy temu ujemny przyrost naturalny (–3,73 na 1000 ludności w 2024 r.), oraz wysoki – na tle regionu i kraju – współczynnik zgonów (13,18 na 1000). Udział osób w wieku poprodukcyjnym sięga około jednej piątej populacji, co potwierdza trend starzenia się społeczności. Jednocześnie w 2024 r. odnotowano dodatnie saldo migracji wewnętrznych, co może łagodzić skutki depopulacji.

Na terenie Gminy zlokalizowane są dwie szkoły podstawowe w Brojcach i w Dargosławiu – z nowoczesną infrastrukturą (hala sportowa, sale gimnastyczne, pracownie komputerowe i językowe, biblioteka, zaplecze żywieniowe). W 2023 r. uczyło się w nich łącznie 245 uczniów w 15 oddziałach (średnio 17 uczniów na oddział). Infrastruktura czasu wolnego obejmuje kompleks „Orlik”, halę sportową, boiska oraz sieć miejsc rekreacji w sołectwach. Działają kluby sportowe i organizowane są cykliczne wydarzenia, co wzmacnia integrację mieszkańców.

W zakresie ochrony zdrowia mieszkańcy mają dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej świadczonej na miejscu przez niepubliczną przychodnię medycyny rodzinnej, a w przypadku świadczeń specjalistycznych i szpitalnych korzystają głównie z zaplecza powiatowego w Gryficach oraz ośrodków w Kołobrzegu i Szczecinie. W dokumentach diagnozy podkreślono jednak ograniczoną dostępność części świadczeń (niedobór lekarzy rodzinnych i konieczność dojazdów), co stanowi wyzwanie organizacyjne i kosztowe dla rodzin.

Bezpieczeństwo publiczne opiera się na posterunku Policji w Brojcach oraz pięciu jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych, które – poza działaniami ratowniczymi – prowadzą aktywną profilaktykę i pracę z młodzieżą.

System pomocy społecznej realizuje ustawowe zadania i projekty we współpracy z organizacjami pozarządowymi; w latach 2020–2023 liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej spadała, co można wiązać z poprawą sytuacji części gospodarstw domowych oraz efektami działań profilaktycznych. Jednocześnie dokumenty zwracają uwagę na ryzyko wykluczenia transportowego w miejscowościach peryferyjnych, które utrudnia dostęp do usług i aktywności społecznej.

Na tym tle zidentyfikowano kierunki interwencji, które w analizie SWOT zostaną potraktowane jako „szanse”: m.in. podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej i uczniów, doposażanie szkół oraz wsparcie rodzin, rozwój i modernizacja infrastruktury

turystyczno-rekreacyjnej (nowe obiekty, place zabaw, trasy pieszo-rowerowe), działania profilaktyczne wobec uzależnień, a także poprawa jakości życia i bezpieczeństwa poprzez rozwój sieci drogowej i oświetlenia. W perspektywie migracyjnej dokument wskazuje potencjał złagodzenia trendów depopulacyjnych dzięki rozwojowi znaczących przedsięwzięć gospodarczych w otoczeniu gminy. Te elementy wyznaczają ramy dla dalszego porządkowania mocnych stron, słabości, szans i zagrożeń w obszarze społecznym.

Diagnoza - obszar społeczny	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Dwie szkoły podstawowe z nowoczesnym zapleczem (hale, pracownie komputerowe i językowe, biblioteka, zaplecze żywieniowe). - Aktywna oferta sportowo-rekreacyjna: Orlik, hala sportowa, kluby (piłkarski, siatkarski), cykliczne wydarzenia; sieć miejsc rekreacji w sołectwach. - Podstawowa opieka zdrowotna na terenie gminy (NZOZ), dostęp do szpitala powiatowego i ośrodków specjalistycznych w regionie. - Silne zaplecze bezpieczeństwa: 5 jednostek OSP z działaniami profilaktycznymi; wykrywalność przestępstw na poziomie zbliżonym do województwa i kraju. - Spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (2020–2023).	- Ubytek ludności (-6,4% 2002–2024), ujemny przyrost naturalny (-3,73‰), wysoki współczynnik zgonów (13,18/1000). - Starzenie się populacji (21,4% w wieku poprodukcyjnym) i niska dynamika budownictwa mieszkaniowego. - Ograniczona dostępność części świadczeń zdrowotnych na miejscu (konieczność dojazdów; niedobór lekarzy rodzinnych w regionie). - Ryzyko wykluczenia transportowego miejscowości peryferyjnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Zmiana negatywnych trendów migracyjnych w związku z powstaniem znaczącego ośrodka gospodarczego - parku rozrywki Hossoland mogącego przyciągać do regionu nowych mieszkańców - Poprawa jakości nauczania poprzez	Utrwalanie się negatywnych trendów demograficznych i migracyjnych,

podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej, • Poprawa jakości nauczania poprzez wzmacnianie kompetencji uczniów (klasy dwujęzyczne, klasy sportowe), • Poprawa jakości nauczania poprzez dostosowanie sieci szkolnictwa do aktualnych trendów demograficznych • Poprawa jakości nauczania poprzez doposażenie szkół (nowe pracownie), wsparcie rodzin (stypendia, dożywianie) • Zwiększenie integracji lokalnej społeczności poprzez kulturę, sport, rekreację • Poprawę możliwości integracji lokalnej społeczności poprzez rozwój/modernizacja infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej (nowe obiekty sportowe, place zabaw, ścieżki rowerowe i trasy spacerowe) • Zapobieganie zażywaniu środków odurzających i alkoholu, w szczególności wśród ludzi młodych poprzez Zwiększenie zaangażowania rodziców i uczniów: lekcje i dni otwarte, warsztaty dla rodziców) oraz tworzenie i wdrażanie programów przeciwdziałania uzależnieniom. • Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców życia poprzez rozwój sieci drogowej i oświetlenia	• Spadek jakości nauczania • Ograniczona dostępność kadr medycznych w regionie i wydłużone kolejki do specjalistów. • Zmniejszenie się integracji lokalnej społeczności
---	---

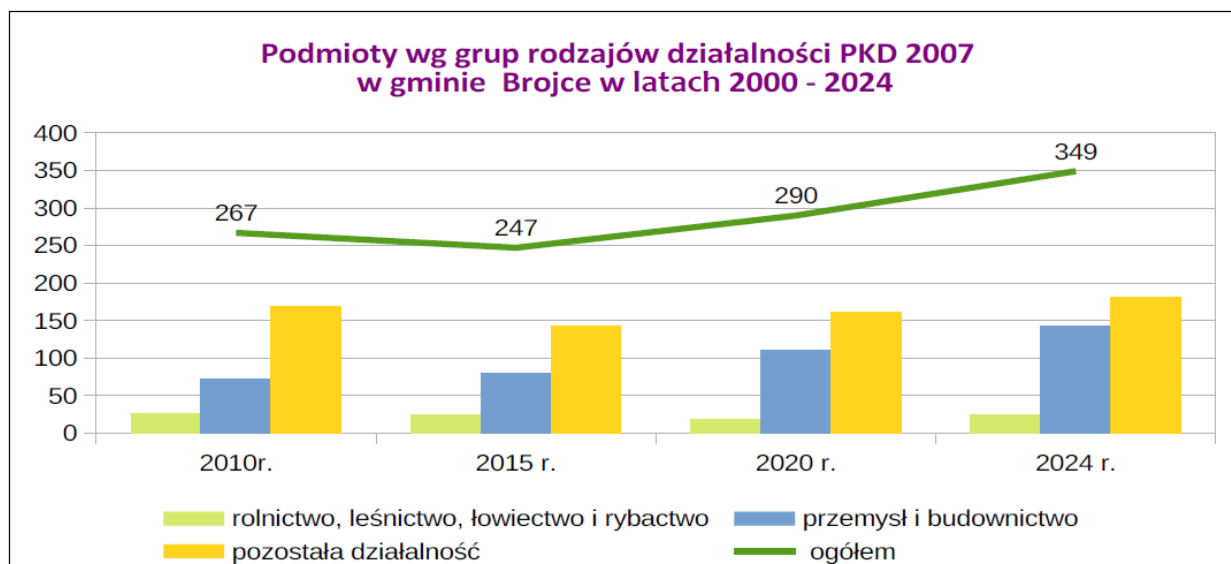
II.5. Diagnoza gminy - obszar gospodarczy

Obszar gospodarczy stanowi fundament rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego, determinując jej potencjał inwestycyjny, możliwości tworzenia miejsc pracy oraz zdolność do generowania dochodów własnych. Sprawnie funkcjonująca i zróżnicowana gospodarka jest podstawą stabilności finansowej, podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz wzmacniania konkurencyjności w ujęciu regionalnym i krajowym.

II.5.1. Gospodarka

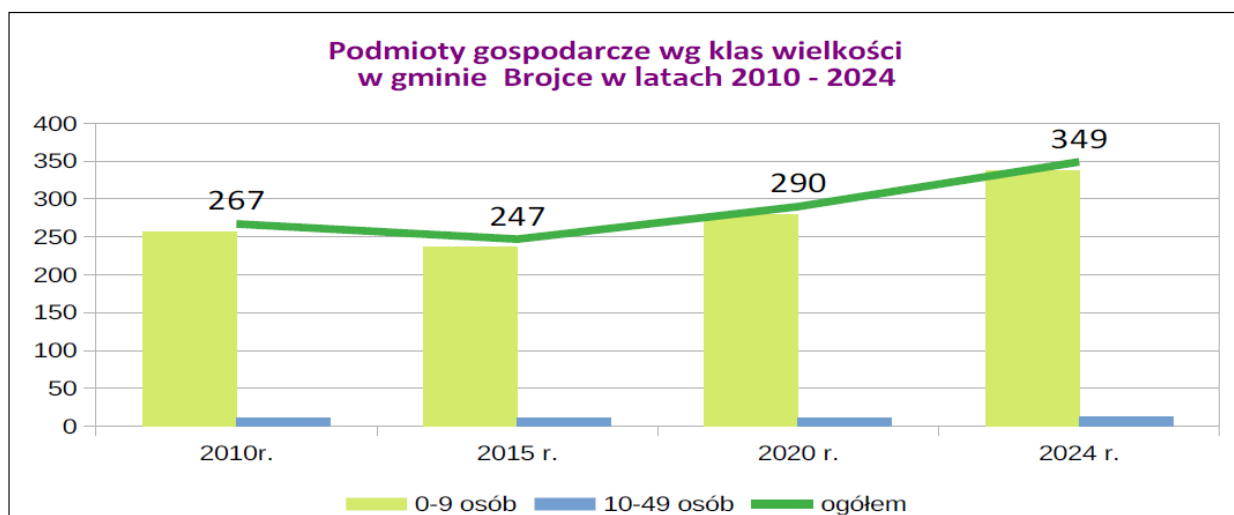
Na terenie gminy Brojce funkcjonuje rosnąca liczba podmiotów gospodarki narodowej, co wskazuje na stopniowy rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Według danych

Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2024 na terenie gminy zarejestrowanych było 349 podmiotów gospodarczych, z czego ponad 96% stanowi sektor prywatny. Na przestrzeni ostatnich lat liczba podmiotów gospodarczych z gminy Brojce wpisanych do rejestru REGON posiada tendencję wzrostową.

Wykres 8: Podmioty gospodarcze według rodzajów działalności

Na terenie gminy przeważają mikroprzedsiębiorstwa, które w roku 2024 stanowiły średnio 96% ogółu przedsiębiorstw - 256 podmiotów na 349 ogółem wszystkich. Przedsiębiorstw o wielkości 10-49 osób było 12, przedsiębiorstw większych niż 50 osób w roku 2024 na obszarze gminy Brojce nie było zarejestrowano żadnych.

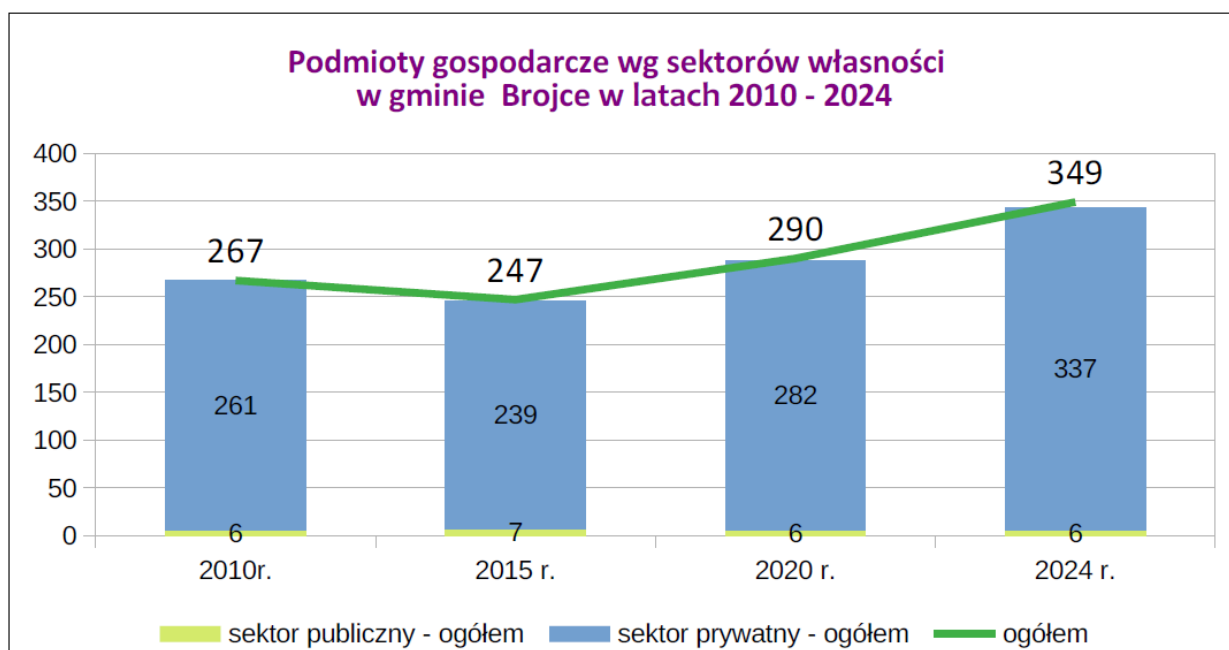

Wykres 9: Podmioty gospodarcze według klas wielkości

W kontekście struktury własnościowej, zdecydowaną większość reprezentowały przedsiębiorstwa z sektora prywatnego.

Tabela 9: Podmioty gospodarki narodowej w podziale na strukturę własnościową

Podmioty gospodarki narodowej	2010	2015	2020	2024
Sektor publiczny - ogółem	6	7	6	6
Sektor publiczny - jednostki prawa budżetowego	4	5	4	4
Sektor prywatny - ogółem	261	239	282	337
Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność	222	196	230	272
Sektor prywatny - spółki handlowe	16	16	12	22
Sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	7	6	2	1
Sektor prywatny - spółdzielnie	2	2	2	2
Sektor prywatny - fundacje	0	0	0	2
Sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	7	11	13	14
Ogółem	267	247	290	349

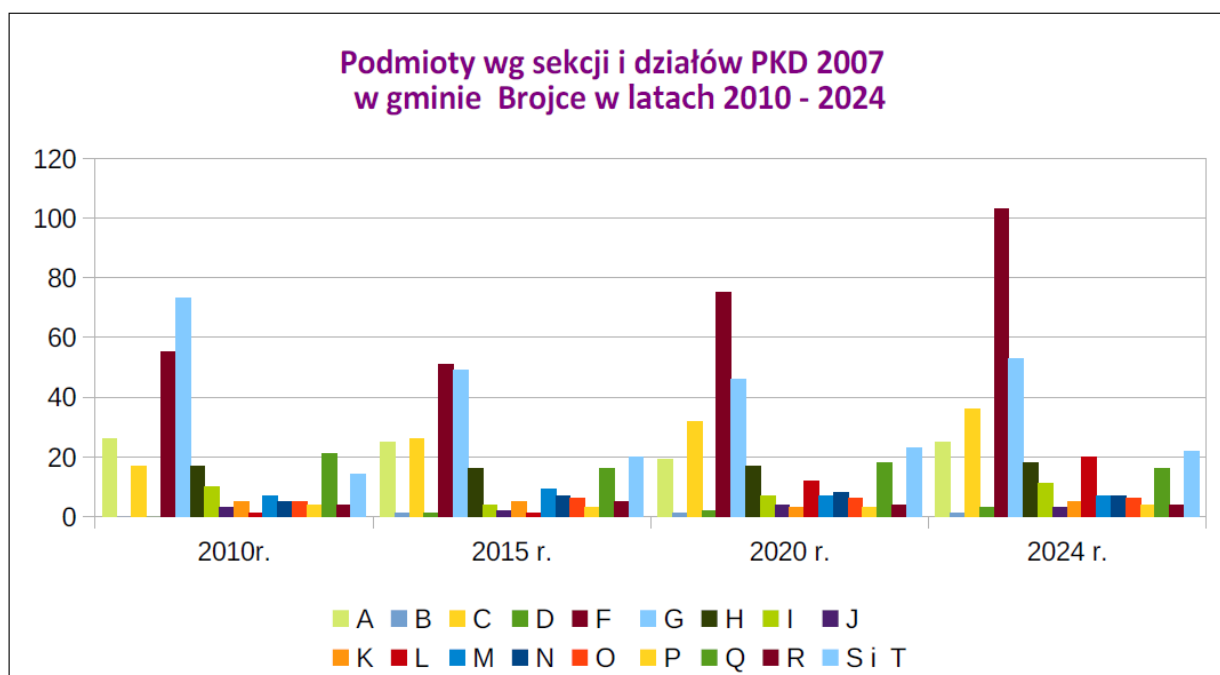
Wykres 10: Podmioty gospodarcze według własności

Działalność przedsiębiorstw ilościowo na obszarze gminy Brojce koncentruje się na działalności budowlanej - sekcja G, oraz na handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych - sekcja F. Dość duże znaczenie mają też sekcje C - przetwórstwo przemysłowe i H - transport i gospodarka magazynowa - według podziału działalności według PKD 2007 tj:

Tabela 10: Podmioty gospodarki narodowej w podziale na obszary według PKD

podziału działalności według PKD 2007	2010	2015	2020	2024
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	26	25	19	25
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	0	1	1	1
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	17	26	32	36
Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	1	2	3
Sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	0	0
Sekcja F – Budownictwo	55	51	75	103
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	73	49	46	53
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	17	16	17	18
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	4	7	11
Sekcja J – Informacja i komunikacja	3	2	4	3
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5	5	3	5
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	1	12	20
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7	9	7	7

Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5	7	8	7
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	6	6	6
Sekcja P – Edukacja	4	3	3	4
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21	16	18	16
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	5	4	4
- Sekcja S – Pozostała działalność usługowa - Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	14	20	23	22
Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
ogółem	267	247	290	349

Wykres 11: Podmioty gospodarcze według sekcji i działów PKD

II.5.2. Sytuacja na rynku pracy

Sytuacja na rynku pracy jest jednym z kluczowych czynników determinujących rozwój społeczno-gospodarczy gminy. Poziom zatrudnienia, struktura zawodowa

mieszkańców oraz skala bezrobocia wpływają bezpośrednio na jakość życia, poziom dochodów gospodarstw domowych oraz atrakcyjność inwestycyjną regionu.

II.5.2.1 Osoby zatrudnione

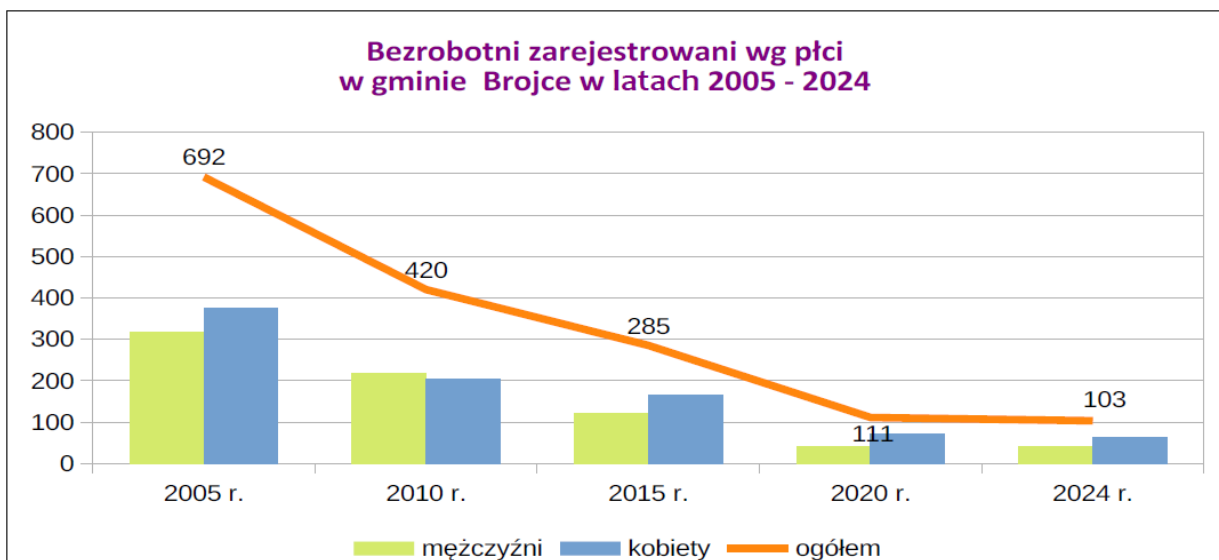
W 2024 roku na terenie gminy Brojce pracowało 1 032 mieszkańców, co odzwierciedla strukturę zatrudnienia charakterystyczną dla obszarów wiejskich o zróżnicowanej gospodarce.

- Sektor usługowy pozostaje największym pracodawcą, skupiając 541 osób (52,4%), obejmując m.in. handel detaliczny, transport, usługi edukacyjne, zdrowotne oraz turystyczno-rekreacyjne.
- Sektor przemysłowy zapewnia zatrudnienie 293 osobom (28,4%), głównie w branżach przetwórstwa rolno-spożywczego, budownictwa i drobnej produkcji.
- Sektor rolniczy, mimo spadku znaczenia w ujęciu ogólnokrajowym, nadal odgrywa istotną rolę w gminie – zatrudnia 198 osób (19,2%), co wynika z tradycyjnego charakteru rolniczego regionu oraz obecności gospodarstw indywidualnych.

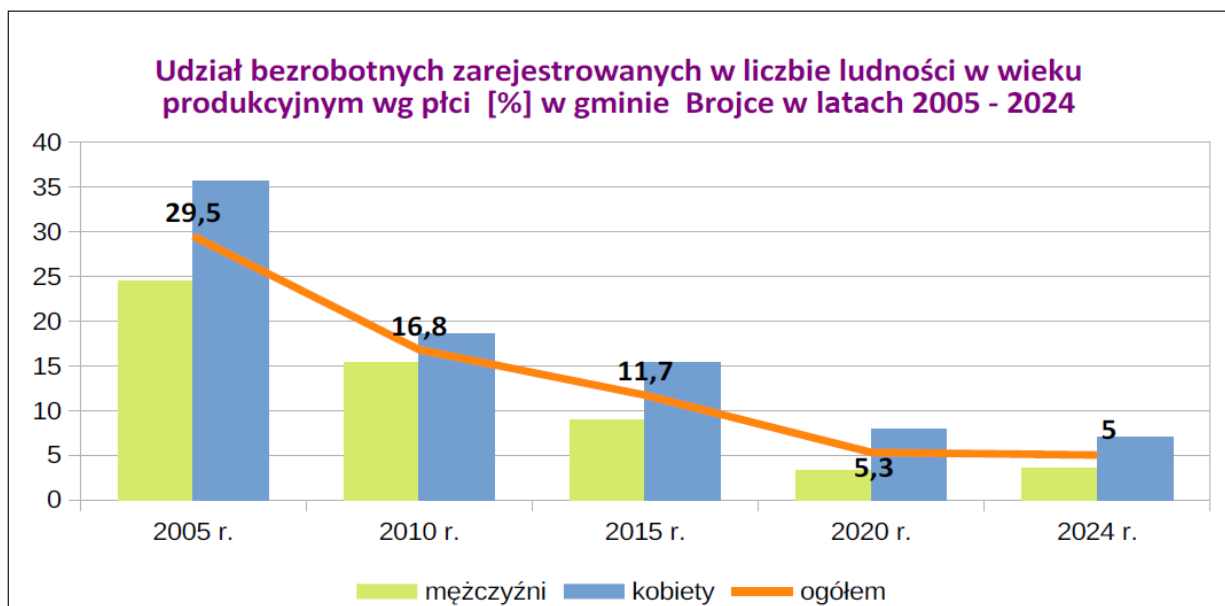
Struktura zatrudnienia wskazuje na dominację usług i stabilną pozycję rolnictwa jako filaru lokalnej gospodarki, przy rosnącym znaczeniu przemysłu i działalności okołoturystycznej.

II.5.2.2 Osoby pozostające bez pracy

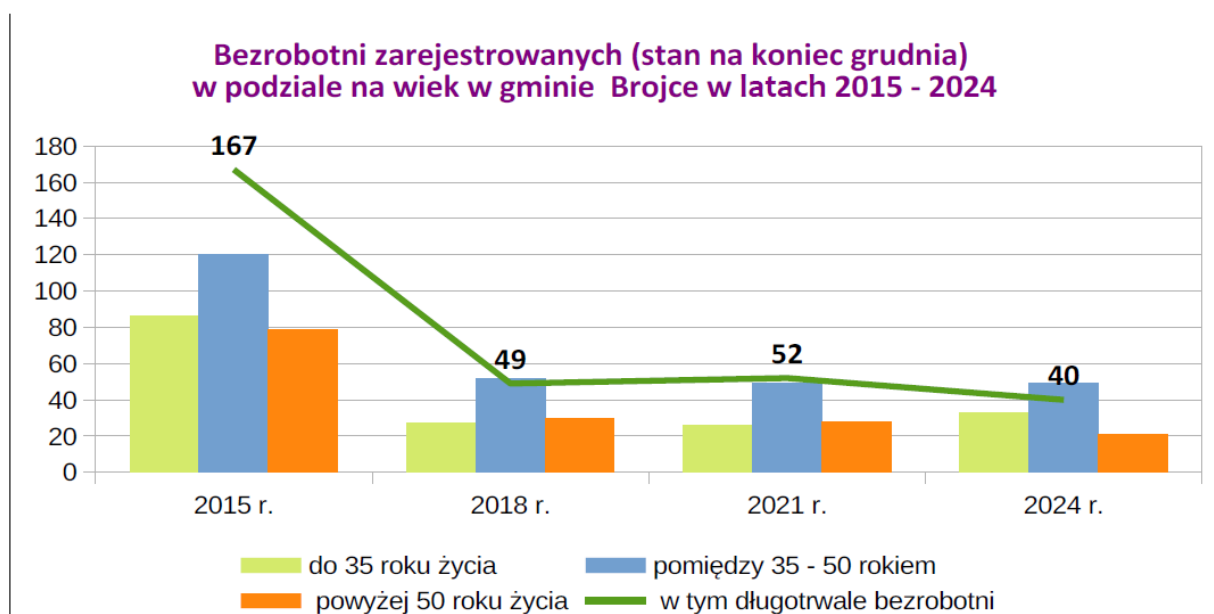
Na przestrzeni lat 2005–2024 zaobserwowano znaczne zmiany liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy Brojce. W roku 2005 liczba ta wynosiła aż 692 osoby. W kolejnych latach następował stały i systematyczny spadek, a od 2020 roku liczba osób bezrobotnych utrzymuje się na poziomie około 100 osób, co świadczy o stabilnym rynku pracy. W 2024 roku na terenie gminy Brojce zarejestrowanych było 103 bezrobotnych, z czego 62 stanowiły kobiety (60,2%), a 41 mężczyźni (39,8%), co wskazuje, że problem bezrobocia na terenie Gminy w większym stopniu dotyczy kobiet.

Wykres 12: Osoby bezrobotne według płci

Wykres 13: Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Wykres 14: Osoby bezrobotne w podziale na wiek

II.5.3. Rolnictwo

Na terenie gminy wiejskiej Brojce dominują gleby brunatne, występujące głównie w przestrzeniach wysoczyznowych. Ponadto licznie występują gleby płowe składające się z piasków oraz glin brunatnych. W granicach dolin rzecznych i rynien polodowcowych oraz na obrzeżach zbiorników wodnych występują gleby torfowo-murszowe. Ze względu na rolniczy charakter, dominujący udział w powierzchni gminy Brojce zajmują grunty orne. Stanowią ponad połowę powierzchni całej Gminy. Wśród trwałych użytków zielonych dominują łąki świeże. W dolinach cieków i obniżeniach terenu, zwłaszcza na gruntach pochodzenia organicznego, występują także łąki wilgotne. W podmokłych lub okresowo podmokłych obniżeniach terenu występują także duże grupy zarośli wierzbowych. Tereny te są najczęściej zakwalifikowane jako nieużytki.

Powierzchnia gruntów rolnych na terenie gminy Brojce ogółem wynosi około 7 332,49 ha, w tym składają się na to:

- grunty pod zasiewami: 5 960,52 ha
- grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi: 37,69 ha
- uprawy trwałe: 106,15 ha
- łąki trwałe: 616,36 ha
- pastwiska trwałe: 60,13 ha
- pozostałe użytki rolne: 242,86 ha
- lasy i grunty leśne: 152,85 ha
- pozostałe grunty: 154,31 ha

Według powszechnego spisu rolnego z 2020 r. użytkowanych gruntów ogółem w gminie było ok. 7 332 ha, z czego użytki rolne ok. 7 023 ha. W strukturze UR dominują

grunty pod zasiewami – 5 960,52 ha (84,9% UR). Trwałe użytki zielone to łąki – 616,36 ha (8,8% UR) oraz pastwiska – 60,13 ha (0,86% UR). Dodatkowo: uprawy trwałe – 106,15 ha (1,51% UR), grunty ugorowane z nawozami zielonymi – 37,69 ha (0,54% UR) oraz pozostałe użytki rolne – 242,86 ha (3,46% UR). W tym samym zestawieniu ujęto też lasy i grunty leśne – 152,85 ha oraz pozostałe grunty – 154,31 ha. Łącznie łąki i pastwiska zajmują 676,49 ha, czyli (9,6% UR).

Gospodarstwa rolne na obszarze gminy według spisu rolnego z 2020 roku [szt.]: 152:

- powierzchnia gospodarstwa 1–5 ha: 32 (21,05%)
- powierzchnia gospodarstwa 5–10 ha: 18 (11,84%)
- powierzchnia gospodarstwa 10–15 ha: 18 (11,84%)
- powierzchnia gospodarstwa 15 ha i więcej: 84 (55,26%)

Powierzchnia użytków w gospodarstwach (łącznie 7 332,49 ha)

- powierzchnia gospodarstwa 1–5 ha: 94,60 ha (1,29%)
- powierzchnia gospodarstwa 5–10 ha: 140,14 ha (1,91%)
- powierzchnia gospodarstwa 10–15 ha: 246,09 ha (3,36%)
- powierzchnia gospodarstwa 15 ha i więcej: 6 851,66 ha (93,45%)

Średnia powierzchnia gospodarstwa: 48,24 ha (7 332,49 ha / 152).

Średnia powierzchnia gospodarstwa w klasach:

- 1–5 ha → **2,96 ha**
- 5–10 ha → **7,79 ha**
- 10–15 ha → **13,67 ha**
- 15+ ha → **81,57 ha**.

Koncentracja ziemi: łącznie 44,74% gospodarstw (<15 ha) użytkuje tylko 6,56% powierzchni, a 55,26% gospodarstw (≥15 ha) użytkuje 93,45% powierzchni.

Mediana wielkości gospodarstwa przypada w klasie 15 ha i więcej (ponad połowa gospodarstw jest w tej klasie).

Wnioski: struktura jest silnie zdominowana przez większe gospodarstwa – ponad połowa podmiotów skupia ponad 93% użytkowanej powierzchni.

II.5.4. Turystyka i rekreacja

Najpiękniejsze przyrodniczo i krajobrazowo tereny gminy Brojce znajdują się wzdłuż koryta rzeki Mołstowy, która wraz z przyległymi do niej partiami leśnymi, torfowiskami oraz podmokłymi łąkami z chronionymi oraz rzadkimi roślinami tworzy niepowtarzalny krajobraz i została oceniona jako obiekt o walorach ponadregionalnych pod względem walorów ekosystemu, szaty roślinnej, flory i fauny.

Główne formy turystyki, jakie obecnie są rozwijane na terenie gminy, to turystyka krajoznawcza i wędrowna. Inne formy turystyki mają znaczenie marginalne. Ze względu na brak uciążliwego przemysłu gmina jest ekologicznie czysta. Rzeka Mołstowa jest jedną z najczystszych rzek w Polsce. Nieskażona przemysłem przyroda jest wielkim atutem Brojce i przyciąga turystów malowniczymi zakątkami. Walory krajobrazowe oraz typowo rolniczy charakter gminy sprzyjają rozwojowi agroturystyki. Otoczenie terenów leśnych oraz przepływające przez gminę czyste rzeki wpływają na jej atrakcyjność turystyczną i stwarzają możliwość uprawiania kajakarstwa i wędkarstwa. Bliskość wybrzeża morskiego (20 km) stwarza możliwość przygotowania oferty turystycznej dla turystów wypoczywających nad morzem.

II.5.4.1 Naturalne atrakcje turystyczne gminy

Na rzekach Mołstowa i Rega funkcjonują szlaki kajakowe. Na terenie Leśnictwa Bielikowo znajduje się mały wodospad, o wysokość ok. 0,7 m, utworzony przez bezimienny ciek wodny wpadający do rzeki Mołstowej. W okolicy Dargosławia znajduje się wzniesienie Baranica o wysokości 44 m n.p.m., zaś w pobliżu Tąpadeł usytuowane jest śródpolne jezioro. W obrębie Strzykocina, Przybiernowa, Tąpadeł i Stołąża znajdują się parki. Park w Przybiernowie założony został pod koniec XIX w., park we wsi Tąpadły stanowi część dawnego folwarku, a park w Stołążu, o powierzchni około 3,5 ha, powstał w I połowie XVIII wieku jako park przypałacowy i jest zarazem najstarszym parkiem w Gminie Brojce. Parki w Strzykocinie, Tąpadłach i Stołążu są wpisane do spisu parków i ogrodów zabytkowych w Polsce.

II.5.4.2 Szlaki rowerowe

Zgodnie z najnowszymi danymi GUS, przez teren powiatu gryfickiego przebiegało w 2023 roku 40,8 km dróg dla rowerów, w tym:

- 22,9 km dróg rowerowych było pod zarządem gmin,
- 8,6 km dróg rowerowych było pod zarządem powiatu,
- 9,3 km dróg rowerowych było pod zarządem urzędu marszałkowskiego.

Dzięki inicjatywie Starostwa Powiatowego w Gryficach powstał kompleksowy projekt utworzenia sieci szlaków rowerowych w powiecie gryfickim pod nazwą „GRYFLAND”. Wytyczono cztery szlaki rowerowe prowadzące przez najbardziej atrakcyjne tereny regionu i połączono je w jedną zwartą sieć razem z istniejącym już międzynarodowym, nadmorskim szlakiem rowerowym R10. Łączna długość wszystkich szlaków wynosi 198,5 km. Poszczególne szlaki są zróżnicowane pod względem długości, stopnia trudności oraz rodzaju atrakcji turystycznych na trasie. Szlaki zostały wytyczone na bazie istniejącej sieci dróg – z dużym naciskiem na bezpieczeństwo.

II.5.4.3 Szlaki kajakowe

Szlak kajakowy na rzece Mołstowa. Charakter trasy: rzeka wymagająca, miejscami przeszkody (powalone drzewa, ciasne zakola) – zalecana dla osób z doświadczeniem

II.5.4.4 Strefa turystyczno-rekreacyjna park rozrywki „Hossoland”

Nowy park tematyczny na terenie gminy Brojce o powierzchnia ok. 40 ha inspirowany bałtyckimi legendami. Oficjalne otwarcie nastąpiło w czerwcu 2025 r. Park rozwija i prowadzi Hosso Group. Park znajduje się w pobliżu m. Brojce z dogodnym dojazdem drogą szybkiego ruchu S6 w odległości około 1 km od węzła w Kiełpino.

Struktura parku: 4 krainy tematyczne – Miasto Syrenki, Baltambrya, Kraina Wikingów, Smocza Dolina – z atrakcjami rodzinnymi i dużymi rollercoosterami dla fanów mocniejszych wrażeń (m.in. Aurora, Poseidon, Thor, Galleon, Mermaid Ride).

W dniu otwarcia w parku znajdowało się około 50 atrakcji pogrupowanych w czterech strefach. Oferta parku i jego powierzchnia według zapowiedzi operatora będzie się w latach kolejnych powiększać. Na tą chwilę obecną park będzie pracować sezonowo (planowo: wiosna/jesień z kulminacją latem).

Obszar przestrzenny „Hossoland” w chwili obecnej stanowi strategiczny element funkcjonalno-przestrzenny, który wzmacnia potencjał gminy w obszarze gospodarczym i promocyjnym i jednocześnie generuje popyt na gastronomię, noclegi, drobny handel i transport.

II.5.4.5 Baza noclegowa i gastronomiczna

Ze względu na dotychczas ograniczony zestaw atrakcji turystycznych i rekreacyjnych na obszarze gminy baza noclegowa i gastronomiczna pozostawała dotychczas nierozwinięta. Powstanie parku wygenerowało popyt na noclegi, gastronomię, transport. Spodziewany wzrost ruchu turystycznego wymaga rozbudowy miejsc parkingowych o odpowiednim standardzie przy głównych ciągach drogowych na trasie dojazdu do parku oraz siedziby gminy Brojce. W związku z bliską odległością do wybrzeża morza Bałtyckiego część obsługi noclegów przejmą istniejące obiekty hotelowe pasa nadmorskiego (w opisach turystycznych i informacyjnych pojawia się stałe odniesienie do odległości od Kołobrzegu) co zachęca do łączenia wizyty w parku z pobytem nad morzem.

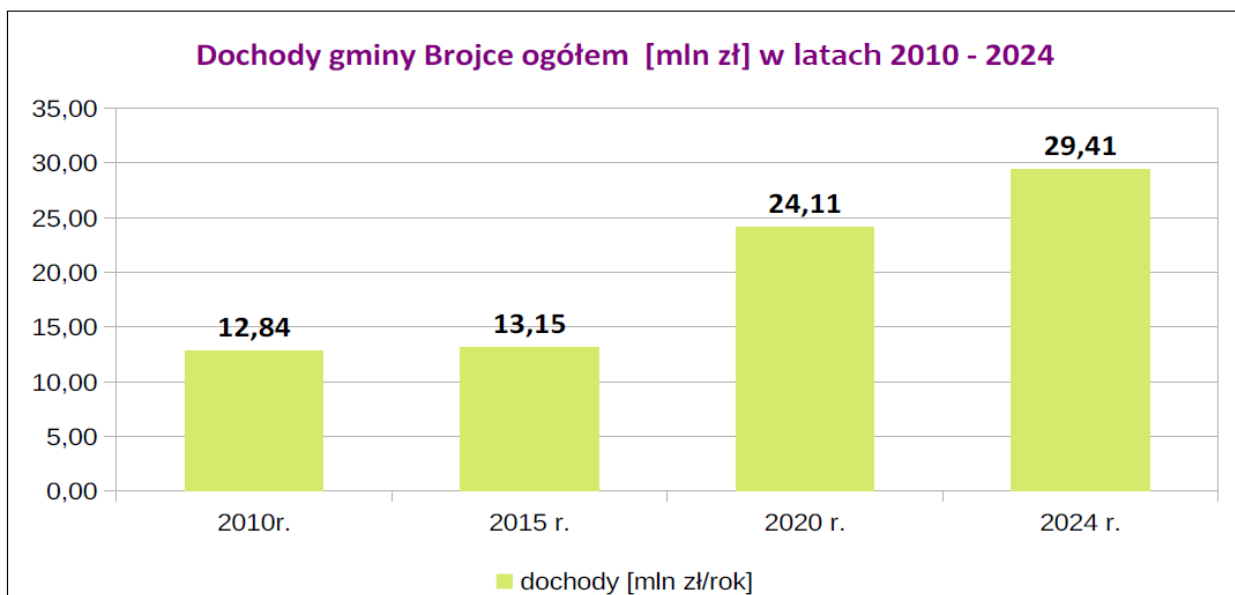
II.5.5. Finanse gminy Brojce

System finansowy gminy oparty jest na przepisach ustawy o finansach publicznych i obejmuje zarówno dochody, jak i wydatki budżetu gminnego, stanowiącego podstawowe narzędzie realizacji zadań własnych i zleconych. Dochody gminy ogółem składają się z trzech głównych kategorii:

- **Dochody własne** obejmują przede wszystkim wpływy z podatków i opłat lokalnych (m.in. podatek od nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych, opłaty skarbowe), dochody z majątku gminy (dzierżawy, sprzedaż nieruchomości), a także udziały w podatkach dochodowych od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT). Stanowią one podstawę finansowej samodzielności gminy i są bezpośrednio związane z aktywnością gospodarczą oraz zamożnością mieszkańców.
- **Dotacje celowe** przekazywane są głównie z budżetu państwa na realizację zadań zleconych administracji rządowej (np. świadczenia społeczne, programy oświatowe, inwestycje infrastrukturalne współfinansowane ze środków centralnych lub unijnych).
- **Subwencja ogólna**, przyznawana corocznie z budżetu państwa, jest przeznaczona na finansowanie zadań własnych gminy, w tym przede wszystkim edukacji (część oświatowa), wyrównywanie poziomu dochodów (część równoważąca) oraz finansowanie inwestycji i wydatków majątkowych (część inwestycyjna).

Dochody ogółem - w 2024 roku całkowite dochody gminy Brojce wyniosły 29 408 030 zł. Największy udział w strukturze dochodów stanowiły środki ujęte w dziale 758 – „Różne rozliczenia”, obejmujące głównie subwencje ogólne z budżetu państwa, które odpowiadały za około 36,7% dochodów ogółem. Drugim najważniejszym źródłem dochodów były wpływy podatkowe i udziałowe w dziale 756 – „Dochody od osób prawnych, fizycznych i innych jednostek”, z udziałem na poziomie 20,8%.

Znaczący udział miały również: dział 010 – „Rolnictwo i łowiectwo” (10,8%), dział 600 – „Transport i łączność” (9,3%) oraz dział 855 – „Rodzina” (7,6%), co podkreśla rolniczy charakter gminy, konieczność finansowania infrastruktury drogowej oraz istotną rolę programów wsparcia rodzinnego. Dochody z pomocy społecznej (dział 852 – 4,5%), oświaty i wychowania (dział 801 – 4,9%) oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (dział 900 – 3,5%) również stanowią ważny element budżetu, zapewniając realizację podstawowych usług publicznych.

Wykres 15: Dochody gminy Brojce 2010 - 2024

Struktura finansów gminy wskazuje na dominującą rolę środków transferowych (subwencje, dotacje) oraz podatków lokalnych jako filarów budżetu. Zapewniają one stabilność finansową, ale ograniczają samodzielność w kształtowaniu polityki inwestycyjnej, co podkreśla potrzebę dalszego wzmacniania dochodów własnych i pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich.

Tabela 11: Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej [zł]

Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej - w tys. PLN	2010	2015	2020	2024
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	370533	454564	651424	3172251
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0	0	0	1050
Dział 600 - Transport i łączność	194239	0	1042928	2745807
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	228977	160568	236399	232905
Dział 710 - Działalność usługowa	23760	3920	5742	34531
Dział 750 - Administracja publiczna	437103	23864	32236	113161
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	23370	28478	23477	104530

Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	150000	1000	30700	0
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1798927	2653518	4311248	6116842
Dział 758 - Różne rozliczenia	4985569	5414337	9461748	10801456
Dział 801 - Oświata i wychowanie	29284	132957	276732	1433013
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0	0	29817	32133
Dział 852 - Pomoc społeczna	3255205	3403819	676050	1316552
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	425656	4274	45972	0
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	238525	196025	64642	31968
Dział 855 – Rodzina	-	-	6358731	2242359
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	9924	492421	841988	1014812
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4500	179152	2913	14661
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	666000	-	-	-
Dział 926 - Kultura fizyczna	-	0	15000	0
ogółem:	12841573	13 148 897	24107744	29 408 030

Dochody własne - w 2024 roku dochody własne gminy Brojce wyniosły 7 736 724 zł i opierały się głównie na podatkach lokalnych oraz udziałach w podatkach budżetu państwa. Największy udział stanowiły wpływy z podatków pobieranych na podstawie odrębnych ustaw – około 46%. Znaczący udział miały również udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych – około 30%, podatek rolny – około 22% oraz podatek od nieruchomości – około 21%. Dochody z majątku gminy, w tym z najmu i dzierżawy, stanowiły około 6%, a lokalne opłaty (m.in. opłata eksploatacyjna, opłata skarbowa, inne opłaty lokalne) łącznie około 12%.

Tabela 12: Dochody własne gminy [zł]

Dochody własne	2010	2015	2020	2024
podatek rolny	584 902	907 253	1 119 054	1 667 224
podatek leśny	53 132	75 035	83 404	140 676
podatek od nieruchomości	419 018	494 966	1 004 380	1 598 641
podatek od środków transportowych	13 284	32 011	51 334	45 545
dochody podatkowe - podatek od spadków i darowizn	1 794	2 987	5 164	1 635
podatek od czynności cywilnoprawnych	9 533	30 299	83 505	130 395
dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	669	1 440	571	105
dochody podatkowe - ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	1 082 331	1 543 990	2 347 412	3 584 222
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa	653 760	1 059 527	1 788 606	2 339 160
dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	652 768	1 057 613	1 725 948	2 268 187
dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	992	1 914	62 658	70 973
wpływy z opłaty skarbowej	5 846	6 425	11 998	16 972
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0	3 526	114 455	74 224
wpływy z usług	16 013	17 417	30 114	110 641
wpływy z opłaty targowej	0	40	0	0
wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	10	319 964	830 060	869 846
dochody z majątku	251 591	174 108	417 485	429 565

dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	138 064	78 036	336 872	286 230
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - razem	12 150	0	2 700 000	0
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł – inwestycyjne	0	0	2 700 000	0
razem:	2 778 046	3 224 917	9 387 224	7 736 724

Struktura ta potwierdza dominującą rolę podatków lokalnych i udziałów w podatkach państwowych jako podstawowego źródła finansowania gminy, przy jednocześnie ograniczonym znaczeniu dochodów majątkowych oraz braku dodatkowych środków zewnętrznych na dofinansowanie zadań własnych, co wskazuje na potencjał do dalszej dywersyfikacji źródeł przychodów.

II.5.5.1 Wydatki i deficyt budżetowy

W 2024 roku wydatki gminy Brojce wyniosły 29 304 320,60 zł, a ich struktura koncentrowała się na realizacji podstawowych zadań własnych i obowiązkowych gminy.

Największą część budżetu stanowiły wydatki na dział 801 – „Oświata i wychowanie”, które pochłonęły około 32,7% całości, obejmując finansowanie szkół, przedszkoli, dowozu dzieci, wynagrodzeń nauczycieli oraz utrzymania infrastruktury edukacyjnej.

Znaczący udział miały także: administracja publiczna – dział 750 (ok. 13,5%), odpowiadająca za funkcjonowanie urzędu, obsługę organów gminy i realizację zadań administracyjnych; transport i łączność – dział 600 (ok. 12,4%), związany z modernizacją i utrzymaniem dróg gminnych i powiatowych; oraz rolnictwo i łowiectwo – dział 010 (ok. 11,5%), obejmujące gospodarkę wodno-melioracyjną i wsparcie dla infrastruktury rolniczej.

Wysoki udział miały również wydatki społeczne: pomoc społeczna – dział 852 (ok. 9,3%) i rodzina – dział 855 (ok. 9,1%), finansujące świadczenia socjalne, działalność Ośrodka Pomocy Społecznej i programy wsparcia rodzin, w tym świadczenia wychowawcze.

Pozostałe obszary, choć mniej znaczące procentowo, są niezbędne dla funkcjonowania gminy. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – dział 900 (ok. 5,3%) obejmuje

gospodarkę odpadami, oświetlenie uliczne i utrzymanie terenów zielonych. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – dział 921 (ok. 1,7%) finansuje działalność bibliotek, świetlic i ochronę lokalnych zabytków. Obsługa długu publicznego – dział 757 (ok. 1,3%) pokrywa koszty kredytów gminy. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – dział 754 (ok. 0,9%) obejmuje wsparcie dla jednostek OSP. Na kulturę fizyczną – dział 926 (ok. 0,6%) przeznaczono środki na infrastrukturę sportową i wydarzenia sportowe, a na ochronę zdrowia – dział 851 (ok. 0,3%) – na działania profilaktyczne.

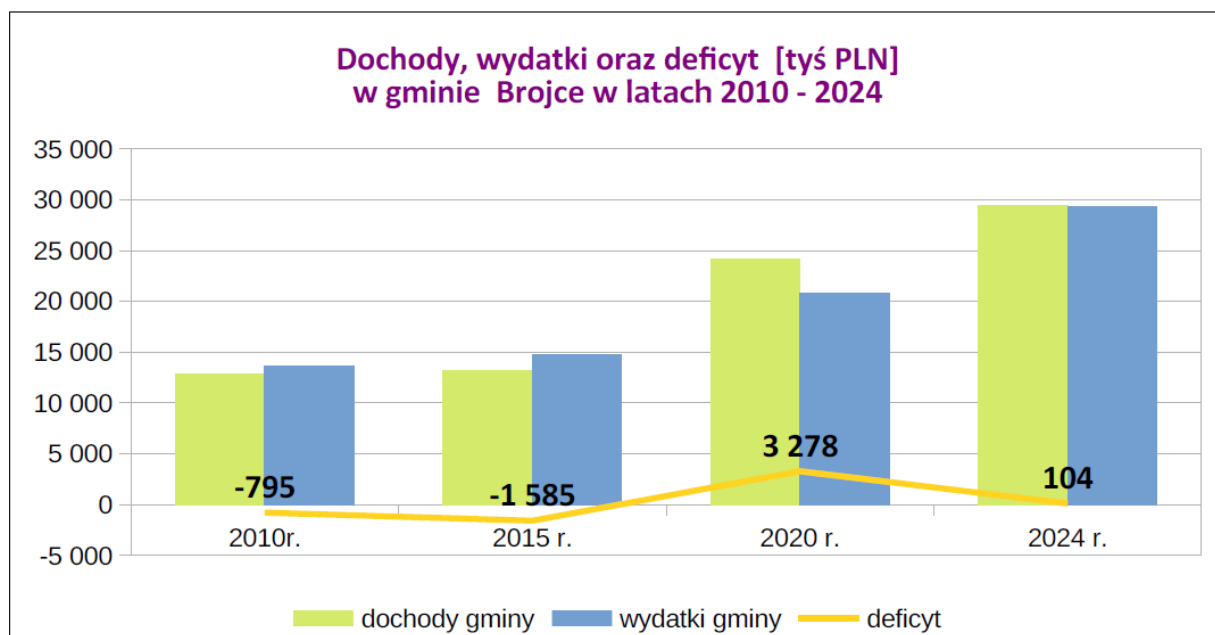
Brak środków w działach takich jak turystyka (630), energetyka (400) czy dodatkowe programy społeczne (853) wskazuje na skoncentrowanie budżetu na zadaniach bieżących. Struktura wydatków gminy Brojce w 2024 roku jest typowa dla gmin wiejskich – dominują nakłady na edukację, administrację, transport i zadania społeczne, co podkreśla konieczność pozyskiwania dodatkowych funduszy zewnętrznych na inwestycje rozwojowe i poprawę bazy infrastrukturalnej.

Tabela 13: Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej [tys. zł]

Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej - w tys. PLN	2010	2015	2020	2024
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	466	522,37	555	3358,08
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0	0	6	0
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	0	25	0
Dział 600 - Transport i łączność	816	456,46	1 703	3621,36
Dział 630 - Turystyka	1	5,09	1	0
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	64	35,07	58	142,08
Dział 710 - Działalność usługowa	12	47,11	53	129,33
Dział 750 - Administracja publiczna	1 642	1616,58	1 724	3942,96
Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	23	28,48	23	104,48
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	494	192,56	247	255,14
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz	12	0	0	0

wydatki związane z ich poborem				
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	127	298,77	291	386,71
Dział 758 - Różne rozliczenia	0	0	71	0
Dział 801 - Oświata i wychowanie	3 414	4664,6	5 512	9587,02
Dział 851 - Ochrona zdrowia	31	44,74	47	99,48
Dział 852 - Pomoc społeczna	3 888	3934,78	1 308	2726,61
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	399	0,91	0	0
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	239	216,41	87	53,25
Dział 855 – Rodzina	0	0	6 748	2673,15
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	931	1247,07	1 816	1562,48
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	247	774,71	369	492,25
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	830	647,84	185	169,94
Ogółem	13636	14 734	20829,48	29 304

W latach 2010–2024 budżet gminy Brojce wykazywał istotne zmiany zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, odzwierciedlając zmiany i rozwój gminy. Dochody gminy wzrosły z 12 842 tys. zł w 2010 r. do 29 408 tys. zł w 2024 r., co oznacza ponad dwukrotny wzrost w analizowanym okresie. Wydatki gminy również systematycznie rosły – z 13 636 tys. zł w 2010 r. do 29 304 tys. zł w 2024 r.

Wykres 16: Dochody, wydatki oraz deficyt budżetu gminy

Do 2015 roku budżet gminy notował deficyt. W 2010 r. wynosił on -795 tys. zł, a w 2015 r. pogłębił się do -1 585 tys. zł, co wskazuje na wyższy poziom wydatków względem uzyskiwanych dochodów. W kolejnych latach sytuacja finansowa gminy uległa znacznej poprawie – w 2020 r. gmina odnotowała nadwyżkę budżetową w wysokości 3 278 tys. zł, a w 2024 r. utrzymano zrównoważony budżet z niewielką nadwyżką na poziomie 104 tys. zł, co świadczy o stabilnej kondycji finansowej i racjonalnym planowaniu wydatków.

Tendencja wzrostowa zarówno po stronie dochodowej, jak i wydatkowej wskazuje na rozwój gminy, wzrost inwestycji oraz większe zaangażowanie środków publicznych w realizację zadań. Jednocześnie poprawa wyniku budżetowego w ostatnich latach potwierdza skuteczniejsze zarządzanie finansami oraz zwiększoną zdolność gminy do finansowania zadań bez nadmiernego zadłużania się.

II.5.6. Zasoby geologiczne,

Gmina Brojce położona jest na obszarze wału pomorskiego, jednej z czterech głównych jednostek geologiczno-strukturalnych województwa zachodniopomorskiego. Powierzchniowa budowa geologiczna gminy zdominowana jest przez utwory czwartorzędowe, zalegające grubą warstwą na podłożu starszych formacji geologicznych. W okrywie czwartorzędowej dominują utwory plejstoceńskie, przede wszystkim piaski i gliny moreny dennej, charakterystyczne dla obszarów polodowcowych. Na terenie gminy występują także utwory holoceny, w tym torfowiska w obniżeniach terenu.

Rejon Stołęża i Tąpadł charakteryzuje się występowaniem piasków i piasków ze żwirami, budujących równiny oraz stożki sandrowe, a także wysoczyzny kemowe. Dolina

rzeki Mołstowej, na odcinku pomiędzy Brojcami a jej ujściem do Regi, zbudowana jest z piasków i żwirów rzecznych (tarasy rzeczne), dolin marginalnych i równin rozlewiskowych. Powyżej Brojc dolina Mołstowej pokryta jest osadami holoceniowymi – torfami i mułami charakterystycznymi dla dolin rzecznych i równin biogenicznych.

Zgodnie z danymi zawartymi w Rejestrze Obszarów Górniczych na terenie gminy Brojce aktualnie zlokalizowane są następujące obszary górnicze:

Tabela 14: Obszary górnicze na obszarze gminy Brojce

Nazwa	Nazwa złoża	Nr w rejestrze	Położenie	Data wyznaczenia obszaru górniczego
Brojce – Pole B	Brojce	10-16/4/271	Stołąż, dz. 4/114	44189
Tąpadły	Tąpadły	10-16/3/185	Tąpadły, dz. 17/2	41943
Dargosław	Dargosław	2/2/330	Siemidarżno, Gosław, Darzewo, Uniestowo	2022-03-10

Na terenie gminy Brojce na stan roku 2024 znajdują się następujące udokumentowane złoża kopalin:

Tabela 15: Udokumentowane złoża kopalin na obszarze gminy Brojce

Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	stan zagospodarowania	Zasoby geologiczne	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
Brojce	piaski i żwiry	Z – wydobyte zostało zaniechane	891 tys. t	-	-
Strzykocin	piaski i żwiry	Z – wydobyte zostało zaniechane	2 113 tys. t	2 113 tys. t	-
Strzykocin I	piaski i żwiry	R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo	2 113 tys. t	-	-
Strzykocin II	piaski i żwiry	R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo	408 tys. t	-	-
Tąpadły	piaski i żwiry	Z – wydobyte zostało zaniechane	332 tys. t	-	-
Dargosław	gaz ziemny	E – złoża eksploatowane	440 mln m ³ – zasoby wydobywane	440 mln m ³	9.13 mln m ³

Ponadto, na terenie gminy Brojce zlokalizowane są obszary objęte wydanymi koncesjami na poszukiwanie, rozpoznanie i wydobywanie węglowodorów, co świadczy o istotnym potencjale surowcowym gminy:

- **Koncesja nr 60/2009/Ł z dnia 05.06.2017 r.** – na poszukiwanie, rozpoznanie i wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża w obszarze „Trzebiatów”, udzielona na rzecz **PGNiG S.A.**, ważna do dnia **05.06.2047 r.**
- **Koncesja nr 18/9/Ł z dnia 19.04.2017 r.** – na poszukiwanie, rozpoznanie i wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w rejonie „Świdwin – Białogard”, udzielona na rzecz **PGNiG S.A.**, ważna do dnia **19.04.2047 r.**

II.5.7. Sieć elektroenergetyczna

Na terenie gminy Brojce znajdują się linie magistralne 110 i 15 kV oraz linie 15 kV zasilające stacje transformatorowe w poszczególnych miejscowościach. W Smokęcinie znajduje się rozdzielnia 15 kV. Przyłącza do budynków są napowietrzne, w zależności od potrzeb – jedno lub trójfazowe. Linie kablowe 0,4 kV znajdują się tylko w miejscowości Brojce, na osiedlu mieszkaniowym.

II.5.8. Odnawialne źródła energii

Wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (OZE) w bilansie energetycznym (kosztem udziału paliw kopalnych) stanowi podstawowy kierunek działań w celu przeciwdziałania postępującym zmianom klimatycznym oraz poprawy jakości powietrza.

Należy podkreślić, że Strategia Rozwoju Gminy Brojce nie jest dokumentem planistycznym, lecz – zgodnie ze swoją nazwą i funkcją – dokumentem strategicznym, wskazującym ogólne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w perspektywie długoterminowej. Zawarte w niej zapisy mają charakter kierunkowy i programowy, a nie wykonawczy. Oznacza to, że wskazanie określonych obszarów rozwoju, w tym potencjalnych kierunków rozwoju odnawialnych źródeł energii, nie stanowi bezpośrednio podstawy realizacji konkretnych inwestycji ani nie przesądza o ich lokalizacji czy realizacji.

Ewentualna realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z odnawialnymi źródłami energii każdorazowo wymagać będzie uzyskania wszelkich wymaganych prawem zgód, warunków, decyzji administracyjnych oraz pozwoleń, w tym w szczególności wynikających z przepisów prawa budowlanego, prawa ochrony środowiska, przepisów dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz innych właściwych regulacji. Zapisy Strategii nie mają charakteru wiążącego dla przyszłych decyzji inwestycyjnych, a ich rolą jest jedynie wskazanie potencjalnych kierunków rozwoju gminy.

Zgodnie z danymi Urzędu Regulacji Energetyki łączna moc instalacji odnawialnych źródeł energii (innych niż prosumenckie) funkcjonujących na terenie Gminy Brojce wynosiła łącznie 5,79 MW (stan na koniec grudnia 2024 r.), w tym:

- moc elektrowni wiatrowych – 0,00 MW
- moc elektrowni słonecznych – 5,80 MW
- moc biogazowni – 0,99 MW
- moc elektrowni wodnych (Mołstówko, Bielikowo i Grąd) – brak danych.

Biomasa i biogaz stanowią istotne potencjalne źródło energii odnawialnej. Wykorzystanie biomasy pozwala na zagospodarowanie odpadów organicznych oraz wykorzystanie nieużytków rolnych. Biogaz jest paliwem gazowym otrzymywanym w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów.

Powiat Gryficki posiada potencjał dla rozwoju produkcji energii z biomasy pochodzącej z produkcji rolniczej. W chwili obecnej na terenie powiatu funkcjonuje biogazownia rolnicza o mocy do 1 MW w miejscowości Strzykocin na terenie Gminy Brojce.

Klauzula interpretacyjna dotycząca charakteru zapisów Strategii

Należy podkreślić, że Strategia Rozwoju Gminy Brojce jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym wizję, cele oraz kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w długiej perspektywie czasowej. Dokument ten nie stanowi aktu prawa miejscowego ani dokumentu planistycznego w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wskazane w Strategii kierunki działań, w tym odnoszące się do rozwoju odnawialnych źródeł energii, mają charakter ogólny i kierunkowy, służący identyfikacji potencjalnych obszarów rozwoju oraz budowaniu długoterminowej polityki rozwojowej gminy. Zapisy te nie przesądzają o realizacji konkretnych inwestycji, ich lokalizacji ani skali, a także nie stanowią podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych dotyczących zagospodarowania przestrzennego lub realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych.

Ewentualna realizacja przedsięwzięć wynikających z kierunków wskazanych w Strategii będzie mogła nastąpić wyłącznie z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w szczególności w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska, prawa budowlanego oraz innych właściwych regulacji. Każde potencjalne przedsięwzięcie inwestycyjne wymagać będzie uzyskania odrębnych zgód, uzgodnień,

decyzji administracyjnych oraz pozwoleń, a także – w przypadkach przewidzianych prawem – przeprowadzenia stosownych procedur środowiskowych i konsultacyjnych.

W konsekwencji zapisy Strategii nie mają charakteru wiążącego dla przyszłych procesów inwestycyjnych, a ich rolą jest wyłącznie wskazanie możliwych kierunków rozwoju oraz identyfikacja potencjału rozwojowego gminy.

Klauzula dotycząca braku podstawy do lokalizacji inwestycji

Zapisy niniejszej Strategii dotyczące rozwoju odnawialnych źródeł energii, w tym energii słonecznej, biomasy czy biogazu, nie stanowią wskazania konkretnych lokalizacji inwestycji ani nie tworzą podstawy prawnej do ich realizacji. Dokument ten nie określa ani nie przesądza o możliwości lokalizacji poszczególnych instalacji energetycznych na określonych terenach gminy.

Lokalizacja ewentualnych inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii może nastąpić wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz właściwych dokumentów planistycznych, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy, a także po przeprowadzeniu wymaganych prawem procedur administracyjnych, środowiskowych i uzgodnieniowych.

Ujęcie w Strategii kierunków związanych z rozwojem odnawialnych źródeł energii nie oznacza automatycznej zgody gminy na realizację konkretnych przedsięwzięć, ani nie ogranicza kompetencji właściwych organów administracji publicznej w zakresie wydawania decyzji dotyczących lokalizacji, środowiska czy realizacji inwestycji. Każde przedsięwzięcie inwestycyjne podlegać będzie indywidualnej ocenie w ramach obowiązujących procedur prawnych.

II.6. Analiza SWOT - wnioski z analizy obszaru gospodarczego

Dobrym punktem wyjścia dla diagnozy gospodarczej gminy Brojce jest rosnąca, ale drobnoskalowa baza przedsiębiorstw. W 2024 r. działało 349 podmiotów, z czego ok. 96% w sektorze prywatnym; strukturę tworzą głównie mikrofirmy, a podmiotów zatrudniających ≥ 50 osób nie zarejestrowano. Najsilniejsze branże to budownictwo i handel, przy rosnącym znaczeniu przetwórstwa oraz transportu–magazynowania.

Rynek pracy ma zróżnicowaną strukturę zatrudnienia: usługi skupiają 52,4% pracujących, przemysł 28,4%, a rolnictwo 19,2% – układ typowy dla gmin wiejskich z rosnącą rolą działalności pozarolniczej. Jednocześnie bezrobocie znacząco spadło: z setek osób kilkanaście lat temu do 103 w 2024 r., przy większym udziale kobiet wśród zarejestrowanych bezrobotnych.

Podstawą przestrzenno-gospodarczą pozostaje rolnictwo o wysokiej koncentracji gruntów. Użytki rolne zajmują ok. 7,0 tys. ha (w tym zasiewy 5,96 tys. ha), a ponad połowa gospodarstw (≥ 15 ha) użytkuje 93,45% powierzchni – średnia wielkość gospodarstwa to 48,24 ha. Taki profil sprzyja efektywności, ale ogranicza liczbę miejsc pracy bezpośrednio w rolnictwie i wymaga rozwijania przetwórstwa oraz usług okołorolniczych.

Na popyt lokalny i przedsiębiorczość coraz silniej oddziałuje turystyka i rekreacja. Otwarcie parku rozrywki „Hossoland” (ok. 40 ha, lokalizacja przy S6, model sezonowy) generuje zapotrzebowanie na gastronomię, noclegi, handel i transport, przy jednocześnie historycznie słabszej bazie noclegowo-gastronomicznej w samej gminie. W otoczeniu funkcjonują ponadto szlaki rowerowe (m.in. sieć „GRYFLAND”) i kajakowe, które budują całoroczną warstwę ruchu odwiedzających.

Infrastruktura energetyczna i zasobowa tworzy warunki dla inwestorów: przez gminę przebiegają linie 110 kV i 15 kV, a na koniec 2024 r. wskazano łącznie 5,79 MW mocy OZE. Występują także udokumentowane złoża kopalin (piaski i żwiry – w większości zaniechane) oraz eksploatowane złoża gazu „Dargosław”.

Finanse gminy są stabilne: dochody ogółem wzrosły do 29,41 mln zł w 2024 r., a wydatki do 29,30 mln zł; wynik zamknął się niewielką nadwyżką. Struktura dochodów opiera się w dużej mierze na subwencjach i podatkach lokalnych, co podkreśla znaczenie rozwoju bazy podatkowej poprzez przedsiębiorczość, inwestycje i turystykę.

Tak zarysowana sytuacja – mała skala firm przy rosnącej liczbie podmiotów, impuls turystyczny, mocne zaplecze rolnicze oraz stabilne finanse – tworzy wyjściowe ramy do uporządkowania mocnych i słabych stron oraz wskazania szans i zagrożeń.

Diagnoza - obszar gospodarczy	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Wzrost przedsiębiorczości: 349 podmiotów w 2024 r., z dominacją sektora prywatnego (337) i stabilnym trendem wzrostowym. - Profil branżowy: silne budownictwo i handel, istotne przetwórstwo oraz transport–magazynowanie (rosnąca liczba podmiotów w sekcji C; aktywne sekcje F, G, H). - Zróżnicowanie zatrudnienia: usługi 52,4% pracujących, przemysł 28,4%, rolnictwo 19,2% – struktura typowa dla obszaru wiejskiego, ale z rosnącą rolą działalności pozarolniczej. - Nowy impuls popytowy: strefa turystyczno-rekreacyjna „Hossoland” generuje popyt na gastronomię, noclegi, transport i handel.	- Mała skala firm i brak dużych pracodawców: przewaga mikroprzedsiębiorstw; brak podmiotów >50 pracowników ogranicza zdolność inwestycyjną i innowacyjną. - Rynek pracy wrażliwy strukturalnie: bezrobocie utrzymuje się na niskim poziomie, ale z wyraźnym udziałem kobiet; potencjalne niedopasowania kwalifikacyjne. - Słabo rozwinięta baza turystyczna i gastronomiczna - Ograniczona samodzielność finansowa inwestycji (duży udział transferów w dochodach; potrzeba wzmacniania dochodów własnych).
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Pobudzanie przedsiębiorczości i pozyskiwanie inwestorów: wskazanie pożądanych branż, promocja gospodarcza, instrumenty podatkowe pro-inwestycyjne, program wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców (w tym obsługa ruchu nadmorskiego). - Aktywizacja zawodowa i wzrost zatrudnienia: gminne plany aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych; powiązanie polityki społecznej z rynkiem pracy. - Wielofunkcyjny rozwój wsi: rozwój agroturystyki, zwiększanie efektywności produkcji rolnej, wsparcie przetwórstwa produktów rolnych. - Planowanie przestrzenne dla biznesu i energii:	- Demografia: depopulacja i starzenie się ludności ograniczają zasoby pracy i popyt lokalny. - Sezonowość popytu turystycznego (park rozrywki działa sezonowo) – ryzyko wahań przychodów przedsiębiorstw około-turystycznych. - Dominacja mikrofirm – podatność na

zmiany miejscowych planów (MPZP) pod zabudowę mieszkaniową, działalność gospodarczą oraz lokalizację odnawialnych źródeł energii. • Infrastruktura rozwojowa: modernizacja dróg, nowe chodniki i parkingi; rozwój oświetlenia (w tym autonomicznego). • Gospodarka wodno-ściekowa i niezawodność dostaw oraz modernizacja ujęć, stacji uzdatniania i sieci • Transformacja energetyczna: przygotowanie terenów i oraz tworzenie MPZP pod Odnawialne Źródła Energii; instalacje OZE w obiektach publicznych; lokalne strategie energetyczne	wstrząsy kosztowe i popytowe; trudności w finansowaniu większych inwestycji. • Ograniczenia infrastrukturalne i finansowe (konieczność stałego pozyskiwania środków zewnętrznych na inwestycje)
---	--

II.7. Diagnoza gminy - obszar klimatyczno-środowiskowy

Obszar klimatyczno-środowiskowy obejmuje warunki naturalne oraz czynniki klimatyczne i środowiskowe, które w znacznym stopniu kształtują możliwości i kierunki rozwoju jednostki samorządowej. Stan środowiska przyrodniczego, jakość powietrza, wód i gleb, a także bioróżnorodność i zasoby naturalne mają bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców, atrakcyjność inwestycyjną oraz potencjał turystyczny. W obliczu zmian klimatu szczególnego znaczenia nabierają działania na rzecz adaptacji do nowych warunków, ograniczania emisji zanieczyszczeń, ochrony zasobów przyrodniczych oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Analiza tego obszaru pozwala na identyfikację zarówno walorów środowiskowych, jak i zagrożeń wynikających z presji antropogenicznej czy ekstremalnych zjawisk pogodowych, stanowiąc podstawę do prowadzenia zrównoważonej polityki rozwoju lokalnego.

Podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy jest Program Ochrony Środowiska przyjęty Uchwałą NR IX/51/2024 Rady Gminy Brojce z dnia 29 listopada 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla gminy Brojce na lata 2024-2028 z perspektywą do roku 2032

Opracowanie jakim jest Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

W Programie wykazano powiązania przyjętych celów środowiskowych z obowiązującymi dokumentami strategicznymi rangi krajowej, wojewódzkiej

i powiatowej. W ramach Programu przyjęto do realizacji m. in. następujące kierunki działań:

- Zmniejszenie powierzchniowej (niskiej) emisji zanieczyszczeń do powietrza.
- Zmniejszenie liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza.
- Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego.
- Utrzymywanie natężenia pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych poziomów.
- Przeciwdziałanie suszy oraz powodzi i podtopieniom.
- Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
- Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi.
- Ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym.
- Ochrona walorów przyrodniczych obszarów zurbanizowanych.

Program dokonuje oceny stanu środowiska na terenie gminy Brojce uwzględnia:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami

II.7.1. Walory krajobrazowe gminy Brojce

Krajobraz gminy został sklasyfikowany jako naturalny, o nizinnej rzeźbie terenu – głównie doliny i równiny akumulacyjne, a także młodogłacjalne równiny i wzniesienia morenowe. W centralnej części gminy dominują dna dolin, szczególnie dolina Mołstowej. Tereny te ukształtowało ostatnie zlodowacenie, a ich formowanie kontynuowała działalność rzeczna – przede wszystkim Regi i jej dopływów.

Charakterystyczny wyróżnik stanowi wysoka różnica wysokości na krótkich odcinkach (do 45 m na 200–500 m) oraz piętrowy układ rzeźby – doliny rzeczne, strome stoki porośnięte lasami (głównie łęgi i olsy), oraz użytkowane rolniczo grunty. Doliny Mołstowej, Brodzca i Rowu Natolewskiego prezentują szczególnie bogate walory krajobrazowe.

Obszar doliny Mołstowej, otoczony łąkami i kompleksami leśnymi, wyróżnia się także występowaniem torfów wysokich i przejściowych na terenach bezodpływowych. Dno i zbocza formują krajobraz cenny przyrodniczo, wpisany częściowo w obszar Natura 2000 „Dorzecze Regi” — z dobrze zachowanymi źródłiskami, łąkami wilgotnymi oraz grądami.

Jednocześnie występują tu elementy antropogeniczne o znaczącym wpływie wizualnym — linie energetyczne, infrastruktura techniczna (np. zbiornik wodny z wieżą), dawne wyrobiska, oraz opuszczone zabudowania gospodarcze, które osłabiają naturalny charakter krajobrazu.

Punktowe wyróżniające się elementy krajobrazu to:

1. wzniesienia. W obrębie gminy wymieniane jest istnienie wzniesień o następujących nazwach:
 - Góra Piasecznica 42 m n.p.m. zlokalizowana na południe od Siemidarżna
 - Kozia Góra 36 m n.p.m. leżąca na zachód od Uniestowa,
 - Góra Baranica 44,7 m n.p.m. leżąca na południe od Uniestowa,
 - Wieśka Góra 34 m n.p.m. leżąca na zachód od Żukowa,
 - Góra Ostrzyca 33,3 m n.p.m. leżąca na północny - zachód od Pruszcza,
 - Góra Skórzec (Skórzec) 36,1 m n.p.m. leżąca na południowy - zachód od Pruszcza,
 - Góra Leszczynka 44,9 m n.p.m. leżąca na wschód od Strzykocina,
 - Góra Polanice 66,5 m n.p.m. leżąca na południe od Brojc,
 - Góra Sokolica 64,8 m n.p.m. leżąca na południe od Grądu,inne bezimienne wzniesienia wznoszące się co najmniej 45 m n.p.m
2. pojedyncze głazy narzutowe, zlokalizowane :
 - koło Przybiernowa - głaz granit o obwodzie ponad 3,5 m
 - na północ od Darżewa - głaz granit o obwodzie ponad 3 m.
3. tereny źródłiskowe. Wzdłuż dolin rzecznych na obszarze ich tarasów rzecznych występuje całe bogactwo wywierzyisk zasilających wody wszystkich cieków przepływających przez gminę Brojce. Jednocześnie te środowiska są miejscem występowania ciekawej roślinności i fauny.
4. wodospady. Jeden mały wodospad stwierdzono w dolinie rzeki Mołstowej na wysokości m. Cieszyce w oddz. 203a Leśnictwa Bielikowo. Tworzy go bezimienny ciek wpadający do Mołstowej. Jego wysokość wynosi około 0,7 m. Stwierdzenie występowania tego wodospadu należy uznać za ewenement, co najmniej na skalę lokalną.

5. torfowisko wysokie i elementami torfowiska przejściowego pomiędzy Siemidarzmem, a Uniestowem. Położone jest w dwóch oddziałach. Torfowiska te noszą ślady intensywnej eksploatacji sprzed kilkudziesięciu laty (najprawdopodobniej prowadzonej zarówno przed, jak i po 1945 r.). Pierwsze z nich leżące w oddz. 117h Leśnictwa Gosław Nadleśnictwa Gryfice ze względu na istniejące walory jest objęty ochroną jako rezerwat przyrody "Mszarze koło Siemidarża". Natomiast drugie z nich leżące w oddz. 119 tegoż samego leśnictwa, zostało prawie całkowicie wyeksploatowane. Śladem po tych pracach są głębokie rowy melioracyjne sięgające nawet głębokości 1,5-2 m, którymi odwadniano to torfowisko. Obecnie nie pozwalają one na jakąkolwiek retencję wody i stworzenie warunków dla odtworzenia torfowiska.

Kolejnymi obiektami punktowymi są małe śródpolne i śródleśne obniżenia wypełnione wodą, leżące pomiędzy Brojcami a Bielikowem, obejmujące m. in. oddz. 224 i 225 Leśnictwa Bielikowo Nadl. Gryfice. Obszary te w znacznej mierze uległy procesom zarastania w kierunku torfowiska przejściowego. Są one cenną pozostałością po przejściu ostatniego lodowca oraz ze względu na cenny skład botaniczny roślin torfowiskowych są cennym obiektem florystycznym.

Zróznicowanie poszczególnych komponentów środowiska (rzeźba terenu, sieć hydrograficzna, roślinność) oraz różnorodny sposób użytkowania gruntów, modyfikowany intensywnością ich gospodarczego wykorzystania, a także różna geneza powstania jednostek osadniczych, powodują że na terenie gminy Brojce wyróżnić można kilka, odmiennych pod względem fizjonomicznym, krajobrazów.

II.7.2. Klimat

Warunki klimatyczne stanowią istotny czynnik kształtujący funkcjonowanie środowiska przyrodniczego oraz możliwości rozwoju gospodarczego, w tym rolnictwa, zagospodarowania przestrzennego i działalności turystycznej. Mają również znaczenie dla warunków biometeorologicznych, wpływając na zdrowie i komfort życia mieszkańców.

Obszar gminy Brojce położony jest w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego, znajdującego się pod wpływem zarówno mas powietrza oceanicznego napływającego znad Atlantyku, jak i mas kontynentalnych z głębi Eurazji. Na kształt warunków klimatycznych wpływa bliskość Morza Bałtyckiego oraz ukształtowanie powierzchni terenu.

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną województwa zachodniopomorskiego, teren gminy znajduje się w obrębie krainy klimatycznej określanej jako obszar Nowogardzko–Gryficki. Jest to strefa przejściowa pomiędzy obszarami o wyraźnym wpływie klimatu morskiego a terenami o większym udziale cech kontynentalnych. W efekcie klimat charakteryzuje się

The map displays the administrative divisions of the Pomeranian Voivodeship. Key features include:

- Administrative Districts (Powiaty):** Marked with Roman numerals I through X.
- Voivodeship Boundaries:** Indicated by thick black lines.
- Major Cities:** Labeled in black text, including Szczecin, Gdynia, Toruń, and many others.
- Geographical Features:** The Baltic Sea (Morze Bałtyczne) is shown to the north.

źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego województwa zachodniopomorskiego; „Opracowanie ekofizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego” <http://eregion.wzp.pl/obszary/klimat>

Roczna suma opadów atmosferycznych wynosi przeciętnie od około 550 do 700 mm. Największe sumy opadów występują w okresie letnim (czerwiec–sierpień), natomiast najmniejsze w okresie zimowym i wczesnowiosennym. Opady mają charakter zarówno frontalny, jak i konwekcyjny, przy czym w okresie letnim mogą występować opady burzowe o dużej intensywności.

Istotnym elementem klimatu są warunki nasłonecznienia, które wynoszą średnio około 1500–1600 godzin rocznie. Liczba dni z opadem w ciągu roku wynosi około 110–130, co wskazuje na umiarkowanie wilgotny charakter klimatu.

Na obszarze gminy przeważają wiatry z kierunków zachodnich i północno-zachodnich, związane z cyrkulacją strefową. Prędkości wiatru są umiarkowane, jednak w okresach przejściowych mogą występować silniejsze wiatry, zwłaszcza w związku z przechodzeniem układów niżowych.

Okres wegetacyjny trwa przeciętnie od 210 do 220 dni, co stwarza korzystne warunki dla produkcji rolniczej. Długość okresu gospodarczego jest nieco większa i wynosi około 240-250 dni. Terminy występowania przymrozków są zróżnicowane przestrzennie – ostatnie przymrozki wiosenne występują zazwyczaj w drugiej połowie kwietnia lub na początku maja, natomiast pierwsze przymrozki jesienne pojawiają się w drugiej połowie października.

Pokrywa śnieżna utrzymuje się stosunkowo krótko – zazwyczaj od około 40 do 60 dni w roku – i charakteryzuje się dużą zmiennością, co jest typowe dla obszarów o wpływach klimatu morskiego.

W ostatnich latach obserwuje się wyraźne tendencje związane ze zmianami klimatu, w tym wzrost średnich temperatur powietrza, wydłużanie okresu wegetacyjnego oraz zwiększoną częstotliwość występowania zjawisk ekstremalnych, takich jak susze rolnicze, fale upałów czy intensywne opady nawałne. Zjawiska te mogą mieć istotny wpływ na gospodarkę rolną oraz gospodarkę wodną na terenie gminy.

II.7.3. Jakość powietrza atmosferycznego na obszarze gminy

II.7.3.1 *Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim*

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Obowiązek wykonywania rocznej oceny jakości powietrza w strefach wynika z przepisów prawa UE, przeniesionych do prawa krajowego.

Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim - raport wojewódzki za rok 2024 - dokument stanowi rezultat rocznej oceny jakości powietrza wykonanej na podstawie badań przeprowadzonych oraz analiz wykonanych na poziomie wojewódzkim i krajowym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), dotyczących stanu zanieczyszczenia powietrza na obszarze województwa zachodniopomorskiego. Zasadniczym elementem analiz było sklasyfikowanie stref województwa zachodniopomorskiego pod kątem spełniania wymagań w zakresie jakości powietrza oraz wskazanie i opisanie przypadków występowania przekroczeń określonych prawem poziomów.

Województwo zachodniopomorskie do celów badania jakości powietrza podzielono na 3 strefy, gmina Brojce znajduje się w strefie zachodniopomorskiej

Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę ludzi

W rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2024 z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, żadna strefa w Województwie Zachodniopomorskim nie otrzymała klasy C. W przypadku wszystkich badanych zanieczyszczeń każda z trzech stref województwa została sklasyfikowana jako A (A1 pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II). Ocenę przeprowadzono głównie w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w roku 2024 na stacjach włączonych do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska. Jako metody uzupełniające metody szacowania uwzględniające wyniki modelowania matematycznego za rok 2024, a także informacje o lokalizacji źródeł i wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę roślin

W rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2024 roku z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin, w przypadku wszystkich zanieczyszczeń strefa zachodniopomorska uzyskała klasę A. Na uwzględnionym w ocenie stanowisku pomiarowym tła pozamiejskiego, zlokalizowanym w Widuchowej (Powiat Gryfiński), nie zanotowano wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych określonych dla kryterium celu ochrony roślin. Strefa zachodniopomorska została natomiast zaliczona do klasy D2 z uwagi na przekroczenie kryterium celu długoterminowego ustanowionego dla ozonu, zarejestrowane na stanowisku w Widuchowej.

Wyniki rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje Ministrowi Klimatu i Środowiska oraz Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego.

II.7.3.2 Program ochrony powietrza

W dniu 14.09.2023 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił aktualizację programu ochrony powietrza (POP) wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej. Program powstał w oparciu o wyniki opracowanej w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2021”. Dokument został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego:

- Program ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej - Uchwała Nr XLV/540/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej.

Podstawowym celem Programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej jest poprawa jakości powietrza poprzez dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza oraz osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na mieszkańców. Dlatego zaplanowane działania mają na celu uzyskanie maksymalnego efektu ekologicznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł, które w największy sposób oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu.

II.7.3.3 *Uchwała antysmogowa*

Uchwałą Nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął tzw. uchwałę antysmogową wprowadzającą na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Podstawę do wprowadzenia uchwały antysmogowej stanowił art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Uchwała jest aktem prawa miejscowego i została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2018 r. (Dz. Urz. 2018 r., poz. 4984).

Skutki wprowadzenia uchwały są następujące:

Docelowo na terenie województwa od 1 maja 2019 r. zakazane jest stosowanie paliw stałych takich jak:

- paliwa niesortowane w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw
- muły i flotokoncentraty węglowe oraz mieszanki produkowane z ich wykorzystaniem;
- węgiel brunatny;

- paliwa niespełniające wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw

Terminy dotyczące wymiany kotłów są następujące:

- do 1 stycznia 2024 r. wymienić należy kotły niespełniające żadnych standardów emisyjnych (kotły bezklasowe tzw. kopciuchy)
- do 1 stycznia 2028 r. wymienić należy kotły poniżej klasy 5.

II.7.4. Gospodarka wodna

Od 1 stycznia 2018 roku głównym podmiotem odpowiedzialnym za krajową gospodarkę wodną jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, oraz statutu nadanego w ramach Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r.

Wody Polskie prowadzą działania z zakresu ochrony przed powodzią i suszą oraz ochrony jakości naszych zasobów wodnych, wykonują prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych, które są własnością Skarbu Państwa, naliczają i pobierają opłaty za usługi wodne, wydają decyzje administracyjne (zgody wodnoprawne). Wody Polskie pełnią też funkcję organu regulacyjnego w celu ochrony mieszkańców przed nieuzasadnionymi podwyżkami cen usług wodociągowo-kanalizacyjnych.

II.7.4.1 Wody Powierzchniowe

Województwo zachodniopomorskie położone jest w obrębie trzech regionów wodnych: na obszarze dorzecza Odry: region wodny Warty, region wodny Noteci i region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

Gmina Brojce w całości leży w obrębie dorzecza Odry i należy do regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Niemal cały obszar gminy leży w obrębie zlewni rzeki Regi. Jedynie mały północno-wschodni obszar odwadniany jest przez Lniankę – dopływ Dębosznicy. W związku ze zróżnicowaną rzeźbą terenu, rzeki gminy Brojce cechują się znacznym spadkiem biegu oraz krętym przebiegiem. Rega stanowi kilkukilometrowy fragment zachodniej granicy gminy. Jej najdłuższym dopływem jest Mołstowa, która przecina gminę Brojce ze wschodu na zachód i wpada do Regi w okolicach Bielikowa.

Mołstowa wypływa z łąk w okolicach jeziora Klępnicko. Jej długość wynosi 49 km, a powierzchnia zlewni 371,5 km². Ze względu na naturalny, często dziki charakter, jest ona bardzo atrakcyjna dla wędkarzy i kajakarzy. Szczególnie cenne są tu gatunki ryb łososiowatych. W miejscowości Mołstowo na rzece wybudowano stopień wodny, którego

zadaniem jest regulacja reżimu rzeki, spiętrzenie w celach energetycznych oraz hodowlanych.

Pozostałe rzeki i strumienie uchodzą do Mołstowej lub innych dopływów Regi; są to: Sekwanka, Lubosiel (wykazywana też pod nazwą Lubosil, Lubostel), Brodziec, Lubieszowa (stanowiąca południowo-zachodnią granicę gminy), Wkra (stanowiąca południowo-wschodnią część granicy gminy) i Pniewa, a także Rów Natolewski (wyznaczający granicę gminy w jej południowej części).

Zbiorniki wodne - zbiorniki wodne są reprezentowane głównie przez kilkadziesiąt małych zbiorników. Największym z nich jest jezioro Kiełpino:

- Powierzchnia: ok. 8 ha,
- Głębokość maksymalna: około 3 m,
- Właścicielem wody jest gmina Brojce – jezioro należy do zasobu gminy.

Nad jeziorem odbywają się lokalne wydarzenia plenerowe organizowane przez Gminę Brojce, takie jak np. impreza „Kartoflisko – Rozpoczęcie Lata”, która ostatnio miała miejsce w lipcu 2025 roku. Wydarzenia te sprzyjają integracji społecznej zarówno mieszkańców gminy, jak i odwiedzających ją gości.

Dzięki niewielkim rozmiarom i płytkiej głębokości jezioro ma charakter rekreacyjny. Jest atrakcyjne zarówno dla wędkarzy, jak i dla osób poszukujących miejsca do wypoczynku w naturalnym i spokojnym otoczeniu. Na jeziorze dopuszcza się wędkowanie, przy czym wymagane jest posiadanie karty wędkarskiej oraz zezwolenia wydanego przez Wójta Gminy Brojce.

Zbiornik stanowi własność Gminy Brojce, co stwarza możliwość jego dalszego zagospodarowania w ramach lokalnej strategii rozwoju – np. w kierunku rozwoju turystyki i rekreacji – co może mieć istotne znaczenie dla przyszłego rozwoju gminy.

Pozostałe zbiorniki, rozrzucone głównie w obrębie wysoczyzny morenowej, są małymi, na ogół bezodpływowymi zbiornikami wodnymi, o charakterze oczek. Innymi elementami sieci hydrograficznej są zbiorniki wodne, powstałe po eksploatacji torfu i żwiru. W ostatnich latach szereg z nich zanikło lub zostało zlikwidowanych.

II.7.4.2 *Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy*

Gmina Brojce znajduje się na obszarze dorzecza Odry dla którego została opracowana II aktualizacja planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry zatwierdzony przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 335)

Podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) jest jednolita część wód (JCW). Prawo wodne dzieli jednolite części wód na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych i jeziornych, oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd).

Rzeczne:

- RW60001542789 Lubieszawa
- RW60001142799 Rega od zb. Rejowice do Mołostowej
- RW60001542889 Brodziec
- RW60001142991 Rega od Mołostowej do Starej Regi Gryfickiej
- RW6000104286 Wkra
- RW60001542929 Sarnia
- RW60001042849 Pniewa
- RW6000114289 Mołstowa od Czernicy do Brodźca
- RW60001043216899 Dębosznica

The map displays the Gmina Łęka Olszewska with the following water points and coordinates:

- RW6000142991 (Northwest)
- RW60001542929 (North)
- RW60001043216899 (Northeast)
- RW6000114289 (Center)
- RW60001142799 (West)
- RW6000104286 (East)
- RW60001542889 (South)
- RW60001542789 (Southwest)
- RW60001042849 (Southeast)

źródło: źródło: <https://www.openstreetmap.org>, II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy

II.7.4.3 Wody powierzchniowe - ocena stanu

RW60001542789 Lubieszawa

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - TAK - zlewnia była monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny
- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny -nie dotyczy; fitobentos
- Stan chemiczny - stan chemiczny poniżej dobrego
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - benzo(a)piren; nie dotyczy
- Stan (ogólny) - zły stan wód

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - nie dotyczy
- Główne źródło presji zasilających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy
- Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe,
- Główne źródło presji chemicznych - rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny -umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Lubieszawa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)
- Stan chemiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

RW60001142799 Rega od zb. Rejowice do Mołostowej

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - TAK - zlewnia była monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny
- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - nie dotyczy; makrofity
- Stan chemiczny - brak możliwości klasyfikacji
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy
- Stan (ogólny) - zły stan wód

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - nie dotyczy
- Główne źródło presji zasilających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy
- Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne,
- Główne źródło presji chemicznych - nie dotyczy
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Rega w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Rega w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)
- Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

RW60001542889 Brodziec

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - NIE - ocena stanu na podstawie analiz eksperckich.

Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)? - TAK - zlewnia jest monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)

- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - azot ogólny; fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna
- Stan chemiczny - brak danych
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy
- Stan (ogólny) - brak danych

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe)
- Główne źródło presji zasalających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy
- Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne,
- Główne źródło presji chemicznych - nie dotyczy
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych
- Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

RW60001142991 Rega od Mołostowej do Starej Regi Gryfickiej

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - TAK - zlewnia była monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany potencjał ekologiczny
- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - nie dotyczy; fitobentos
- Stan chemiczny - stan chemiczny poniżej dobrego
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen; benzo(a)piren, heptachlor
- Stan (ogólny) - zły stan wód

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - nie dotyczy
- Główne źródło presji zasalających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy

- Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne, wały przeciwpowodziowe - rzeki główne,
- Główne źródło presji chemicznych - rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane);
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny - dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Rega w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Rega w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)
- Stan chemiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

RW6000104286 Wkra

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - NIE - ocena stanu na podstawie analiz eksperckich.

Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)? - TAK - zlewnia jest monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)
- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - azot ogólny; fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna
- Stan chemiczny - brak danych
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy
- Stan (ogólny) - brak danych

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - nawożenie i depozycja oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone)

- Główne źródło presji zasalających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy
- Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne,
- Główne źródło presji chemicznych - nie dotyczy
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny - dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wkra w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)
- Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

RW60001542929 Sarnia

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - TAK - zlewnia była monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny
- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - OWO; fitobentos
- Stan chemiczny - stan chemiczny poniżej dobrego
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - benzo(a)piren; nie dotyczy
- Stan (ogólny) - zły stan wód

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe)
- Główne źródło presji zasalających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy
- Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, górnictwo - rzeki pozostałe,
- Główne źródło presji chemicznych - rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny - dobry stan ekologiczny
- Stan chemiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

RW60001042849 Pniewa

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - NIE - ocena stanu na podstawie analiz eksperckich.

Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)? - TAK - zlewnia jest monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)
- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - azot ogólny; fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna
- Stan chemiczny - brak danych
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy
- Stan (ogólny) - brak danych

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe)
- Główne źródło presji zasilających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy
- Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe,
- Główne źródło presji chemicznych - nie dotyczy
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Pniewa w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)
- Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

RW6000114289 Mołstowa od Czernicy do Brodźca

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - TAK - zlewnia była monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - dobry stan ekologiczny
- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - nie dotyczy
- Stan chemiczny - brak danych
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy
- Stan (ogólny) - brak danych

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - nie dotyczy
- Główne źródło presji zasilających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy
- Główne źródło presji hydromorfologicznych - prostowanie koryta - nie dotyczy
- Główne źródło presji chemicznych - nie dotyczy
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny -dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Mołstowa w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Mołstowa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)
- Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

RW60001043216899 Dębosznicza

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - TAK - zlewnia była monitorowana

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

- Stan/potencjał ekologiczny - słaby stan ekologiczny
- Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - nie dotyczy; ichtiofauna
- Stan chemiczny - stan chemiczny poniżej dobrego
- Wskaźniki determinujące stan chemiczny - benzo(a)piren; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor

- Stan (ogólny) - zły stan wód

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP

- Główne źródło presji troficznych - nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe)
- Główne źródło presji zasilających - nie dotyczy
- Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - nie dotyczy
- Główne źródło presji hydromorfologicznych - budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne,
- Główne źródło presji chemicznych - rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona

Cel środowiskowy

- Stan/potencjał ekologiczny - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Dębosznica w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)
- Stan chemiczny - stan chemiczny: dla złączonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

II.7.4.4 Wody podziemne

Obszar gminy Brojce w odniesieniu do Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000 znajduje się na arkuszu nr 117 Brojce, oraz w mniejszym stopniu na arkuszu nr 78 Trzebiatów.

Jak wskazują "Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1 : 50 000 Arkusz BROJCE (0117)" w obrębie arkusza Brojce można wyróżnić trzy główne użytkowe piętra wodonośne (GUPW): czwartorzędowe, kredowe i jurajskie. Na terenie arkusza zlokalizowanych jest ok. 64 ujęć eksploatujących czwartorzędowy poziom wodonośny oraz trzy ujęcia eksploatujące poziom wodonośny jurajski i jedno eksploatujące kredowy poziom wodonośny

Jak wskazują "Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1 : 50 000 Arkusz TRZEBIATÓW (78) " główny użytkowy poziom wodonośny znajduje się w utworach czwartorzędu na głębokości od kilku do ponad 40 m. Miąższość poziomu czwartorzędowego zazwyczaj wynosi od około 5 do 20 m a maksymalnie osiąga ponad 40 m (rejon Trzebiatowa).

Główne zbiorniki wód podziemnych na obszarze gminy Brojce nie występują

II.7.4.5 Jednolite części wód podziemnych JCWPd

W ramach prac nad przygotowaniem drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy (3 cykl planistyczny) państwowa służba hydrogeologiczna przeprowadziła przegląd granic JCWPd oraz aktualizację ich charakterystyk. Opracowano podział na 174 JCWPd, który będzie obowiązywał w latach 2022-2027.

źródło: <https://www.openstreetmap.org>, II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy

Gmina Brojce w zdecydowanej części znajduje się na Jednolitej części wód podziemnych o oznaczeniu UE PLGW60008, oraz w niewielkim stopniu w kierunku północno-wschodnim na JCWPd PLGW60009

Tabela 16: Jednolite części wód podziemnych JCWPd - podstawowe informacje

INFORMACJE PODSTAWOWE	
Numer JCWPd	8
Kod JCWPd	GW60008
Powierzchnia JCWPd [km ²]	2840.26
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry
Region wodny	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Szczecinie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Gryficach
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Szczecinie
Obszar bilansowy	Drawa, Gowienica, Ina, Dziwna i Przymorze, Rega i Przymorze, Parsęta, Radew, Przymorze - Resko
Rejony wodnogospodarcze	Zlewnia Dolnej Parsęty, Zlewnia Pokrzywnicy, Zlewnia Środkowej Parsęty, Zlewnia jez. Resko Przymorskie, Drawa Środkowa, Drawa Górna, Sępólna, Ukleja, Gowienica, Krąpiel, Górna Ina (do Stargardu Szczecińskiego), Rega, Węgorza, Górna Wołcznica do Moracza, Dolna Rega, Mołstowa, Świniec z Wołczą i Stuchowską Strugą, Przymorze od Dziwny do Liwiej Łuży

II.7.5. Wody podziemne – ocena stanu

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje PIG-PIB w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ, natomiast w sieci regionalnej wykonuje WIOŚ.

Do najistotniejszych problemów dotyczących ochrony wód zarówno w Polsce jak i na terenie gminy Brojce należą kształtowanie stosunków wodnych oraz ochrona przed powodzią, a także jakość wód. Realizowane są prace mające na celu ograniczenie zagrożenia dla wód jakie stanowi odprowadzenie do nich substancji szczególnie

szkodliwych dla środowiska wodnego. Na obszarze gminy występują przestrzenne, liniowe i punktowe ogniska zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych. Do przyczyn zanieczyszczenia wód podziemnych na terenie gminy zaliczamy:

- ścieki z oczyszczalni ścieków,
- ścieki z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych,
- wody opadowe i roztopowe pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni,
- niedostateczny stopień skanalizowania obszarów wiejskich,
- spływy powierzchniowe wód opadowych i roztopowych z łąk i pól, wymywanie nawozów, środków ochrony roślin, źle zabezpieczone przyzmy obornika oraz zbiorniki na gnojowicę,
- zanieczyszczenia powietrza naniesione z opadami atmosferycznymi.

Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych przez gminę to średniookresowy cel, na który składają się następujące działania:

- wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie niemożliwa jest lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej,
- intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód,
- wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt,
- wspieranie działań inwestycyjnych, mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego, a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Stan wód podziemnych według II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy aPGW

- Czy JCWPd jest monitorowana? - TAK

Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MG MiŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

- Stan chemiczny - dobry
- Stan ilościowy - dobry
- Stan JCWPd - dobry

Wskaźniki determinujące stan JCWPd

- Stan chemiczny - nie dotyczy
- Stan ilościowy - nie dotyczy

Przyczyna stanu słabego

- Warunki naturalne – charakter geogeniczny - nie dotyczy
- Antropopresja (wpływ na stan chemiczny) - nie dotyczy
- Antropopresja (wpływ na stan ilościowy) - nie dotyczy

Presje determinujące stan JCWPd

Rodzaj użytkowania JCWPd (pobór wód podziemnych)

- [tys. m³/rok] - 6103.37
- % w JCWPd - 100,00%
- Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m³/rok] – stan na rok 2018: 183105.17
- % wykorzystania zasobów dostępnych do zagospodarowania: 3
- Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań JCWPd - presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
- Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd - chemiczna
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona

Cel środowiskowy

- Stan chemiczny - dobry stan chemiczny
- Stan ilościowy - dobry stan ilościowy

II.7.6. Obszary chronione

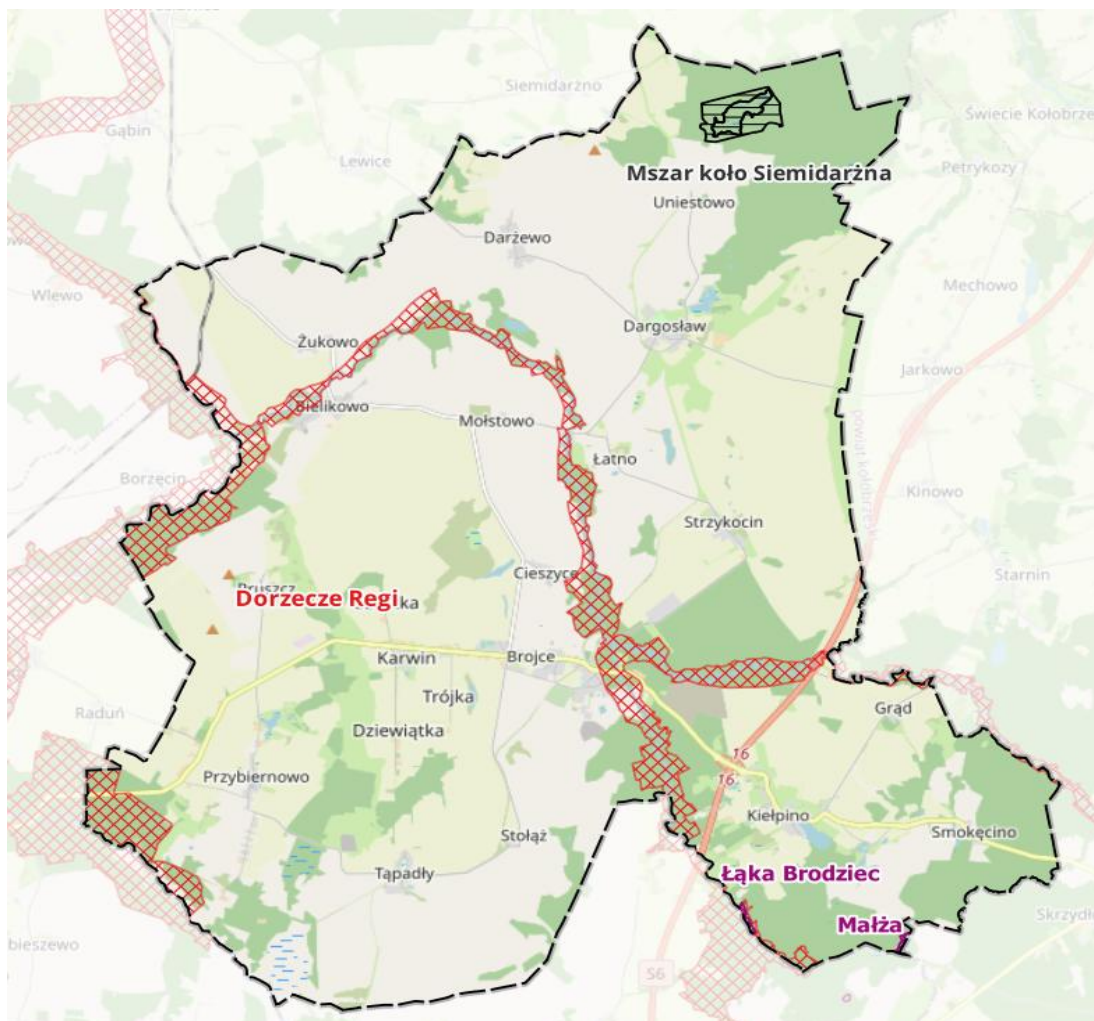
Na podstawie ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Na terenie gminy Brojce znajdują się formy ochrony przyrody takie jak:

- **rezerwat przyrody** - Mszar koło Siemidarżna /PL.ZIPOP.1393.RP.1526/
- **obszar natura 2000** - Dorzecze Regi /PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320049.H/

- użytek ekologiczny - Łąka Brodziec /PL.ZIPOP.1393.UE.3205012.1440/
- użytek ekologiczny - Małża /PL.ZIPOP.1393.UE.3205012.16/

Rysunek 10: Mapa sytuacyjna - obszary chronione - na obszarze gminy

źródło: Centralny rejestr form ochrony przyrody, <https://www.openstreetmap.org>

Obszar natura 2000: Dorzecze Regi

- Nazwa: Dorzecze Regi
- Kod obszaru: PLH320049
- Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa
- Data wyznaczenia przez KE: 2011-02-08
- Data wyznaczenia w Polsce: 2022-01-29
- Status: specjalny obszar ochrony siedlisk
- Powierzchnia [ha]: 14827
- Tytuł: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów

mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

- Miejsce publikacji: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
- Oznaczenie Dziennika Urzędowego: Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146
- Tytuł: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dorzecze Regi (PLH320049)
- Miejsce publikacji: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
- Oznaczenie Dziennika Urzędowego: Dz.U. 2022 poz. 85

Dodatkowa charakterystyka obszaru: Zajmujący obszar prawie 150 km² obszar obejmuje dolinę Regi od Trzebiatowa do jej obszarów źródłowych oraz szereg dolin dopływów: Starej Regi, Brzeźnickiej Węgorzy, Piaskowej, Sępólnej, Uklei, Rekowy i Mołstowej. Składa się z lasów iglastych (19%), liściastych (38%) i mieszanych (21%), siedlisk łąkowych i zaroślowych (15%), siedlisk rolniczych (5%), wód śródlądowych stojących i płynących (2%). Dolina rzeczna jest w większości mozaiką terenów leśnych i rolniczych, a w górnej części doliny Regi znajdują się dobrze zachowane kompleksy źródłiskowe, wilgotne i świeże łąki oraz śródleśne jeziora.

Charakterystyka morfologiczna tej rzeki sprawia, że znajdują tam dobre warunki bytowania ryby łososiowate i karpowate reofilne. Szczególnie duże znaczenie mają dopływy Regi, które w ogromnej większości pozostawiono w stanie pierwotnym, co stwarza odpowiednie warunki do zachowania dobrostanu ichtiofauny. Rega ma ogromne znaczenie jako nieliczna z polskich rzek, do których na tarło wchodzi łosoś. W obszarze występuje w sumie 15 siedlisk „naturowych”, zajmujących ponad 30% powierzchni obszaru. Obszar jest ważną ostoją występującego w obrębie Polski w zasadzie tylko w województwie zachodniopomorskim grądu subatlantyckiego. Jest tu ponad 1300 ha tego siedliska - 8,4% obszaru, co stanowi ok. 16% grądów subatlantyckich chronionych w sieci Natura 2000 w Polsce i ponad 6% zasobów tego siedliska w kraju.

Mimo niewielkiego udziału procentowego, dosyć duże znaczenie ma ten obszar dla takich siedlisk jak: torfowiska przejściowe (95,8 ha), lasy bagienne (68,3 ha) i dąbrowy śródlądowe (367,7 ha). Dolina stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym.

Użytek ekologiczny - Łąka Brodziec

- Nazwa: Łąka Brodziec
- Rodzaj użytku: inne
- Data ustanowienia: 2015-06-19
- Powierzchnia [ha]: 2,8100
- Opis wartości przyrodniczej: fragment ekosystemu łąkowego stanowiącego enklawę między ekosystemami leśnymi

- Tytuł: Uchwała Nr VII/32/2015 Rady Gminy Brojce z dnia 22 maja 2015 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego "ŁĄKA BRODZIEC"
- Miejsce publikacji: Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 2253 z 05.06.2015
- Opis celów ochrony: Celem ustanowienia użytku ekologicznego "ŁĄKA BRODZIEC" jest zachowanie fragmentu ekosystemu łąkowego stanowiącego enklawę między ekosystemami leśnymi wraz z naturalnie wykształcającą się strefą charakteryzującą się znacznym bogactwem gatunkowym.

Użytek ekologiczny - Małża

- Nazwa: Małża
- Rodzaj użytku: bagno
- Data ustanowienia: 2004-09-02
- Powierzchnia [ha]: 2,2000
- Opis wartości przyrodniczej: bagno z charakterystyczną dla niego roślinnością torfowiskową; miejsce występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin oraz bytowania i rozrodu ptactwa wodnego i innych gatunków zwierząt.
- Tytuł: Uchwała Nr XIV/94/2004 Rady Gminy w Brojcach z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego w obrębie Kiełpino, gmina Brojce.
- Miejsce publikacji: z. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego nr 61 poz. 1095 z 18.08.2004 r.
- Tytuł: UCHWALA NR XVIII(122)2004 RADY GMINY RYMAŃ z dnia 10 grudnia 2004 r. W sprawie: uznania obszaru na terenie Gminy Rymań za użytek ekologiczny
- Miejsce publikacji: Dz. Urz. z 2005 r. Nr 3, poz. 70
- Opis celów ochrony: zachowanie ekosystemu ze względów estetycznych, naukowych, przyrodniczych i dydaktycznych

rezerwat przyrody - Mszar koło Siemidarżna

- Nazwa: Mszar koło Siemidarżna
- Data uznania: 2011-11-24
- Powierzchnia [ha]: 20,9300
- Rodzaj rezerwatu: torfowiskowy
- Typ rezerwatu: fitocenotyczny
- Podtyp rezerwatu: zbiorowisk leśnych
- Typ ekosystemu: torfowiskowy (bagienny)
- Podtyp ekosystemu: torfowisk wysokich
- Tytuł: Zarządzenie Nr 39/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 maja 2011 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Mszar koło Siemidarżna"
- Miejsce publikacji: Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego

- Oznaczenie Dziennika Urzędowego: Dz. Urz. z 2011 r. Nr 128, poz. 2331
- Opis celów ochrony: Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest ochrona cennych zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla torfowisk wysokich i przejściowych oraz ochrona bogatej flory torfowców, innych mchów i charakterystycznej dla mszarów flory naczyniowej.

II.7.7. Lasy i tereny zielone

Lasy na terenie gminy Brojce zajmują około 19,1% powierzchni. Administracyjnie znajdują się w Regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie oraz w Regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi:

- ogółem: 2 301 ha
- lesistość: 19,1 %

Istotną rolę w kontekście ochrony, kształtowania oraz wzrostu zasobów przyrodniczych, szczególnie na obszarach zurbanizowanych, pełni zieleń urządzona, która powinna być właściwie zaplanowana i pielęgnowana.

W zakresie ochrony i zachowania zasobów przyrodniczych ważne jest również prowadzenie odpowiedzialnej polityki związanej z wycinką drzew i krzewów. Usuwanie drzew następuje na wniosek po wydaniu zezwolenia przez właściwego terytorialnie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na usunięcie w formie decyzji lub po zgłoszeniu zamiaru usunięcia drzewa (osoba fizyczna, właściciel na cel niezwiązany z działalnością gospodarczą), po upływie 14 dni od dnia oględzin w przypadku, gdy organ w drodze decyzji nie wniesie sprzeciwu.

II.8. Analiza SWOT - obszar klimatyczno - środowiskowy

Punktem wyjścia do „Analizy SWOT” w obszarze klimatyczno-środowiskowym jest zróżnicowany i cenny przyrodniczo krajobraz gminy, ukształtowany przez doliny Regi i Mołstowej, strome zalesione stoki oraz obszary torfowiskowe. Na terenie gminy znajdują się fragmenty obszaru Natura 2000 „Dorzecze Regi” oraz rezerwat „Mszar koło Siemidarżna”, co wzmacnia potencjał bioróżnorodności i rekreacji (m.in. wędkarstwo, kajakarstwo). Jednocześnie w krajobrazie obecne są elementy antropogeniczne (linie energetyczne, dawne wyrobiska, opuszczone zabudowania), obniżające walory widokowe wybranych miejsc.

W układzie klimatycznym gmina leży w krainie nowogardzko-gryfickiej, zróżnicowanej pod względem opadów i termiki. Z perspektywy jakości powietrza gmina należy do strefy zachodniopomorskiej, która w rocznej ocenie za 2024 r. uzyskała klasę A dla ochrony zdrowia i roślin.

Politykę środowiskową porządkuje Program Ochrony Środowiska dla gminy Brojce na lata 2024–2028 z perspektywą do 2032 r. (uchwała z 29.11.2024 r.), który określa cele i priorytety: ograniczenie niskiej i liniowej emisji, przeciwdziałanie suszy, powodzi i podtopieniom, poprawę jakości wód oraz rozbudowę i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, a także racjonalną gospodarkę odpadami i ochronę cennych obszarów i gatunków (w tym w terenach zurbanizowanych). Dokument wskazuje również na potrzebę utrzymywania poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych wartości i ograniczania hałasu. Te ramy, wraz z zapisami regionalnych programów, stanowią podstawę do projektowania lokalnych działań klimatycznych i środowiskowych.

Diagnoza - klimatyczno – środowiskowy	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Walory przyrodniczo-krajobrazowe: zróżnicowana rzeźba (dolina Mołstowej i Regi, strome, zalesione stoki, torfowiska), fragmenty obszaru Natura 2000 „Dorzecze Regi”, rezerwat „Mszarze koło Siemidarża”; atrakcyjność dla rekreacji (wędkarstwo, kajakarstwo). - Jakość powietrza – ocena strefowa A (ochrona zdrowia) w 2024 r. dla strefy zachodniopomorskiej, w której leży gmina. - Określone cele ochrony i kierunki działań – obowiązujący Program Ochrony Środowiska gminy porządkuje politykę i priorytety. - Lokalnie dobre elementy stanu wód (np. odcinek Mołstowej: dobry stan ekologiczny, brak zagrożenia nieosiągnięcia celu na wskazanym JCWP).	- Presje hydromorfologiczne i chemiczne na ciekach (prostowanie koryt, budowle piętrzące; w części JCWP zły stan wód oraz ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych; zanieczyszczenia wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi). - Źródła presji rozproszonej: rolnictwo, leśnictwo, odpływ miejski i presje bytowo-komunalne identyfikowane w ocenie JCWP. - Elementy antropogeniczne pogarszające percepcję krajobrazu (linie energetyczne, dawne wyrobiska, opuszczone zabudowania).
SZANSE	ZAGROŻENIA
Transformacja energetyczna i redukcja emisji: przygotowanie terenów pod OZE poprzez zmiany planistyczne; instalacje PV i ekologiczne źródła ciepła w obiektach publicznych; lokalne strategie energetyczne (audyt, plan ograniczania niskiej emisji,	- Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych w JCWP (część odcinków z oceną „zagrożona”), utrzymywanie się złego stanu wód na wybranych ciekach. - Nasilenie presji rolniczej/komunalnej

edukacja). - Efektywne, energooszczędne oświetlenie i infrastruktura niskoemisyjna (m.in. autonomiczne punkty solarne/hybrydowe, ciągi pieszo-rowerowe) – korzyści emisyjne i bezpieczeństwo. - Realizacja założeń Programu Ochrony Środowiska: zmniejszanie emisji niskiej i liniowej, ograniczanie hałasu, przeciwdziałanie suszy i powodzi, ochrona jakości wód i bioróżnorodności, racjonalna gospodarka odpadami — gotowa matryca zadań do wdrożenia.	(ładunki z pól i rozproszonej zabudowy), które mogą pogarszać stan wód i bioróżnorodność. - Degradacja torfowisk i utrata retencji zwiększająca podatność na suszę i podtopienia. - Brak finansowania inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii w związku z planowaną transformacją energetyczną
--	--

III. Konsultacje społeczne i ocena oddziaływania

III.1. Raport z konsultacji

III.1.1. Streszczenie

Konsultacje społeczne przeprowadzono zgodnie z Zarządzeniem nr 78/2025 Wójta Gminy Brojce z dnia 05.12.2025 r. w formie pisemnej ankiety, której celem było poznanie opinii mieszkańców na temat obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz ich oczekiwań co do przyszłych kierunków rozwoju. Ankiety zbierano do 09.01.2026 r.

III.1.2. Profil respondentów

Na podstawie sekcji metryczkowej można wskazać, że:

- Najwięcej ankietowanych mieściło się w grupie wiekowej 26–35 lat oraz 36–50 lat.
- Większość respondentów mieszkała na terenie gminy Brojce od urodzenia.
- Znaczną część ankietowanych stanowiły osoby pracujące zawodowo, w tym w sektorze publicznym i prywatnym.
- Najczęściej podawaną miejscowością zamieszkania były wsie Grąd i Kiełpino.

III.1.3. 3. Kluczowe wyniki ankiety

A. Ocena warunków życia i usług publicznych

Respondenci najwyżej ocenili:

- Dostęp do przedszkola i szkoły podstawowej (ocena „bardzo dobra” i „dobra”),

- Bezpieczeństwo publiczne i warunki środowiskowe,
- Możliwość załatwienia spraw w urzędzie.

Najniżej oceniono:

- Dostępność mieszkań i możliwość znalezienia pracy,
- Dostęp do służby zdrowia, zwłaszcza w kontekście specjalistów,
- Ofertę spędzania wolnego czasu, w tym dla młodzieży i seniorów.

B. Główne problemy społeczne

Za istotne i wymagające interwencji uznano:

- Bezrobocie i brak miejsc pracy,
- Wysokie koszty życia oraz ubóstwo,
- Odływ młodych ludzi z gminy,
- Problemy komunikacyjne i wykluczenie transportowe.

C. Priorytety inwestycyjne i rozwojowe

Respondenci najczęściej postulowali:

- Rozwój infrastruktury drogowej (drogi lokalne i dojazdowe),
- Poprawę dostępności komunikacji publicznej i rowerowej,
- Inwestycje w kanalizację, wodociągi i oczyszczalnie ścieków,
- Wsparcie rolnictwa oraz rozwój turystyki lokalnej (ścieżki, infrastruktura lekka).

D. Sektorowa tożsamość Gminy

Jako kluczowe atuty i potencjalne osie tożsamości gminy wskazano:

- Rolnictwo – najczęściej powtarzający się element dumy z regionu,
- Turystyka i walory przyrodnicze (okolice lasów, rzeki, lokalne zabytki),
- Spokojny charakter gminy i bezpieczeństwo.

III.1.4. Wnioski końcowe

Ankieta wykazała wysoki poziom zainteresowania mieszkańców bieżącą sytuacją gminy oraz zaangażowanie w planowanie jej rozwoju. Kluczowe wnioski:

- Gmina Brojce potrzebuje inwestycji infrastrukturalnych, szczególnie w zakresie transportu lokalnego, dostępności usług zdrowotnych i mieszkalnictwa.
- Rolnictwo i turystyka powinny pozostać kluczowymi filarami rozwoju.
- Oczekiwany jest rozwój zielonej infrastruktury oraz usług publicznych przyjaznych seniorom i młodzieży.

- Uczestnicy konsultacji potwierdzają potrzebę edukacji i aktywizacji zawodowej mieszkańców.

III.2. Rozwinięcie

III.2.1. Profil respondentów

W konsultacjach społecznych Strategii Rozwoju gminy Brojce wzięło udział 21 osób. Dominował wiek produkcyjny (najlicniejsza grupa to 36–50 lat – ok. 40% respondentów, ok. 30% miało 26–35 lat, po 15% stanowiły grupy 18–25 i 51–65 lat, a ok. 5% to osoby powyżej 65 lat). Uczestnicy byli w większości związani zawodowo z rolnictwem lub byli przedsiębiorcami – ponad 40% prowadzi własną działalność (rolniczą lub inną), 25% pracuje na etacie w sektorze prywatnym, zaś ponad 10% w sektorze publicznym; 15% zadeklarowało bezrobocie, a 10% status ucznia/studenta bądź emeryta/rencisty. Płeć respondentów była w miarę wyrównana (ok. 55% mężczyzn, 45% kobiet). Ponad połowa ankietowanych to mieszkańcy Brojce od urodzenia (ok. 60%), pozostali zamieszkali w gminie od niedawna lub mieszkają poza miejscowością Brojce (ok. 40%). Niemal wszyscy pracują zawodowo w gminie (ok. 90%).

III.2.2. Ocena warunków życia w gminie

Respondenci oceniali szereg usług i aspektów życia lokalnego na skali od „bardzo dobre” do „bardzo złe”. Zdecydowanie najwyższe oceny uzyskały walory krajobrazowe gminy – około 50% oceniło je „dobrze” lub „bardzo dobrze” (tylko 5–10% oceniło je jako przeciętne lub złe). Wysoko oceniono również bezpieczeństwo publiczne (ok. 70% pozytywnych wskazań) oraz atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania i wypoczynku – większość uznała je za średnio lub dobrze rozwinięte.

Usługi publiczne: Dostęp do edukacji podstawowej i przedszkolnej został oceniony raczej pozytywnie (ponad 60% ocen co najmniej „dobrze”), natomiast szkolnictwo średnie – nieco gorzej (dużo „średnich” ocen, tylko ~20% „dobrze/źle”). Podobnie pozycja: *dostęp i jakość opieki zdrowotnej* – większość stwierdziła „przeciętnie” lub „źle” (ok. 60%), a tylko 15% „dobrze”. *Opieka społeczna* oraz usługi komunalne (wodociąg, kanalizacja) wypadły słabiej – po ok. 50% ocen w kategoriach „średnie/złe”. Respondenci zauważyli ograniczony *transport publiczny* (ok. 70% oceniło go jako średni lub zły) oraz umiarkowane *połączenia internetowe* i oferta e-usług (około 50% „przeciętne”).

Infrastruktura i usługi rekreacyjne: Gospodarka śmieciowa (segregacja odpadów) i internet szerokopasmowy zostały ocenione przeciętnie. Atrakcje turystyczne i baza gastronomiczna – średnio (blisko połowa „średnia/źle”). Z kolei *infrastruktura sportowa i kulturalna* wymagała modernizacji – ponad połowa uznała ją za przeciętną lub złą.

Ważną słabością były stan i jakość dróg lokalnych – jedynie 10% oceniło je „dobrze/bardzo dobrze”, natomiast ok. 70% „źle” lub „bardzo źle”.

Rynek pracy: Większość odpowiedzi (ok. 65%) wskazała na „złe” lub „średnie” warunki zatrudnienia; tylko nieliczni uznali ofertę pracy za dobrą. Odwrotnie oceniono natomiast kapitał ludzki – poziom wykształcenia mieszkańców został uznany za przewagę (ok. 60% „dobry”). Podsumowując, przewagą mieszkańców jest przyjazne środowisko i bezpieczeństwo, a słabością – infrastruktura transportowa i usługowa oraz brak stabilnych miejsc pracy.

III.2.3. Główne problemy społeczno-gospodarcze

Respondenci wskazali przede wszystkim brak miejsc pracy i wysokie bezrobocie jako najpoważniejsze problemy. Ok. 75% uznało bezrobocie za „wysokie zagrożenie”, a kolejne 15% – „średnie” (tylko 10% w ogóle go nie dostrzega). Mieszkańcy wymieniali też **biedę i ubóstwo** – blisko 60% oceniło je jako poważny problem. Znaczne problemy stanowi uzależnienie od rolnictwa – brak dywersyfikacji zatrudnienia i niski poziom inwestycji w inne sektory. Ponad połowa respondentów uznała natomiast, że spośród zagrożeń społecznych zdecydowanie występują patologie: *alkoholizm* (~50% „wysoki”/„średni”) i *przemoc w rodzinie* (~40% „średni”/„wysoki”). Niewielka część zwróciła uwagę na problemy środowiskowe – kilkunastu procent obawia się chorób wskutek złej jakości powietrza czy wody. Inne rzadziej wymieniane kategorie to: **niewystarczająca oferta dla młodzieży** (brak miejsc spotkań i atrakcji) oraz starzenie się społeczeństwa. Krytycznie oceniono także niedofinansowanie służb komunalnych i administracji (wskazywane w uwagach).

III.2.4. Postulaty mieszkańców – priorytety inwestycyjne i strategię rozwoju

Najczęściej wskazywanymi priorytetami były inwestycje infrastrukturalne i wsparcie gospodarki. Na pierwszym miejscu znalazła się:

- **Budowa i modernizacja dróg (oraz ścieżek pieszo-rowerowych)** – wytypowana przez ok. 60% ankietowanych (przykładowo: przebudowa drogi głównej przez Brojce). Dużo głosów zdobyły także inwestycje w *infrastrukturę techniczną* (sieć wodno-kanalizacyjną – ok. 45%) oraz *bazy rekreacji i kultury* (modernizacja boisk, ośrodka kultury – ok. 40%).
- Respondenci apelowali o **rozwój usług społecznych i zdrowotnych** – co 3 osoba wskazywała na potrzebę poprawy dostępności do opieki zdrowotnej i usług socjalnych. Ważnym postulatem była również poprawa estetyki przestrzeni

publicznej – blisko 50% wymieniło budowę skwerów, placów i miejsc spotkań jako priorytet.

Inne często wymieniane obszary to:

- **wsparcie przedsiębiorczości i rolnictwa** (np. ulgi dla firm, modernizacja gospodarstw – 30%), *rozwój turystyki* (40%), oraz *nowoczesne źródła energii i ekologia* (promocja OZE – 25%).
- **wzmacnianie gospodarki opartej na rolnictwie**, np. tworzenie lokalnych przetwórn i promowanie agroturystyki. Młodsza część uczestników wskazuje natomiast na konieczność *oferowania atrakcji dla młodzieży* – więcej wydarzeń kulturalnych, sportowych i rozrywkowych, aby zatrzymać młodych w gminie. Priorytetem strategicznym dla 2036 roku większość widziała w skojarzeniu Brojc z gminą zapewniającą dostęp do wysokiej jakości usług społecznych lub atrakcyjną dla inwestorów (pojedyncze odpowiedzi były „atrakcyjna dla turystów” lub „ekologiczna”).

III.2.5. Analiza trendów i nastrojów

Z zebranych danych wyłania się obraz gminy o silnej tradycji rolniczej i przywiązaniu mieszkańców do własnej małej ojczyzny. Widoczny jest **brak miejsc pracy poza rolnictwem** – respondenci wielokrotnie podkreślali, że młodzi wyjeżdżają za pracę (wskazania: 60% najwyższy priorytet rozwoju – **nowe miejsca pracy**).

Przejawia się to też w nastrojach: duża część mieszkańców obawia się stagnacji gospodarczej i chce dywersyfikacji (przez przyciągnięcie inwestorów i małych firm). Jednocześnie utrzymuje się **silne przywiązanie do tradycji rolniczej** – 50% respondentów jako kluczowe wsparcie rozwoju wymienia modernizację rolnictwa i nowe gospodarstwa. Do czynników obciążających należy zaliczyć rosnącą grupę seniorów – starzenie się społeczeństwa stwarza wyzwania dla opieki zdrowotnej i socjalnej (co zostało zwrócone uwagę w bezpośrednich wypowiedziach).

Z drugiej strony nastroje społeczne są w większości umiarkowanie optymistyczne: mieszkańcy czują się bezpiecznie i zaznaczają, że Gmina Brojce jest atrakcyjna jako miejsce do życia (więcej niż połowa oceniła tę kategorię „wysoko” lub „średnio”). Jednak przeważa oczekiwanie zmian – większość ankietowanych chciałaby widzieć gminę rozwijającą się w kierunku lepszej oferty usług (szczególnie zdrowotnych i edukacyjnych) oraz atrakcji rekreacyjnych dla rodzin i młodzieży.

III.2.6. Syntetyczny obraz gminy oczami mieszkańców

Według uczestników konsultacji Brojce to gmina *cicha i bezpieczna*, o atrakcyjnym krajobrazie i silnym poczuciu wspólnoty, lecz z ograniczonym dostępem do pracy i usług publicznych. Mieszkańcy widzą siebie jako społeczność przywiązana do rolnictwa i tradycji, przy czym pragną modernizacji i nowych inwestycji umożliwiających rozwój gospodarczy. Kluczowe zmiany, których oczekują, to przede wszystkim poprawa infrastruktury (drogi, kanalizacja, internet), rozwój edukacji i opieki zdrowotnej oraz rozszerzenie oferty kulturalno-rekreacyjnej dla rodzin i młodzieży.

W podsumowaniu ankiet wyłania się obraz Brojce jako gminy o dużym potencjale – z dużą ilością walorów naturalnych i kapitału społecznego – ale wymagającej wsparcia strategicznego, aby rozwiązać problemy bezrobocia i zapewnić młodym perspektywę na przyszłość. Wnioski te wskazują, że nowe priorytety rozwojowe powinny koncentrować się na tworzeniu miejsc pracy, inwestycjach w infrastrukturę i usługach społecznych, tak aby mieszkańiec Brojce czuł się tu coraz bardziej komfortowo i miał poczucie realnej poprawy jakości życia.

Źródła: Opracowanie własne na podstawie ankiet konsultacyjnych Strategii Rozwoju gminy Brojce (ankieta i formularz metryczkowy).

III.3. Uwagi składane do Strategii przez mieszkańców:

Wnioski mieszkańców dotyczących uwag do projektu Strategii.

Na podstawie przeanalizowanych formularzy zgłoszeniowych uwag do projektu Strategii Rozwoju gminy Brojce na lata 2026–2036 można sformułować poniższe wnioski i charakterystykę uwag wniesionych przez mieszkańców:

Charakterystyka zgłoszonych uwag

Liczba zgłoszeń: 78 formularzy oraz 21 ankiet (złożone głównie na przełomie grudnia 2025 i stycznia 2026 r.)

Aktywni uczestnicy: Zgłoszenia pochodziły od osób fizycznych - mieszkańców gminy Brojce. Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych: W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących projektu „Strategii Rozwoju gminy Brojce na lata 2026–2036” zebrano łącznie 78 formularzy zgłoszeniowych wraz z 21 ankietami zawierającymi uwagi, postulaty oraz sugestie mieszkańców i przedstawicieli lokalnych środowisk. Konsultacje prowadzone były zgodnie z harmonogramem przyjętym zarządzeniem Wójta Gminy i miały na celu zapewnienie realnego udziału społeczności lokalnej w procesie kształtowania dokumentu strategicznego.

Dominujący temat: społeczny sprzeciw wobec planowanej biogazowni: Zdecydowanie najczęściej powtarzającym się i najmocniej wyartykułowanym głosem w zgłoszeniach był jednoznaczny sprzeciw wobec planowanej budowy biogazowni na terenie gminy Brojce. Uwagi te stanowiły 100% wszystkich zgłoszeń w złożonych formularzach. Mieszkańcy

obawiają się nie tylko samych skutków potencjalnej inwestycji, ale również wyrażają sprzeciw wobec jej umiejscowienia w przestrzeni lokalnej – w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych, użytków rolnych oraz terenów rekreacyjnych.

W szczególności wskazywano, że:

- **biogazownia mogłaby znacząco pogorszyć jakość życia**, prowadząc do uciążliwości zapachowych, wzmożonego ruchu pojazdów ciężarowych oraz zagrożenia dla lokalnej fauny i flory;
- **istnieje obawa o negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców**, wynikający z możliwego uwalniania zanieczyszczeń;
- taka inwestycja **może obniżyć wartość nieruchomości** na terenie gminy oraz zniechęcić potencjalnych nowych mieszkańców lub inwestorów;
- gmina – w ocenie mieszkańców – powinna rozwijać się w sposób zrównoważony, ale **bez wprowadzania instalacji przemysłowych kolidujących z jej rolniczo-przyrodniczym charakterem**.

Respondenci **wzywali do jednoznacznego wykreślenia lub doprecyzowania zapisów Strategii**, które mogłyby być interpretowane jako wspierające możliwość lokalizacji biogazowni, zwłaszcza tam, gdzie w projekcie dokumentu mowa była ogólnie o „odnawialnych źródłach energii” lub „inwestycjach energetycznych”.

Pozostałe grupy uwag

1. Infrastruktura drogowa i transportowa

- Mieszkańcy postulowali modernizację i utwardzenie dróg lokalnych w wielu miejscowościach. Zgłaszano potrzebę remontów dróg gminnych i poprawy bezpieczeństwa w ruchu lokalnym (progi zwalniające, oświetlenie uliczne).

2. Wsparcie dla OSP i bezpieczeństwo

- Zgłoszenia dotyczyły konieczności doposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, modernizacji remiz oraz stworzenia lokalnych punktów ratowniczo-gaśniczych.

3. Rozwój przestrzeni publicznych i estetyzacja

- Wskazywano potrzebę rewitalizacji placów, skwerów, zagospodarowania nieużytków i usuwania dzikich wysypisk. Część uwag dotyczyła też zwiększenia liczby koszy na śmieci i modernizacji oświetlenia.

4. Polityka senioralna i potrzeby społeczne

- Mieszkańcy sygnalizowali potrzebę stworzenia systemowego wsparcia dla osób starszych oraz przeciwdziałania wyludnianiu się mniejszych miejscowości. Proponowano m.in. utworzenie lokalnych programów senioralnych i mieszkań chronionych.

5. Wsparcie dla lokalnych organizacji i kultury

- Respondenci postulowali modernizację świetlic wiejskich, organizację zajęć integracyjnych dla mieszkańców oraz wsparcie dla kół gospodyń wiejskich i sołectw jako animatorów życia społecznego.

Wnioski ogólne

Zgłoszone uwagi świadczą o wysokim zaangażowaniu społecznym mieszkańców gminy Brojce oraz ich silnym poczuciu odpowiedzialności za lokalną przestrzeń i jakość życia. Szczególnie ważnym sygnałem dla władz samorządowych jest wyraźny i spójny **społeczny sprzeciw wobec planowanej biogazowni**, który należy potraktować jako istotny sygnał ostrzegawczy wymagający uwzględnienia w dalszych pracach strategicznych i planistycznych.

Władze gminy powinny również zwrócić uwagę na konieczność równomiernego rozwoju wszystkich miejscowości oraz wyraźnie zasygnalizowaną potrzebę poprawy infrastruktury, wsparcia OSP, rozwijania przestrzeni publicznych oraz polityk demograficznych i senioralnych

III.4. Odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - informację dotyczącą odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) dla dokumentu pn. „Strategia Rozwoju gminy Brojce na lata 2026–2036”. Wszystkie instytucje opiniujące — zgodnie z obowiązującymi przepisami — wypowiedziały się pozytywnie w zakresie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia SOOŚ.

III.4.1. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Szczecinie

W piśmie z dnia 20 grudnia 2025 r. (znak: WOPN-ZZ.410.128.2025.AK.6), RDOŚ wskazuje, że:

- strategia rozwoju gminy nie zawiera rozwiązań przestrzennych mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ani nie wskazuje jednoznacznych lokalizacji inwestycji mogących potencjalnie powodować takie oddziaływania,

- dokument odnosi się do działań o charakterze ogólnym, strategicznym, a wszelkie inwestycje, które mogą w przyszłości wynikać z jego zapisów, będą podlegały osobnym procedurom środowiskowym,
- w ocenie RDOŚ nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu

III.4.2. Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (ZPWIS)

W opinii z dnia 19 grudnia 2025 r. (znak: NZNS.9022.6.59.2025), ZPWIS wyraża brak zastrzeżeń do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, uznając że dokument nie zawiera zapisów mogących pogorszyć stan zdrowia mieszkańców ani jakości środowiska sanitarnego

III.4.3. Minister Obrony Narodowej – Rejonowy Zarząd Infrastruktury

W piśmie z 22 grudnia 2025 r. wyrażono opinię, iż realizacja postanowień Strategii Rozwoju gminy Brojce na lata 2026–2036 nie będzie kolidować z interesem obronności państwa, co oznacza brak przeciwwskazań ze strony MON dla realizacji dokumentu

III.4.4. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Zarząd Zlewni Wód Polskich w Szczecinie, w odpowiedzi z 31 grudnia 2025 r. na pismo Wójta gminy Brojce, nie wniósł uwag do projektu Strategii i tym samym również nie zgłosił potrzeby przeprowadzania SOOŚ

III.4.5. Wnioski

Biorąc pod uwagę powyższe opinie i stanowiska wszystkich instytucji właściwych do wyrażenia opinii środowiskowej, nie zachodzi potrzeba przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu „Strategia Rozwoju gminy Brojce na lata 2026–2036”.

To oznacza, że strategia może zostać przyjęta przez Radę Gminy bez przechodzenia pełnej procedury SOOŚ, co znacząco usprawnia proces planistyczny i pozwala na wcześniejsze uruchomienie działań strategicznych.

IV. STRATEGIA rozwoju gminy Brojce

Niniejszy rozdział strategii wyznacza kierunki długofalowego rozwoju gminy, przekładając wnioski z diagnozy na wizję, cele i konkretne działania. Strategia porządkuje polityki publiczne w układzie funkcjonalnym (strefa centralna, rolnicza, przyrodnicza,

turystyczno-rekreacyjna, gospodarcza) oraz wskazuje projekty, które w największym stopniu poprawią jakość życia mieszkańców i konkurencyjność gminy.

Dokument opiera się na zasadach: zrównoważenia (gospodarka–społeczeństwo–środowisko), odporności klimatycznej, dostępności i partycypacji społecznej, a także na efektywnym wykorzystaniu środków własnych i zewnętrznych. Strategia ma charakter wdrożeniowy: definiuje mierzalne wskaźniki (KPI), odpowiedzialnych realizatorów oraz mechanizm monitoringu i aktualizacji, tak aby reagować na zmiany uwarunkowań.

IV.1. Strategiczne kierunki rozwoju gminy

Strategiczne kierunki rozwoju gminy stanowią wyznaczenie długofalowych priorytetów działania, które mają zapewnić zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny, zgodny z potrzebami mieszkańców oraz wyzwaniami współczesności. Określają one wizję przyszłości gminy, jej cele nadrzędne oraz obszary interwencji, które wymagają szczególnego wsparcia i koncentracji środków. Wytyczenie strategicznych kierunków umożliwia skuteczne planowanie działań, racjonalne wykorzystanie zasobów, pozyskiwanie partnerów i środków zewnętrznych oraz monitorowanie efektów podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią one fundament polityki rozwoju lokalnego, integrując działania wszystkich podmiotów działających na terenie gminy wokół wspólnych celów i wartości.

Misja określa nadrzędny cel i podstawowe wartości, które stanowią fundament działań samorządu w dążeniu do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Wyznacza kierunek, w jakim zmierza gmina, oraz wskazuje priorytety, na których opiera się proces planowania, podejmowania decyzji i realizacji polityki rozwoju. Jest integralnym elementem strategii rozwoju, stanowiąc punkt odniesienia dla określania celów strategicznych i operacyjnych, a także dla efektywnego zarządzania zasobami i inicjowania działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.

Mieszkańcy oraz władze gminy Brojce formułują misję jako:

„Tworzenie przyjaznej, nowoczesnej i zrównoważonej gminy, zapewniającej mieszkańcom wysoką jakość życia poprzez rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny, z poszanowaniem środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego.”

Wizja gminy jest wyznacznikiem długoterminowego celu rozwojowego, planowanego do osiągnięcia w określonym horyzoncie czasowym. Stanowi inspirację i motywację dla władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy do wspólnego dążenia do realizacji priorytetów i osiągnięcia pożądaných rezultatów. Wizja wpływa na kształtowanie polityki rozwojowej, sposób alokacji zasobów oraz kierunki inwestycji.

Wizja powinna być spójna z wartościami i potrzebami lokalnej społeczności, a jednocześnie elastyczna, tak aby mogła ewoluować wraz z rozwojem gminy i zmieniającymi się uwarunkowaniami. Powinna wpisywać się w szerszy kontekst planowania strategicznego, być oparta na realnych możliwościach samorządu, dostępnych zasobach, potencjale rozwojowym oraz uwarunkowaniach finansowych.

Kluczowe elementy wizji gminy powinny odnosić się do:

- celów strategicznych, priorytetów i kierunków działań,
- potrzeb i oczekiwań mieszkańców,
- zasobów i potencjału rozwojowego,
- uwarunkowań polityki publicznej i ram prawnych,
- partnerstwa i współpracy z różnymi podmiotami.

Biorąc pod uwagę powyższe, wizja rozwoju gminy Brojce na lata 2026-2036 została określona, jako:

„Gmina Brojce – miejsce, w którym chce się żyć, które lubi odwiedzać i w którym warto inwestować. Gmina przyjazna mieszkańcom, turystom i przedsiębiorcom, otwartą na nowoczesność i dbającą o swoje środowisko naturalne.”

IV.2. Cele i kierunki działań

Rozwój gminy Brojce stanowi jedno z nadrzędnych zadań władz samorządowych oraz społeczności lokalnej. Strategia rozwoju gminy, jako podstawowy dokument planistyczny i kierunkowy, określa wizję, cele oraz priorytetowe działania, niezbędne do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienia pozycji gminy w układzie regionalnym i krajowym. Dokument ten wyznacza zarówno cele strategiczne, wyrażające długoterminowe priorytety rozwojowe, jak i cele operacyjne, precyzujące konkretne zadania i przedsięwzięcia niezbędne do ich realizacji. Przyjęte w nim cele i kierunki działań stanowią podstawy dla planowania, realizacji oraz koordynacji przyszłych inicjatyw i projektów, tworząc fundament długofalowej polityki rozwoju gminy Brojce.

Cele strategiczne stanowią długoterminowe kierunki działań ukierunkowane na wszechstronny rozwój gminy oraz podniesienie jakości życia jej mieszkańców. Odnoszą się bezpośrednio do misji, wizji i roli gminy, a ich formułowanie opiera się na identyfikacji potencjału rozwojowego, potrzeb lokalnej społeczności oraz priorytetów wynikających z uwarunkowań społecznych, gospodarczych i środowiskowych. W strategii rozwoju gminy cele strategiczne muszą charakteryzować się spójnością, mierzalnością oraz realnością, zapewniając możliwość ich osiągnięcia przy wykorzystaniu dostępnych zasobów finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Stanowią one podstawowy element procesu

planowania rozwoju gminy oraz kluczowe narzędzie zarządzania, umożliwiające skuteczne ukierunkowanie działań na realizację pożądanych efektów i trwałych zmian w przestrzeni społeczno-gospodarczej gminy.

Wyznaczanie celów strategicznych wymaga dogłębnego zrozumienia potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej, jak również analizy potencjału ekonomicznego, społecznego i środowiskowego, którym dysponuje gmina. Kluczowe znaczenie ma tu połączenie długoterminowej wizji rozwoju z realnymi możliwościami jej realizacji, co wymaga ścisłej współpracy z mieszkańcami, przedsiębiorcami oraz instytucjami publicznymi i prywatnymi. Cele te muszą być nie tylko ambitne, lecz także mierzalne i elastyczne, dostosowane do dynamicznie zmieniających się uwarunkowań, tak aby strategia stanowiła „żywy” dokument, podlegający bieżącej aktualizacji i dostosowywaniu do nowych wyzwań i szans rozwojowych.

Zrównoważony rozwój gminy Brojce wymaga uwzględnienia szerokiego spektrum działań, obejmujących rozwój infrastruktury publicznej, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, rozwój turystyki – w tym wykorzystanie potencjału istniejącego parku rozrywki – oraz ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego. Istotne jest, aby cele i kierunki działań ujęte w strategii były spójne z krajowymi oraz unijnymi priorytetami rozwoju, co pozwoli na skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych, w szczególności funduszy unijnych, stanowiących istotne wsparcie dla lokalnych inicjatyw i inwestycji.

Cele operacyjne to precyzyjnie zdefiniowane, mierzalne rezultaty, których realizacja planowana jest w krótszym horyzoncie czasowym i które stanowią niezbędny element wdrażania strategii rozwoju gminy. Określają one konkretne działania prowadzące do osiągnięcia celów strategicznych, zapewniając ich skuteczną implementację. Cele operacyjne powinny być jednoznacznie sformułowane, wyrażone za pomocą wskaźników ilościowych lub jakościowych, umożliwiających obiektywną ocenę stopnia ich realizacji, a także dostosowane do dostępnych zasobów finansowych, kadrowych i organizacyjnych oraz uwarunkowań zewnętrznych wpływających na proces rozwoju gminy.

IV.3. Wyznaczone cele strategiczne i operacyjne

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Brojce oraz przeprowadzona analiza SWOT pozwoliły na wyznaczenie obszarów strategicznych, które w znaczący sposób wpływają na jej obecny i będą wpływać na przyszły rozwój gospodarczy, społeczny i przestrzenny. Wokół wskazanych obszarów strategicznych skoncentruje się działalność gminy Brojce w okresie objętym strategią rozwoju, to jest do 2036 roku. Warunkiem powodzenia będzie współpraca samorządu gminy ze wszystkimi partnerami społeczno-gospodarczymi, zainteresowanymi rozwojem Gminy (przedsiębiorcami, rolnikami i ich

organizacjami, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi). Za najważniejsze obszary strategicznego rozwoju gminy Brojce uznaje się:

- OBSZAR EDUKACJA
- OBSZAR TURYSTYKA, KULTURA, SPORT I REKREACJA
- OBSZAR GOSPODARKA, ROLNICTWO I RYNEK PRACY
- OBSZAR INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
- OBSZAR AKTYWNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW

Skoncentrowanie działalności samorządu gminy Brojce w ramach powyższych obszarów rozwoju określa charakter tej działalności i nadaje jej rangę misji w ramach Strategii Rozwoju gminy Brojce do 2036 roku. W związku z powyższym misją samorządu gminy Brojce jest zapewnienie warunków umożliwiających:

- wykorzystanie walorów środowiska naturalnego dla rozwoju turystyki
- wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców dla zwiększenia wzrostu gospodarczego
- pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców dla wzmocnienia ich partycypacji w odpowiedzialności za rozwój gminy
- rozwój infrastruktury technicznej dla rozwoju działalności gospodarczej i poprawy jakości życia mieszkańców.

Misja oparta będzie na realizacji pięciu celów strategicznych, skorelowanych z zakresem tematycznym poszczególnych obszarów strategicznych.

- zmiana oblicza gospodarczego gminy
- rozwój infrastruktury technicznej i odnawialnych źródeł energii
- wzrost poziomu aktywności i bezpieczeństwa mieszkańców oraz wspieranie lokalnej społeczności w samodzielnym rozwiązywaniu problemów
- poprawa warunków do rozwoju turystyki i kultury w gminie oraz ochrona dziedzictwa kulturowego
- wzrost jakości nauczania

IV.4. Obszar - EDUKACJA

Strategia Rozwoju gminy Brojce w obszarze EDUKACJA porządkuje politykę oświatową gminy wokół celu strategicznego „Wzrost jakości nauczania”, opierając się na istniejącej sieci dwóch szkół podstawowych z nowoczesnym zapleczem (hale sportowe, pracownie językowe i komputerowe, biblioteki). Stanowiąc to będzie punkt wyjścia do dalszych usprawnień w organizacji pracy szkół oraz w podnoszeniu jakości nauczania.

Zakres działań obejmuje m.in. wzmocnienie kompetencji kadry pedagogicznej (kursy doskonalące, dodatkowe kwalifikacje, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, awanse zawodowe, współpraca z partnerami — także międzynarodowymi) oraz rozwój kompetencji kluczowych uczniów (aktywne metody pracy, doskonalenie wewnątrzszkolnego systemu oceniania, ewentualne klasy dwujęzyczne i sportowe, sprawny system zastępstw, innowacje pedagogiczne). Ujęto też dostosowanie sieci placówek do zmian demograficznych, finansowanie i doposażenie (pracownie przedmiotowe, modernizacja infrastruktury informatycznej, świetlice i sale gimnastyczne), organizację pracy (standardy zatrudnienia, cykliczne szkolenia kadry kierowniczej), wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, profilaktykę uzależnień oraz większe zaangażowanie rodziców (dni i lekcje otwarte, warsztaty, jasne zasady współpracy).

Taka konstrukcja rozdziału tworzy spójny program podnoszenia jakości edukacji — od kompetencji nauczycieli i metod nauczania, przez organizację i infrastrukturę, po partnerską współpracę ze środowiskiem rodzinnym uczniów.

CEL STRATEGICZNY	Wzrost jakości nauczania
CEL OPERACYJNY	1. Podniesienie kompetencji kadry pedagogicznej
DZIAŁANIA	• Organizowanie spotkań informacyjnych dla szkół z przedstawicielami instytucji dysponujących funduszami, zwłaszcza z UE • Koordynacja inicjowania i programowania projektów o charakterze międzyszkolnym • Realizacja projektów z udziałem międzynarodowych partnerów • Uzyskanie dodatkowych kwalifikacji przez nauczycieli przedszkoli i klas I-III, zwłaszcza do nauczania języka obcego oraz informatyki • Ustalenie w priorytetach doskonalenia i doksztalcenia nauczycieli - uzyskanie kwalifikacji do prowadzenia minimum dwóch przedmiotów • Ustalenie w priorytetach doskonalenia nauczycieli wykorzystania technik informacyjnych do nauczania przedmiotowego • Tworzenie warunków do rozwoju nauczycieli w trybie ich awansu zawodowego
CEL OPERACYJNY	2. Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów z uwzględnieniem postaw przedsiębiorczych, obywatelskich i społecznych

DZIAŁANIA	• Realizacja projektów ukierunkowanych na rozwój postaw obywatelskich i społecznych • Realizacja autorskich programów i częstsze stosowanie aktywnych metod nauczania • Uaktualnianie wewnątrzszkolnych systemów oceniania z wykorzystaniem m. in. wniosków z analizy wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych • Rozważenie możliwości utworzenia klas dwujęzycznych na poziomie szkoły podstawowej • Rozważenie możliwości utworzenia oddziałów sportowych • Stworzenie efektywnego systemu organizacji zastępstw, w stosunku do częstej absencji chorobowej nauczycieli, z uwzględnieniem możliwości ich dofinansowania • Dokonywanie okresowych analiz przyczynowo – skutkowych dot. uczniów repetujących, a także dużo starszych od standardowych roczników w Brojcach • Stworzenie warunków do pracy nad innowacjami edukacyjnymi
CEL OPERACYJNY	3. Dostosowanie sieci placówek do zmian demograficznych i potrzeb środowiska
DZIAŁANIA	• Opracowanie programu funkcjonowania szkół dostosowanego do zmian demograficznych • Określenie przyczyn migracji dzieci i młodzieży realizującej obowiązek szkolny • Promocja szkół i ich osiągnięć celem zahamowania wskaźników migracyjnych dzieci i młodzieży do szkół leżących poza Brojcami
CEL OPERACYJNY	4. Finansowanie oświaty i podniesienie standardu wyposażenia szkół i placówek oświaty
DZIAŁANIA	• Opracowanie i wdrożenie mechanizmów gwarantujących proporcjonalny podział środków między szkoły, odpowiadający ich potrzebom • Tworzenie i wyposażanie klasopracowni specjalistycznych – przedmiotowych i językowych • Systematyczna modernizacja bazy informatycznej szkół • Zapewnienie funkcjonowania świetlic i sal gimnastycznych we wszystkich szkołach • Systematyczna analiza danych zawartych w metryczkach subwencji oświatowej, zwłaszcza w kontekście wzbogacenia oferty edukacyjno – wychowawczej szkół przy jednoczesnej możliwości uzyskania

	subwencji oświatowej w podwyższonej wysokości • Zorganizowanie dla oświatowej kadry kierowniczej oraz administracji szkolnej i samorządowej doskonalenia z zakresu finansowania oświaty: analityka, subwencja oświatowa, algorytm naliczania subwencji, szczegółowe wskaźniki, obowiązujące wagi itp. • Zwiększanie zakresu pomocy finansowej rodzicom i uczniom – stypendia, dożywianie, podręczniki szkolne, wycieczki edukacyjne
CEL OPERACYJNY	5. Usprawnienie organizacji pracy placówek
DZIAŁANIA	• Opracowanie i wdrożenie systemu standaryzacji zatrudniania kadry pedagogicznej oraz pracowników administracji i obsługi • Organizacja cyklicznych spotkań – szkoleń kadry kierowniczej • Budowanie autorytetu szkoły i nauczycieli poprzez uświadamianie ich szczególnej roli. W tym celu konieczne jest upublicznianie pozytywnych wzorców, tj. sukcesów szkoły, nauczycieli i uczniów
CEL OPERACYJNY	6. Podniesienie atrakcyjności zajęć dodatkowych
DZIAŁANIA	• Organizacja imprez, festynów i wycieczek w oparciu o prowadzone badania potrzeb i satysfakcji uczestników
CEL OPERACYJNY	7. Dostosowanie pracy szkół i placówek do potrzeb specjalnych uczniów
DZIAŁANIA	• Opracowanie programu funkcjonowania szkół dostosowanego do zmian demograficznych • Określenie przyczyn migracji dzieci i młodzieży realizującej obowiązek szkolny • Promocja szkół i ich osiągnięć celem zahamowania wskaźników migracyjnych dzieci i młodzieży do szkół leżących poza Brojcam
CEL OPERACYJNY	8. Prowadzenie działań zapobiegających uzależnieniom
DZIAŁANIA	• Systematyczne podnoszenie wiedzy i umiejętności nauczycieli na temat uzależnień oraz ich przeciwdziałaniu • Organizacja zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży
CEL OPERACYJNY	9. Zwiększanie zaangażowania rodziców i szkoły

DZIAŁANIA	• Zwiększanie zaangażowania rodziców i szkoły w organizację świąt, uroczystości oraz dni otwartych szkół • Organizacja lekcji otwartych • Organizacja zajęć profilaktycznych podnoszących wiedzę rodziców • Organizacja zajęć warsztatowych dla rodziców, mających za zadanie podnoszenie ich kompetencji wychowawczych • Wypracowanie zasad współpracy z rodzicami uchylającymi się od współpracy ze szkołami
-----------	--

IV.5. Obszar - TURYSTYKA, KULTURA, SPORT I REKREACJA

Turystyka została wskazana jako ważny potencjał rozwojowy gminy Brojce, a celem strategii jest ukształtowanie spójnej oferty wypoczynku dla mieszkańców i odwiedzających przy jednoczesnej ochronie walorów przyrodniczo-kulturowych gminy. Logika interwencji łączy inwestycje twarde (infrastruktura, obiekty) z działaniami promocyjnymi i organizacyjnymi, tak aby podnieść atrakcyjność gminy i wygenerować dodatkowe dochody dla mieszkańców oraz samorządu.

Po stronie infrastruktury priorytetem jest rozbudowa i modernizacja bazy turystyczno-rekreacyjnej: ścieżki rowerowe i trasy spacerowe, nowe obiekty sportowe i place zabaw, oraz zagospodarowanie terenów nad Jeziorem Kiełpino i w sołectwach (miejsca wypoczynku i rekreacji). Rozdział przewiduje także podniesienie standardu istniejącej bazy i rozwój zaplecza hotelowo-gastronomicznego, w tym w odpowiedzi na dodatkowy ruch wynikający z uruchomienia parku rozrywki „Hossoland”.

Komponent „miękki” obejmuje aktywną promocję oferty (materiały, media, wydarzenia, targi), budowanie produktów turystycznych – również we współpracy z sąsiednimi gminami – oraz wspieranie turystyki aktywnej (sporty wodne, wędkarstwo, turystyka rowerowa i piesza). Wykorzystanie walorów rzeki Mołstowa i upowszechnianie kajakarstwa – zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży – wskazano jako element przewagi konkurencyjnej. Strategia akcentuje także potrzebę wspólnej strategii wspólpromocji gminy i „Hossolandu”.

W obszarze kultury dokument porządkuje ramy organizacyjne (wyodrębnienie jednostki koordynującej kulturę), zakłada modernizację biblioteki, przygotowanie programu wydarzeń i działania animujące udział mieszkańców, w tym promocję czytelnictwa. Ważną osią jest ochrona i rewitalizacja dziedzictwa: inwentaryzacja potrzeb inwestycyjnych, wsparcie właścicieli obiektów zabytkowych oraz adaptacja obiektów historycznych do funkcji komercyjnych przy zachowaniu ich charakteru.

Tak zdefiniowany zakres – łączący infrastrukturę, promocję, kulturę i opiekę nad zabytkami – tworzy kompletną ścieżkę rozwoju turystyki, kultury, sportu i rekreacji w Gminie Brojce.

CEL STRATEGICZNY	Poprawa warunków do rozwoju turystyki i kultury na terenie gminy oraz ochrona dziedzictwa kulturowego
CEL OPERACYJNY	1. Rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej
DZIAŁANIA	• Budowa nowych obiektów turystycznych / użytkowych / hotelowo - gastronomicznych do obsługi dodatkowego ruchu turystycznego powstałego w związku z uruchomieniem Parku Rozrywki „Hossoland” w celu zwiększenia dochodów gminy oraz jej mieszkańców • Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej – budowa i modernizacja ścieżek rowerowych, tras spacerowych oraz infrastruktury nad Jeziorem Kiełpino • Budowa nowych obiektów turystycznych i modernizacja istniejącej bazy dla poprawy jej standardów. • Modernizacja i rozbudowa bazy dla potrzeb wychowania fizycznego, sportu i rekreacji ruchowej • Urządzenie w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy miejsc wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i gości • Budowa nowych obiektów sportowych, w tym boisk do piłki nożnej, do siatkówki, koszykówki i piłki ręcznej, budowa i rozbudowa placów zabaw oraz zamontowanie urządzeń na nich, zagospodarowanie miejsc przy placach zabaw i przy świetlicach, zagospodarowania parków oraz modernizacja świetlic wiejskich • Stworzenie dogodnych warunków do rozwoju turystyki rowerowej poprzez budowę i oznakowanie tras i ścieżek rowerowych
CEL OPERACYJNY	2. Aktywna promocja oferty turystycznej gminy
DZIAŁANIA	• Wypracowanie we współpracy z Rodzinnym Parkiem Rozrywki „Hossoland” kompleksowej i nowoczesnej strategii w celu wzajemnej promocji i reklamy Parku oraz walorów gminy Brojce • Promocja lokalnych atrakcji – w tym zabytków, miejsc o znaczeniu historycznym oraz walorów przyrodniczych. Tworzenie materiałów promocyjnych (foldery, strony internetowe, media społecznościowe) oraz uczestnictwo w targach turystycznych • Wykreowanie produktów turystycznych wspólnych z innymi

	gminami i ich promocja • Wspieranie turystyki aktywnej – rozwój oferty sportów wodnych, wędkarstwa, turystyki rowerowej i pieszej • Organizacja imprez kulturalno-rekreacyjnych – które przyciągają turystów oraz integrują lokalną społeczność (np. festyny, jarmarki, rajdy rowerowe) • Stworzenie bogatej oferty turystycznej, rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców gminy oraz odwiedzających ją turystów w oparciu o nieskażoną przemysłem przyrodę, otoczenie lasów, czyste rzeki i bliskość wybrzeża morskiego • Wykorzystanie ponadregionalnych walorów rzeki Mołstowa – jednej z najczystszych rzek w Polsce • Kreowanie zdrowego i aktywnego stylu życia. Upowszechnianie aktywności fizycznej, rekreacji rodzinnej poprzez organizowanie różnego rodzaju imprez sportowych i rekreacyjnych. • Upowszechnianie sportów wodnych, głównie kajakarstwa, wśród dzieci i młodzieży jako specyfiki gminy
CEL OPERACYJNY	3. Poprawa warunków organizacyjnych i lokalowych prowadzenia działalności kulturalnej
DZIAŁANIA	• Wyodrębnienie organizacyjne jednostki odpowiedzialnej za prowadzenie i koordynację działalności kulturalnej na terenie gminy • Remont i rozbudowa zaplecza lokalowego Gminnej Biblioteki Publicznej
CEL OPERACYJNY	4. Promocja oferty kulturalnej gminy Brojce
DZIAŁANIA	• Stworzenie ramowego programu wydarzeń kulturalnych • Inicjowanie i koordynacja akcji zachęcających do współtworzenia oraz udziału w wydarzeniach i imprezach organizowanych na terenie gminy • Akcja promująca czytelnictwo
CEL OPERACYJNY	5. Przywrócenie świetności obiektów o wartości historycznej
DZIAŁANIA	• Inwentaryzacja potrzeb inwestycyjnych wraz z mapą potencjalnych źródeł finansowania • Wsparcie podmiotów będących właścicielami obiektów zabytkowych w procesie przygotowania inwestycji

CEL OPERACYJNY	6. Zagospodarowanie obiektów zabytkowych na cele inne niż publiczne
DZIAŁANIA	• Przygotowanie oferty dla inwestorów prywatnych • Dopuszczenie funkcji komercyjnych zapewniających zachowanie charakteru obiektów • Wsparcie procesu pozyskania środków zewnętrznych

IV.6. Obszar - GOSPODARKA, ROLNICTWO I RYNEK PRACY

Wyznaczone w obszarze - gospodarka, rolnictwo i rynek pracy cele wskazują działania, które mają za zadanie przebudować profil gospodarczy gminy Brojce i podnieść jej konkurencyjność, przy jednoczesnym poszanowaniu ładu przestrzennego i środowiska. Punktem wyjścia jest założenie, że planowanie przestrzenne stanowi fundament zrównoważonego rozwoju – wyznacza tereny pod mieszkalnictwo, biznes oraz inwestycje w odnawialne źródła energii, tworząc jasne ramy dla decyzji inwestorów i mieszkańców.

Cel strategiczny rozdziału — „Zmiana oblicza gospodarczego gminy” — rozwijany jest poprzez cztery cele operacyjne.

- ożywienie przedsiębiorczości i pozyskiwanie inwestorów: od wskazania pożądaných branż, przez programy wsparcia (edukacyjnego i finansowego), po instrumenty podatkowe i promocję gospodarczą gminy.
- ograniczanie dezaktywizacji zawodowej, m.in. poprzez gminne plany aktywizacji i powiązanie polityki społecznej z rynkiem pracy.
- zrównoważony, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich: rozwój agroturystyki, podnoszenie efektywności produkcji rolnej i wsparcie przetwórstwa produktów rolnych, tak aby więcej wartości dodanej zostawało lokalnie.
- efektywne planowanie przestrzenne — w tym aktualizacje MPZP — ma zabezpieczyć tereny pod mieszkaniówkę, działalność gospodarczą i lokalizacje OZE, spinać układ funkcjonalny gminy i minimalizować konflikty przestrzenne. Razem tworzy to spójny zestaw interwencji: od pobudzania przedsiębiorczości, przez aktywną politykę rynku pracy, po uporządkowanie bazy przestrzennej dla rozwoju.

Wskazane cele i działania wyznaczają praktyczną ścieżkę wdrożenia: jasno określone cele, katalog działań i narzędzi (wsparcie przedsiębiorców, inwestorów i rolnictwa, zmiany planistyczne), które mają przełożyć się na nowe miejsca pracy, dywersyfikację dochodów oraz większą odporność lokalnej gospodarki.

CEL STRATEGICZNY	Zmiana oblicza gospodarczego gminy
CEL OPERACYJNY	1. Ożywienie przedsiębiorczości mieszkańców i przyciągnięcie inwestorów spoza gminy
DZIAŁANIA	• Opracowanie i przedstawienie wolumenu form przedsiębiorczości szczególnie pożądanej na terenie gminy • Podjęcie działań i stworzenie odpowiednich warunków zmierzających do pozyskania inwestorów zdolnych i skłonnych do realizowania nowych przedsięwzięć gospodarczych • Wdrożenie programów wspierania form przedsiębiorczości uznanych za szczególnie pożądane na terenie gminy – od edukacji poprzez wsparcie finansowe • Wprowadzenie, w miarę finansowych możliwości budżetu, rozwiązań w polityce podatkowej gminy w kierunku stymulowania rozwoju podmiotów gospodarczych w zakresie inwestowania i tworzenia nowych miejsc pracy oraz ich utrzymywania • Stworzenie planu aktywizacji przedsiębiorczości własnej mieszkańców gminy w oparciu o rozwój działalności związanej z obsługą nieodległych terenów nadmorskich (agroturystyka, zakwaterowanie, hippika, szlaki rowerowe, motorowe itp.) • Opracowanie i wdrożenie form promocji gospodarczej gminy
CEL OPERACYJNY	2. Zahamowanie i ograniczenie poziomu dezaktywizacji (bezrobocia) mieszkańców gminy
DZIAŁANIA	• Opracowanie i wdrożenie gminnych planów aktywizacji zawodowej osób trwale pozostających bez pracy • Opracowanie planu rozwoju (i uzyskanie dlań społecznej akceptacji) konkretnych form aktywizacji przedsiębiorczości i zatrudnienia wspieranych przez gminę. Wśród takich form mogą znaleźć się działania zorientowane na współpracę z obszarami nadmorskimi związane z opieką nad ludźmi starszymi itp. • Powiązanie polityki społecznej gminy (świadczenie pomocy społecznej) z formami aktywizacji zawodowej
CEL OPERACYJNY	3. Zrównoważony, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
DZIAŁANIA	• Rozwój agroturystyki • Zwiększenie efektywności produkcji rolnej • Rozwój przetwórstwa produktów rolnych

CEL OPERACYJNY	4. Efektywne planowanie przestrzenne
DZIAŁANIA	• Zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) – zwłaszcza w zakresie wyznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową, działalność gospodarczą oraz lokalizację inwestycji związanych z OZE i produkcją rolną - promocja inwestycji związanych z produkcją rolną na terenie gminy

IV.7. Obszar - INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Cele strategii wskazane w obszarze infrastruktura techniczna Rozdział określają najważniejsze inwestycje i działania techniczne, które powinny bezpośrednio przełożyć się na jakość życia mieszkańców, bezpieczeństwo oraz atrakcyjność inwestycyjną gminy Brojce. Infrastruktura traktowana jest jako filar polityki rozwojowej gminy: ma wyrównywać różnice między sołectwami, tworzyć lepsze warunki do osiedlania się i prowadzenia działalności, a jednocześnie wspierać cele klimatyczne.

Dokument akcentuje transformację energetyczną i działania proekologiczne — zarówno po to, by ograniczać emisje CO₂ i koszty energii, jak i budować wizerunek nowoczesnej, dbającej o środowisko gminy. Stąd nacisk na modernizację oświetlenia ulicznego (w tym punkty autonomiczne solarne i hybrydowe) oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.

- Strategiczny cel rozdziału („Rozwój infrastruktury technicznej i odnawialnych źródeł energii”) rozwijają cztery cele operacyjne:
- Poprawa standardów sieci drogowej — modernizacja i rozbudowa dróg gminnych, powiązania z drogami wyższych kategorii, chodniki i ciągi pieszo-rowerowe, parkingi oraz energooszczędne oświetlenie (w tym nowe punkty sieciowe i autonomiczne); przewidziano też działania lobbingowe wobec zarządców dróg powiatowych i wojewódzkich.
- Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej — analiza zasadności rozbudowy kanalizacji i jej rozszerzanie tam, gdzie to uzasadnione, a w zabudowie rozproszonej przydomowe biologiczne oczyszczalnie; do tego modernizacja ujęć, stacji uzdatniania i sieci.
- Transformacja energetyczna – OZE — wyznaczanie terenów pod odnawialne źródła energii (OZE) poprzez zmiany planistyczne (MPZP), montaż PV i ekologicznych źródeł ciepła w obiektach publicznych, lokalne strategie energetyczne (audyt, plan ograniczania niskiej emisji, edukacja).

Tak określony pakiet celów łączy działania infrastrukturalne w jeden program poprawy bezpieczeństwa, komfortu i konkurencyjności gminy Brojce - z wyraźnym ukierunkowaniem na efektywność kosztową i cele klimatyczne.

CEL STRATEGICZNY	Rozwój infrastruktury technicznej i odnawialnych źródeł energii
CEL OPERACYJNY	1. Poprawa standardów sieci drogowej
DZIAŁANIA	- Rozbudowa i modernizacja na obszarze gminy oświetlenia ulicznego w oparciu o energooszczędne źródła światła w celu obniżenia kosztów utrzymania oraz poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. - Tworzenie nowych punktów oświetleniowych zarówno sieciowych, jak i autonomicznych solarnych i hybrydowych. Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej – w tym przebudowa dróg gminnych oraz poprawa połączeń komunikacyjnych z drogami powiatowymi i wojewódzkimi. Celem jest zwiększenie dostępności komunikacyjnej, poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz umożliwienie sprawnego transportu produktów lokalnych. - Inwestycje w budowę/przebudowę gminnych dróg gruntowych, oraz o zdegradowanej nawierzchni brukowej i technicznej betonowej, szczególnie na obszarze miejscowości: Bielikowo, Przybiernowo, Dargosław, Grąd, Kiełpino, Cieszyce, Stołąż, Brojce, Pruszcz. - Budowa chodników i ciągów pieszo-rowerowych - Budowa parkingów - Lobbing na rzecz remontu lub przebudowy dróg powiatowych i wojewódzkich znajdujących się na obszarze gminy
CEL OPERACYJNY	2. Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej
DZIAŁANIA	- Przeprowadzenie analizy zasadności rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej - Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w zakresie wynikającym z analizy - Budowa przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków na obszarze, którego objęcie zbiorowym systemem odbioru ścieków, ze względu na zbyt rozproszoną zabudowę jest nieuzasadnione - Przebudowa i modernizacja ujęć wód oraz stacji uzdatniania wody - Przebudowa i modernizacja sieci przesyłowo-rozdzielczej

CEL OPERACYJNY	3. Gazyfikacja Gminy
DZIAŁANIA	- Opracowanie analizy zainteresowania podłączeniem do sieci gazowej oraz zapotrzebowania na gaz ziemny - W przypadku uzyskania pozytywnych wyników analizy podjęcie działań lobbingowych na rzecz przygotowania i realizacji inwestycji przez operatora
CEL OPERACYJNY	4. Transformacja energetyczna - OZE odnawialne źródła energii
DZIAŁANIA	- Wytypowanie obszarów i przygotowanie terenów pod inwestycje OZE – poprzez zmiany w dokumentach planistycznych. - Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej z wykorzystaniem OZE – w tym instalacja paneli PV na budynkach publicznych oraz zastosowanie ekologicznych źródeł ciepła w obiektach publicznych. - Tworzenie lokalnych strategii energetycznych – w tym audytów energetycznych i planów ograniczania niskiej emisji, a także działań edukacyjnych wśród mieszkańców dotyczących efektywności energetycznej. - W przyjmowanych dokumentach planistycznych (POG i MPZP) ustalić odległość biogazowni i biometanowni od istniejącej zabudowy mieszkalnej i rekreacyjnej na terenie Gminy Brojce na co najmniej 1000 m.

IV.8. Obszar - AKTYWNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW

Wyznaczone cele w obszarze w niniejszym obszarze skupiają się na podnoszeniu aktywności społecznej i bezpieczeństwa przy jednoczesnym wzmacnianiu zdolności mieszkańców do samodzielnego rozwiązywania problemów. To cel strategiczny, który ma wyrównywać dysproporcje rozwojowe między sołectwami, sprzyjać osiedlaniu się nowych mieszkańców i tworzyć lepsze warunki dla lokalnego biznesu.

Logika interwencji łączy działania „miękkie” (animacja społeczna, edukacja, profilaktyka) z inwestycjami w infrastrukturę społeczną. Z jednej strony gmina identyfikuje i rozwija potencjał organizacji pozarządowych (mapowanie aktywności, wsparcie merytoryczne, udostępnianie przestrzeni), z drugiej – modernizuje świetlice, biblioteki i obiekty sportowe, aby zapewnić trwałe zaplecze dla inicjatyw oddolnych.

Priorytety obejmują ponadto: poprawę dostępności świadczeń specjalistycznych (m.in. preferencyjne lokale dla stomatologii i opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi), wzmocnienie zdolności operacyjnych OSP (nowoczesne

wyposażenie), a także podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń pożarowych, zapobiegania przestępczości i ekologii. Uzupełnia je pakiet działań włączeniowych: programy dla osób zagrożonych wykluczeniem, lepsze warunki dla dzieci, młodzieży, seniorów i osób z niepełnosprawnościami, wzmocnienie systemu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wszystkie te kierunki składają się na spójny program budowania bezpiecznej, aktywnej i solidarnej wspólnoty lokalnej.

CEL STRATEGICZNY	Wzrost poziomu aktywności i bezpieczeństwa mieszkańców oraz wspieranie lokalnej społeczności w samodzielnym rozwiązywaniu problemów
CEL OPERACYJNY	1. Określenie potencjału rozwojowego organizacji pozarządowych
DZIAŁANIA	- Analiza aktywności organizacji pozarządowych, niefigurujących na „Mapie aktywności” - Określenie obszarów potencjalnej aktywności NGO
CEL OPERACYJNY	2. Stworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych
DZIAŁANIA	- Stworzenie programu wsparcia merytorycznego działających i nowopowstałych organizacji pozarządowych - Udostępnienie przestrzeni mogącej stanowić niezbędne zaplecze do prowadzenia działalności przez organizacje
CEL OPERACYJNY	3. Poprawa dostępności specjalistycznych świadczeń medycznych
DZIAŁANIA	Udostępnienie na preferencyjnych warunkach lokali do prowadzenia działalności w zakresie stomatologii i opieki nad osobami niesamodzielnymi i starszymi
CEL OPERACYJNY	4. Poprawa zdolności operacyjnych Ochotniczych Straży Pożarnych
DZIAŁANIA	Zakup nowoczesnego wyposażenia dla Ochotniczych Straży Pożarnych
CEL OPERACYJNY	5. Poprawa świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń
DZIAŁANIA	- Przeprowadzanie akcji podnoszących świadomość zagrożeń pożarowych - Przeprowadzanie akcji informacyjnych w zakresie zapobiegania

	przestępstwom • Działania na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa
CEL OPERACYJNY	6. Poprawa warunków życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
DZIAŁANIA	• Tworzenie programów dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym • Tworzenie warunków sprzyjających dzieciom, młodzieży, osobom niepełnosprawnym i starszym • Wzmocnienie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie • Podejmowanie działań zapobiegających kryzysom w rodzinie
CEL OPERACYJNY	7. Inwestycje w infrastrukturę społeczną
DZIAŁANIA	• Modernizacja obiektów użyteczności publicznej (świetlice wiejskie, biblioteki, obiekty sportowe)

V. Spójność strategii z dokumentami strategicznymi i programowymi

V.1. Zgodność z założeniami programowymi Unii Europejskiej

Umowa Partnerstwa dla Realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce Umowa Partnerstwa dla Realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce stanowi kluczową umowę określającą ramy współpracy między Polską a Unią Europejską w kontekście wykorzystania środków europejskich na politykę spójności i wspólną politykę rybołówstwa. Jest to strategia uzgodniona z Komisją Europejską, mająca na celu skuteczne wdrażanie funduszy unijnych w Polsce w okresie 2021-2027. Przedstawiono w niej strategiczne kierunki programowania i ustalenia dotyczące skutecznego, i efektywnego korzystania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Funduszu Spójności (FS), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA) na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r.

Dokument ten kierowany jest nie tylko do urzędników zarządzających funduszami, ale również do beneficjentów realizujących projekty współfinansowane z tych środków, które będzie można pozyskać w ramach programów:

- Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 (FEPZ);
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS);
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG);
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC);
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS);
- następca Programu Operacyjnego Ryby;
- Programy INTERREG (głównie Południowy Bałtyk; Region Morza Bałtyckiego;
- Europa Środkowa oraz Interreg EUROPA; URBACT IV).

Umowa Partnerstwa skupia się na wyznaczeniu strategicznych celów i określeniu zakresu interwencji funduszy unijnych. Wskazuje odpowiedzialne instytucje za zarządzanie funduszami, programy oraz ich finansowanie, biorąc pod uwagę różnice w poziomie rozwoju między poszczególnymi województwami oraz zróżnicowanie między subregionami. Głównymi celami polityki spójności wyznaczonymi w dokumencie są:

- Cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej.
- Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa.
- Cel 3: Lepiej połączona Europa.
- Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym.
- Cel 5: Europa bliżej obywateli.
- Cel 6: Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

Umowa Partnerstwa podkreśla potrzebę dogłębnej transformacji gospodarki, obejmującej zarówno indywidualne gospodarstwa domowe, jak i przedsiębiorstwa, z naciskiem na nowoczesne czynniki konkurencyjności. Dokument ten zwraca uwagę na konieczność zwiększenia inwestycji w słabiej rozwinięte gospodarczo obszary, w tym tereny zmarginalizowane i miasta średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Wspierane będą działania mające na celu nie tylko poprawę jakości życia mieszkańców, ale także stworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Brojce z Umową Partnerstwa dla Realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce wyraża się przez skupienie na zrównoważonym rozwoju, który uwzględnia zarówno potrzeby lokalne, jak i strategiczne cele na poziomie krajowym i unijnym. Oba dokumenty podkreślają znaczenie innowacji, ochrony środowiska, spójności społecznej oraz wzmocnienia infrastruktury, co ma bezpośredni

wpływ na podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności turystycznej regionu. Wskazuje to na synergiczne podejście do planowania rozwoju na różnych szczeblach zarządzania, od lokalnego po unijne, co jest kluczowe dla osiągnięcia trwałych i efektywnych rezultatów w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego.

V.2. Zgodność z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym

V.2.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej: KSRR 2030) przyjęta Uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030" (M.P. 2019 poz. 1060) jest podstawowym dokumentem strategicznym, który wyznacza kierunki polityki regionalnej Polski, opierając się na współpracy rządu, samorządów i partnerów społeczno-gospodarczych dla zrównoważonego rozwoju kraju i poszczególnych województw. Strategia ta określa wspólne wartości i zasady tej współpracy, wyznaczając systemowe ramy dla polityki regionalnej, zarówno na poziomie wewnątrzregionalnym, jak i w relacjach między rządem a regionami.

Głównym zamierzeniem KSRR 2030 jest maksymalizacja endogenicznych potencjałów różnorodnych terytoriów i ich specjalizacji, aby osiągnąć zrównoważony rozwój kraju, co ma przyczynić się do wzrostu dochodów mieszkańców oraz zapewnienia spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej. Cele szczegółowe tej strategii obejmują:

- Cel 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
- Cel 2: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
- Cel 3: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 wyróżnia regiony, jako kluczowe punkty odniesienia dla polityki regionalnej, zwracając uwagę na ich zróżnicowanie pod względem potencjałów, barier i wyzwań. Strategia zakłada, że interwencja publiczna powinna być dostosowana do indywidualnych potrzeb i kapitału terytorialnego każdego regionu, aby optymalnie wykorzystać ich potencjał rozwojowy. W tym kontekście, polityka regionalna ma wspierać rozwój wszystkich polskich regionów, dostarczając narzędzi do wykorzystywania i wzmacniania regionalnych potencjałów rozwojowych. Dokument ten podkreśla, że kluczowe jest skoncentrowanie polityki

rozwoju na czynnikach, które pozwalają regionom osiągnąć przewagę komparatywną w przyszłości, poprzez działania takie jak pobudzanie przedsiębiorczości, wzmacnianie regionalnych systemów inwestycji, wykorzystanie regionalnych inteligentnych specjalizacji i kapitału ludzkiego.

Analizując zgodność KSRR 2030 ze Strategią Rozwoju gminy Brojce, można zauważyć liczne punkty wspólne, zwłaszcza w zakresie promowania zrównoważonego rozwoju, wsparcia infrastruktury oraz inicjatyw na rzecz rozwoju społeczności lokalnych. KSRR 2030, akcentując zrównoważone wykorzystanie zasobów, odzwierciedla się w działaniach gminy Brojce skupionych na ochronie środowiska i promocji turystyki ekologicznej. Ponadto, nacisk na rozwój kapitału ludzkiego i społecznego w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest spójny z inicjatywami Gminy Brojce mającymi na celu wzbogacenie oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej, co bezpośrednio wpływa na polepszenie jakości życia mieszkańców i zwiększenie atrakcyjności gminy.

Zintegrowane podejście do zarządzania rozwojem, podkreślane przez KSRR 2030, znajduje odzwierciedlenie w planach Gminy Brojce dotyczących koordynacji działań w zakresie urbanistyki, gospodarki wodnej oraz ochrony natury, mających na celu osiągnięcie zrównoważonego rozwoju i zwiększenie odporności na zmiany klimatu. Wspólnym celem obu strategii jest poprawa warunków życia mieszkańców i zwiększenie atrakcyjności regionu dla inwestycji. Inicjatywy lokalne, rozwój infrastruktury oraz promocja przedsiębiorczości realizowane przez Gminę Brojce mogą być postrzegane, jako działania uzupełniające i konkretne wdrożenia założeń KSRR 2030 na poziomie lokalnym. W ten sposób, Strategia

Rozwoju gminy Brojce nie tylko wspiera realizację ogólnopolskich celów rozwojowych, ale również przyczynia się do zrównoważonego rozwoju Polski, odzwierciedlając synergiczne dążenie do wzmacniania spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej, zarówno na skalę lokalną, jak i krajową.

V.2.2. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020, z perspektywą do 2030 r. (dalej: SOR) została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 8 z dnia 14 lutego 2017 r.. Została opublikowana w Monitorze Polskim w 2017 r., pozycja 260. Dokument jest kompleksowym planem działania Polski ukierunkowanym na osiągnięcie średnio- i długoterminowych celów gospodarczych. Dokument ten stanowi kluczowy element w kierunku transformacji systemu zarządzania rozwojem kraju, wpływając na istniejące strategie i kształtując polityki publiczne. Głównym zamysłem SOR jest stworzenie warunków do wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności społecznej, ekonomicznej, środowiskowej i przestrzennej.

Strategia ta definiuje rozwój poprzez podkreślenie znaczenia efektywnego korzystania z lokalnych zasobów i charakterystycznych dla danego obszaru specjalizacji. Kluczowym elementem jest tu koncepcja zrównoważonego rozwoju, który obejmuje aspekty społeczne i terytorialne, koncentrując się na inwestycjach, innowacjach, wzroście, eksporcie oraz produkcji wysoko przetworzonej. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju rekomenduje przejście od dotychczasowego modelu wszechstronnego wsparcia dla wszystkich branż do skupienia się na strategicznych sektorach, które mają potencjał stać się siłą napędową gospodarki.

Podstawowym celem SOR jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, jednocześnie promując spójność społeczną, ekonomiczną, środowiskową i terytorialną. W dokumencie wyznaczono również trzy cele szczegółowe:

- Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.
- Rozwój społeczny wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
- Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

SOR zakłada, że zmiany strukturalne w gospodarce powinny uczynić ją bardziej innowacyjną i efektywnie korzystającą z kapitału ludzkiego oraz rzeczowego.

Zwiększona odpowiedzialność instytucji państwa za kształtowanie procesów gospodarczych, społecznych i terytorialnych jest kolejnym ważnym elementem tej strategii.

Strategia Rozwoju gminy Brojce, odzwierciedlając zasady SOR, wykorzystuje lokalny potencjał turystyczny i naturalny do promowania zrównoważonego rozwoju, wspierając jednocześnie innowacje i przedsiębiorczość, jako fundamenty wzrostu. Gmina stawia na rozwój infrastruktury turystycznej, jednocześnie dbając o ochronę dziedzictwa. Dzięki zintegrowanemu podejściu do rozwoju, gmina Brojce dąży do synergii sektorów gospodarki, efektywnego wykorzystania zasobów i integracji społeczności lokalnej, co jest w pełni zgodne z SOR. Dodatkowo, obie strategie podkreślają wagę ochrony środowiska, co w przypadku gminy Brojce przejawia się w działaniach na rzecz zrównoważonej turystyki i ochrony różnorodności biologicznej.

V.2.3. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności (dalej: KPO) to strategiczny dokument programowy, który określa cele i działania mające na celu odbudowę i zwiększenie odporności społeczno-gospodarczej Polski w obliczu kryzysu wywołanego pandemią COVID-19. Realizacja KPO obejmuje reformy strukturalne i inwestycje, z horyzontem

czasowym do końca sierpnia 2026 roku. Plan ma na celu promowanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, zwiększanie odporności i zdolności dostosowawczych kraju, łagodzenie skutków kryzysu, wspieranie zielonej transformacji oraz przyczynianie się do realizacji unijnych celów w zakresie klimatu i transformacji cyfrowej. Działania KPO skupiają się na sześciu filarach:

- Zielona transformacja;
- Transformacja cyfrowa;
- Inteligentny i trwały wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu;
- Spójność społeczna i terytorialna;
- Opieka zdrowotna oraz odporność gospodarcza, społeczna i instytucjonalna;
- Polityki na rzecz następnego pokolenia, tj. edukacja i umiejętności.

Strategiczny cel Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO) to regeneracja potencjału gospodarczego Polski, utraconego przez pandemię COVID-19, oraz wspieranie trwałej konkurencyjności i podnoszenia poziomu życia obywateli na dłuższą metę. Realizacja tego celu ma nastąpić głównie przez przyspieszenie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną i o obiegu zamkniętym, odpowiedzialnie zarządzającą zasobami naturalnymi, oraz przez rozwój oparty na cyfrowych innowacjach. KPO określa również konkretne cele szczegółowe, które mają pobudzać inwestycje, wzrost ekonomiczny oraz tworzenie miejsc pracy, prowadząc ostatecznie do zrównoważonego rozwoju w wymiarach ekonomicznym, społecznym i środowiskowym. Wśród tych celów znajdują się:

- Jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększenia jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa.
- Zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności.
- Wzrost kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i umiejętności dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki.

Wzmocnienie spójności społecznej i terytorialnej w Polsce jest jednym z horyzontalnych celów KPO. Do realizacji założeń planu przyczynią się działania w ramach pięciu głównych komponentów, które są skoncentrowane na kluczowych obszarach reform i inwestycji:

- A. Odporność i konkurencyjność gospodarki;
- B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
- C. Transformacja cyfrowa;
- D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
- E. Zielona, inteligentna mobilność.

Działania w ramach tych komponentów, mające na celu osiągnięcie wspomnianego celu horyzontalnego, obejmują:

- A. reformy procesu budżetowego, edukacji i zatrudnienia, wsparcie dla przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, a także wzmocnienie odporności w łańcuchu żywnościowym i poprawę jakości stanowienia prawa;
- B. inicjatywy na rzecz zielonej transformacji miast, poprawy bezpieczeństwa ekologicznego, wzmocnienia odporności obszarów wiejskich na kryzysy, w tym poprzez inwestycje w retencję wodną i gospodarkę wodno-ściekową;
- C. rozwój infrastruktury sieciowej, w tym eliminacja "białych plam" w dostępie do szybkiego Internetu i rozwój technologii 5G, uspołnienie standardów bezpieczeństwa publicznego, zwiększenie dostępności cyfrowych usług publicznych oraz inwestycje w edukację cyfrową;
- D. modernizacja infrastruktury podmiotów leczniczych i szersze wykorzystanie cyfrowych rozwiązań w ochronie zdrowia, co ma zwiększyć dostępność i jakość świadczeń zdrowotnych;
- E. rozwój zrównoważonego transportu nisko- i zeroemisyjnego, zwłaszcza poprzez poprawę jakości zbiorowych usług przewozowych.

Strategia Rozwoju gminy Brojce i Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO) wykazują spójność w wielu obszarach, zwłaszcza w zakresie promowania zrównoważonego rozwoju, wzmocnienia odporności społeczno-gospodarczej oraz akcentowania znaczenia innowacji i transformacji cyfrowej. Obydwa dokumenty podkreślają kluczową rolę zielonej transformacji, co dla gminy Brojce, bogatej w naturalne i turystyczne zasoby, jest istotnym elementem rozwoju. Inicjatywy lokalne ukierunkowane na ochronę środowiska i zrównoważoną turystykę odzwierciedlają dążenia KPO do budowy niskoemisyjnej gospodarki i zwiększenia odporności na zmiany klimatyczne.

Transformacja cyfrowa, będąca jednym z filarów KPO, znajduje odzwierciedlenie w strategii gminy poprzez projekty rozwijające infrastrukturę cyfrową i usługi online, co ułatwia dostęp do informacji i usług dla mieszkańców i turystów. Ponadto, oba plany zwracają uwagę na spójność społeczną i terytorialną, promując inicjatywy mające na celu integrację lokalnej społeczności i poprawę jakości życia, poprzez rozwój infrastruktury publicznej, zdrowotnej oraz edukacyjnej.

Inwestycje w edukację i rozwój umiejętności, zgodnie z KPO, wspierają długofalowy rozwój kapitału ludzkiego w gminie, co przekłada się na większe możliwości

zatrudnienia i przyciągania inwestycji. Działania te są zgodne z celami KPO, dążącymi do odbudowy gospodarczej Polski i wzrostu konkurencyjności.

W realizacji celów obu dokumentów kluczowe są inwestycje w zieloną energię, cyfryzację, ochronę zdrowia oraz mobilność, co w przypadku gminy Brojce może przejawiać się w projektach zwiększających efektywność energetyczną, rozwijających e-usługi zdrowotne czy poprawiających infrastrukturę transportową. Współpraca z KPO może umożliwić gminie dostęp do dodatkowych środków na realizację tych celów, integrując lokalne inicjatywy z ogólnokrajowymi planami rozwoju i odbudowy po kryzysie pandemicznym.

V.2.4. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (dalej: KPZK 2030) jest strategicznym dokumentem kierunkowym, który określa wizję zagospodarowania przestrzennego Polski do roku 2030. Definiuje cele i kierunki polityki przestrzennej, wskazuje na niezbędne działania o charakterze prawnym i instytucjonalnym, niezbędne dla jej realizacji, a także zasady i sposób koordynacji publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny.

Głównymi założeniami KPZK 2030 są przyspieszenie rozwoju i modernizacji Polski poprzez znaczne zwiększenie procesów inwestycyjnych, podniesienie konkurencyjności gospodarki, wykorzystanie potencjału intelektualnego i społecznego oraz zmianę modelu życia i konsumpcji. Koncepcja zakłada rozwój bogactwa polskich regionów – miast i obszarów wiejskich – oparty o wykorzystanie wewnętrznych potencjałów polskiej przestrzeni. Dokument promuje model rozwoju oparty na zintegrowanym podejściu do zagadnień rozwoju, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

Wizja przestrzennego zagospodarowania Polski według KPZK 2030 skupia się na wykorzystaniu potencjału całego terytorium kraju dla osiągnięcia celów rozwojowych, z założeniem terytorialnego równoważenia rozwoju. Wyznaczone cele KPZK 2030 mają za zadanie sprostać wyzwaniom rozwojowym i przestrzennym:

- Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

- Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
- Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
- Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Jak wskazano w KPZK obszar województwa zachodniopomorskiego charakteryzuje się przeciętnymi współczynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego w skali kraju. Niska dostępność przestrzenna do głównych ośrodków wzrostu położonych w centralnej Polsce i niewystarczająca na tle kraju dostępność do podstawowych usług publicznych i usług wyższego rzędu, a także nadal występujące wyspowo problemy społeczne (bieda, wykluczenie społeczne, patologie) powodują, że znaczne obszary Polski Zachodniej, w tym gminy Brojce charakteryzują rosnąca depopulacja, bezrobocie strukturalne, niski poziom aktywności gospodarczej i inwestycyjnej. Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Gminy są zbieżne z wyzwaniami określonymi w KPZK 2030 i przyczynią się do rozwiązania problemów społeczno-gospodarczych i przestrzennych zdiagnozowanych w regionie.

Analizując zgodność KPZK 2030 ze Strategią Rozwoju Gminy Brojce, można zauważyć, że oba dokumenty dzielą wspólną wizję zrównoważonego rozwoju, który ma na celu nie tylko wzrost gospodarczy, ale także poprawę jakości życia mieszkańców i spójności społecznej. KPZK 2030, promując rozwój oparty na wykorzystaniu wewnętrznych potencjałów każdego terytorium, w pełni wspiera lokalne inicjatywy i projekty zgodne ze strategią rozwoju gminy Brojce. Dążenie do synergii między różnymi sektorami gospodarki, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dbałość o spójność społeczną i ekonomiczną, jakie proponuje KPZK 2030, znajdują odzwierciedlenie w lokalnych działaniach na rzecz rozwoju gminy Brojce. Ochrona środowiska i promocja zrównoważonego wykorzystania zasobów, kluczowe elementy KPZK 2030, są również ważne dla strategii rozwoju gminy Brojce, która dąży do harmonijnego połączenia rozwoju gospodarczego z ochroną naturalnego i kulturowego dziedzictwa regionu.

V.3. Zgodność z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym

V.3.1. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego (dalej: SRWZ) do 2030 roku jest kluczowym dokumentem, który określa główne kierunki rozwoju i cele dla regionu, zatwierdzone przez Sejmik Województwa w 2019 roku (Uchwała nr VIII/100/19 z 28 czerwca 2019 roku).

Strategia ta ma na celu zapewnienie wyższej jakości życia mieszkańcom w oparciu o nowoczesną gospodarkę. Misją województwa, jak wynika ze strategii, jest bycie liderem w obszarze niebieskiego i zielonego wzrostu, co ma gwarantować wysoką jakość życia mieszkańców.

Działania sektorowe realizowane w ramach szerokiej aktywności samorządu województwa są spójne i często uzupełniają ogólną koncepcję rozwoju regionu. Implementacja Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego angażuje szereg podmiotów na różnych poziomach zarządzania i sektorach gospodarki. Obejmuje to jednostki samorządu terytorialnego w całym Pomorzu Zachodnim, przedsiębiorstwa generujące zatrudnienie, instytucje społeczne dążące do poprawy warunków życia i spójności społecznej, akademickie i badawcze ośrodki wiedzy, a także instytucje edukacyjne i kulturalne rozwijające umiejętności mieszkańców, jak również partnerów z makroregionu Polski Zachodniej.

W SRWZ zdefiniowano cztery strategiczne cele, które odpowiadają na kluczowe potrzeby rozwojowe i modernizacyjne województwa, z uwzględnieniem regionalnych zasad polityki rozwojowej. Te cele strategiczne, wraz z wyznaczonymi na ich podstawie celami kierunkowymi, precyzują priorytetowe obszary działań, wyznaczając kierunek na osiągnięcie założonej wizji rozwoju regionu.

Otwarta Społeczność (I cel strategiczny): Cel ten koncentruje się na wzmocnieniu potencjału demograficznego, włączeniu społecznym i tworzeniu kapitału społecznego, co ma na celu świadome i zaangażowane społeczności, gotowe na wyzwania przyszłości.

- Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny.
- Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu.
- Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.

Dynamiczna Gospodarka (II cel strategiczny): Drugi cel strategiczny dąży do kształtowania wysokiej jakości życia i wzmacniania konkurencyjności regionu poprzez rozwój potencjału gospodarczego w oparciu o inteligentne specjalizacje oraz wykorzystanie naturalnych zasobów regionu.

- Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje.
- Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.
- Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu.

Sprawny Samorząd (III cel strategiczny): Ten cel koncentruje się na zintegrowaniu regionu i zapewnieniu równości terytorialnej w dostępie do usług publicznych, rozwijając infrastrukturę i usługi na rzecz społeczności lokalnych.

- Rozwój głównych ośrodków miejskich.
- Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych.
- Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury.
- Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.
- Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem.

Partnerski Region (IV cel strategiczny): Ostatni cel dotyczy wzmocnienia pozycji regionu w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych, w tym rozwoju współpracy z obszarami Bałtyku oraz z Niemcami, w szczególności z aglomeracją berlińską.

- Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego.
- Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską.
- Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej.

Spójność SRWZ ze Strategią Rozwoju Gminy Brojce można zauważyć w dążeniu obu dokumentów do zrównoważonego rozwoju, który uwzględnia wykorzystanie lokalnych zasobów naturalnych i kulturalnych, rozwój społeczności lokalnych oraz promowanie innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej. Ponadto, dążenie SRWZ do sprawnej i efektywnej administracji samorządowej oraz integracji regionu może wspierać działania gminy Brojce w kierunku poprawy infrastruktury i dostępności usług, co przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności regionu zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

V.3.2. Strategia Rozwoju Powiatu Gryfickiego na lata 2020 - 2030

„Strategia Rozwoju Powiatu Gryfickiego na lata 2020 - 2030” przyjęta Uchwałą Nr XXI/144/20 Rady Powiatu w Gryficach z dnia 21 maja 2020 roku,

Dokument zakłada, że Powiat Gryficki będzie „przyjazny dla mieszkańców, turystów i inwestorów, dbający o środowisko i tradycje”, a strategia realizowana jest poprzez jasno opisane cele strategiczne, programy operacyjne i działania, z naciskiem na współpracę powiatu, gmin i instytucji.

Cztery cele strategiczne:

- Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny przy wykorzystaniu potencjału powiatu – m.in. spójność komunikacyjna (remonty dróg, poprawa BRD, chodniki/ścieżki), wsparcie przedsiębiorczości, rozwój turystyki, gospodarka niskoemisyjna (termomodernizacje), usprawnienie administracji.
- Poprawa stanu środowiska i warunków rozwoju rolnictwa – redukcja zanieczyszczeń, ochrona dziedzictwa przyrodniczego, realizacja Programu Ochrony Środowiska.
- Promocja i ochrona zdrowia oraz włączenie społeczne – profilaktyka i promocja zdrowia, sport i kultura, aktywizacja na rynku pracy, polityka senioralna, uczenie się przez całe życie.
- Rozwój edukacji dostosowanej do bieżących i przyszłych potrzeb – podnoszenie jakości nauczania, rozwój szkolnictwa zawodowego i współpraca szkół z pracodawcami.

Wdrożenie i finansowanie. Priorytetyzacja zadań zależy w praktyce od możliwości pozyskania środków zewnętrznych (bezzwrotne dofinansowania), przy równoległym monitoringu i okresowych weryfikacjach postępów.

Spójność strategiczna. Strategia jest powiązana z dokumentami krajowymi i regionalnymi (m.in. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego), a jej cele są kompatybilne z politykami wyższego rzędu

V.4. Dokumenty lokalne

- Strategia Rozwoju gminy Brojce do roku 2025 – Uchwała Nr XLI/212/2014 Rady Gminy Brojce z dnia 30 czerwca 2014 r.
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brojce – Uchwała Nr LI/384/2024 Rady Gminy Brojce z dnia 2 lutego 2024 r.
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Brojce na lata 2024–2028 z perspektywą do roku 2032 – Uchwała Rady Gminy Brojce z listopada 2023 r.
- Raporty o stanie Gminy 2020-2024 strategicznymi i programowymi

VI. System wdrażania strategii

Strategia Rozwoju gminy Brojce precyzuje główne cele rozwojowe ukierunkowane na poprawę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz na podniesienie

efektywności działania samorządu. W procesie wdrażania kluczowe znaczenie ma współpraca terytorialna, międzyorganizacyjna i międzysektorowa. Realizacja zadań strategicznych wymaga zaangażowania nie tylko Urzędu Gminy w Brojcach i gminnych jednostek organizacyjnych, lecz także organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, zewnętrznych inwestorów oraz mieszkańców. Założenie to wynika z przekonania, że kierunki interwencji odpowiadają rzeczywistym potrzebom społeczności i nierzadko wykraczają poza wąsko rozumiane kompetencje wynikające z ustawy o samorządzie gminnym.

Strategia zakłada regularne konsultacje społeczne, umożliwiające bezpośredni udział mieszkańców w procesie decyzyjnym - od programowania działań po ich ocenę. Dla zapewnienia skuteczności wdrażania precyzyjnie określa się podmioty odpowiedzialne za poszczególne działania strategiczne. Głównymi realizatorami będą: Wójt Gminy Brojce, Rada Gminy, właściwe komórki organizacyjne Urzędu oraz jednostki organizacyjne gminy. Jednocześnie planuje się zintegrowane włączanie pozostałych interesariuszy i beneficjentów: instytucji publicznych, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych i instytucji otoczenia biznesu, a także jednostek szczebla powiatowego i wojewódzkiego oraz administracji rządowej. Dla koordynacji i dialogu rekomenduje się powołanie Rady Partnerów pełniącej funkcję doradczą i monitorującą.

Organem nadzorującym realizację Strategii jest Rada Gminy, której Wójt przedstawia regularne raporty dotyczące stanu gminy, ze szczególnym uwzględnieniem postępu projektów strategicznych i realizacji mierników. Do kompetencji Rady należy także uchwalanie zmian w Strategii, co pozwala dostosowywać dokument do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych. W tym celu przewiduje się cykliczne przeglądy Strategii—połączone z konsultacjami z różnymi grupami interesariuszy—weryfikujące postępy, identyfikujące wyzwania i porządkujące priorytety.

W procesie wdrażania kładzie się nacisk na aktywne uczestnictwo mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i sołectw. Ich współpraca sprzyja skutecznej realizacji celów istotnych dla społeczności lokalnej i koncentracji na kluczowych zadaniach rozwojowych. Dla wsparcia wdrożenia planuje się działania informacyjno-promocyjne, upowszechniające misję, wizję oraz cele i kierunki interwencji—z wykorzystaniem różnorodnych kanałów komunikacji (media społecznościowe, strona gminy, biuletyn lokalny, spotkania i kampanie edukacyjne).

Tak zaprojektowany system wdrażania zapewnia przejrzystość odpowiedzialności, sprawne zarządzanie projektami i ciągłe uczenie się na podstawie monitoringu i dialogu społecznego—co zwiększa szanse na skuteczną realizację Strategii Rozwoju gminy Brojce.

VII. Ramy finansowe i źródła finansowania

Wdrożenie Strategii Rozwoju gminy Brojce stanowi istotne wyzwanie finansowe, wymagające rzetelnej analizy i strategicznego podejścia do pozyskiwania środków. Obejmuje to przegląd bieżącego budżetu gminy, Wieloletniej Prognozy Finansowej (WPF), realistyczne prognozy na kolejne lata oraz identyfikację dostępnych i potencjalnych źródeł finansowania. Kluczowe jest zrozumienie, że pełna realizacja wszystkich celów i zadań wykracza poza możliwości budżetu gminy, dlatego niezbędne jest aktywne sięganie po środki zewnętrzne i budowanie partnerstw. Wymaga:

Analizy zasobów finansowych

- Budżet gminy Brojce – kompleksowa analiza zdolności finansowych i struktury wydatków/inwestycji w kontekście celów Strategii.
- Wieloletnia Prognoza Finansowa – ostrożne planowanie nakładów, etapowanie przedsięwzięć, zabezpieczenie wkładów własnych i płynności (cash-flow).
- Środki własne gminy – identyfikacja i efektywne wykorzystanie dochodów (podatki i opłaty lokalne, udziały, majątek), w tym mechanizmów zachęt dla inwestorów.
- Konsultacje społeczne – uzgodnienie priorytetów finansowania z mieszkańcami i interesariuszami (transparentność i legitymizacja wyborów).

Pozyskiwanie dofinansowań zewnętrznych

- Fundusze Unii Europejskiej – systematyczne monitorowanie naborów oraz przygotowanie „pipeline’u” projektów do programów regionalnych i krajowych.
- Programy rządowe – korzystanie z instrumentów wspierających inwestycje samorządowe, środowiskowe, cyfryzację, infrastrukturę społeczną i drogową.
- Fundusze międzynarodowe – identyfikacja niszowych źródeł (międzynarodowe mechanizmy środowiskowe, innowacyjne, społeczne).
- Partnerstwa publiczno-prywatne i hybrydowe montaż finansowe – rozważanie PPP oraz innych form współpracy z sektorem prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Planowania strategicznego pozyskiwania środków

- Elastyczna strategia pozyskiwania funduszy – dopasowywana do zmieniających się terminów i kryteriów naborów.
- Analiza potencjalnych dofinansowań – ocena źródeł zwrotnych i bezzwrotnych, kosztów kwalifikowalnych, ryzyk i wymogów trwałości.
- Budowanie partnerstw – współpraca z jednostkami powiatowymi i wojewódzkimi, administracją rządową, biznesem i NGO; przygotowanie listów intencyjnych, porozumień, konsorcjów.

VIII. Monitoring i ewaluacja strategii

Monitoring jest narzędziem zarządzania Strategią Rozwoju gminy Brojce. Zapewnia bieżącą weryfikację skuteczności działań, właściwą alokację środków oraz szybkie korygowanie kursu, gdy pojawiają się odchylenia od założeń. Obejmuje planowanie inwestycji, systematyczne gromadzenie i interpretację danych o realizacji zadań, a także sygnalizowanie potrzebnych korekt.

Nadzór nad procesem monitoringu sprawuje Wójt Gminy Brojce we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy i gminnymi jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami realizującymi projekty (organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje publiczne). Rada Gminy pełni funkcję kontrolną i podejmuje decyzje o ewentualnych zmianach w Strategii.

Efekty Strategii prezentowane są w corocznym Raporcie o stanie gminy. Raport zawiera podsumowanie realizacji polityk, programów i strategii, w tym postęp projektów strategicznych i realizację wskaźników. Zakres monitoringu:

Monitoring finansowy

- weryfikacja płynności, terminowości i zgodności wydatkowania środków z planem,
- powiązanie z budżetem oraz Wieloletnią Prognozą Finansową (planowanie etapowania, wkładów własnych i utrzymania efektów).

Monitoring rzeczowy

- porównanie wartości wskaźników produktu i rezultatu z wartościami docelowymi
- identyfikacja opóźnień, barier oraz potrzeb korekt

Zakres tematyczny prac monitorujących

- systematyczne gromadzenie danych liczbowych,
- aktualizacja uwarunkowań formalno-prawnych,
- analizy tematyczne i porównawcze,
- ocena wdrożenia zadań (w tym ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej),
- ocena rozbieżności między założeniami a stanem faktycznym w okresie sprawozdawczym,
- przygotowanie propozycji zmian w Strategii wraz z uzasadnieniem.

Częstotliwość.

- przeglądy operacyjne – kwartalnie (wewnętrznie),
- przegląd roczny – na potrzeby Raportu o stanie gminy,
- przegląd strategiczny – co 2–3 lata (z możliwością aktualizacji Strategii).

Źródła danych. Jednostki organizacyjne gminy, beneficjenci projektów, partnerzy zewnętrzni, rejestry publiczne i sprawozdawczość finansowa. Dane od wykonawców i partnerów są obowiązkowo przekazywane do Urzędu Gminy w uzgodnionych terminach i formatach.

IX. Spisy rysunków, tabel, wykresów

IX.1. Spis rysunków

Rysunek 1: Mapa poglądowa - gmina Brojce na tle Polski	9
Rysunek 2: Mapa poglądowa - gmina Brojce na tle powiatu gryfickiego	10
Rysunek 3: Mapa poglądowa - gmina Brojce i odległości od znaczących ośrodków	11
Rysunek 4: Mapy zagrożenia powodziowego - cz. północno-zachodnia gminy Brojce.....	31
Rysunek 5: Mapy zagrożenia powodziowego - cz. południowo-wschodnia gminy Brojce	32
Rysunek 6: Łączna ocena zagrożenia suszą gminy Brojce	35
Rysunek 7: Krainy klimatyczne województwa zachodniopomorskiego	73
Rysunek 8: Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych i jeziornych	80
Rysunek 9: Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) na obszarze gminy Brojce	89
Rysunek 10: Mapa sytuacyjna - obszary chronione - na obszarze gminy.....	93

IX.2. Spis tabel

Tabela 1: Sołectwa i miejscowości gminy Brojce	12
Tabela 2: Zestawienie dróg powiatowych - na terenie gminy Brojce	13
Tabela 3: Zestawienie najważniejszych dróg gminnych na terenie gminy Brojce	13
Tabela 4: migracje ludności.....	23
Tabela 5: sieć wodociągowa - GUS	39
Tabela 6: sieć kanalizacyjna - GUS	40
Tabela 7: Gospodarka odpadami - odpady zbierane selektywnie - GUS.....	41
Tabela 8: Gospodarka odpadami - odpady zmieszane - GUS	42
Tabela 9: Podmioty gospodarki narodowej w podziale na strukturę własnościową	48
Tabela 10: Podmioty gospodarki narodowej w podziale na obszary według PKD	49
Tabela 11: Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej [zł]	57
Tabela 12: Dochody własne gminy [zł]	59
Tabela 13: Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej [tys. zł]	61
Tabela 14: Obszary górnicze na obszarze gminy Brojce.....	63
Tabela 15: Udokumentowane złoża kopalin na obszarze gminy Brojce	64
Tabela 16: Jednolite części wód podziemnych JCWPd - podstawowe informacje	90

IX.3. Spis wykresów

Wykres 1: Liczba mieszkańców gminy Brojce 2000 - 2024 - GUS.....	21
Wykres 2: Przyrost naturalny gminy Brojce 2000 - 2024 - GUS.....	22
Wykres 3: Urodzenia żywe, zgony na 1000 ludności - GUS	22
Wykres 4: Ludność według ekonomicznych grup wieku - GUS	23
Wykres 5: Przyrost rzeczywisty gminy Brojce	24
Wykres 6: Pomoc społeczna - ilość osób korzystających	26

Wykres 7: Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych	41
Wykres 8: Podmioty gospodarcze według rodzajów działalności	47
Wykres 9: Podmioty gospodarcze według klas wielkości	47
Wykres 10: Podmioty gospodarcze według własności	48
Wykres 11: Podmioty gospodarcze według sekcji i działów PKD	50
Wykres 12: Osoby bezrobotne według płci	51
Wykres 13: Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.....	52
Wykres 14: Osoby bezrobotne w podziale na wiek.....	52
Wykres 15: Dochody gminy Brojce 2010 - 2024.....	57
Wykres 16: Dochody, wydatki oraz deficyt budżetu gminy.....	62

IX.4. Materiały źródłowe i pomocnicze

Przy sporządzaniu raportu, poza danymi Głównego Urzędu Statystycznego i rejestrami gminnymi wykorzystano również aktualne dokumenty i raporty: strategie i programy szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego, raporty branżowe (edukacja, rynek pracy, środowisko/klimat), raport o stanie gminy, Program Ochrony Środowiska, dokumenty planistyczne (Plan ogólny/MPZP), oceny i audyty, a także materiały instytucji zewnętrznych (powiat, województwo, administracja rządowa).

Każde z tych źródeł traktowano jako uzupełniające i weryfikujące dane statystyczne. W razie rozbieżności priorytet miały serie GUS, Dzięki szerokiemu zasięgu wykorzystanych źródeł utrzymano aktualność, porównywalność i wiarygodność wskaźników, przy jednoczesnym uwzględnieniu lokalnej specyfiki i najnowszych ustaleń merytorycznych.